

**Domen
Fras**

CRK OLTK BZKE LTK E

Zbirka
tipografskih
vaj

Domen
Fras

ČR OLITKE BIZNE LITKE E

Zbirka
tipografskih
vaj

ČRKE IN OBLIKE

Tipografija grafičnemu oblikovanju ponuja neskončne in vedno nove možnosti. Oblikovalčev karierni uspeh v postavljanju in preseganju intelektualnih in fizičnih meja tipografije je v največji meri odvisen od veščin, pridobljenih v najzgodnejših fazah študija oblikovanja vizualnih komunikacij. Kako uporabiti znanje o tipografiji, ki se je nabralo v zadnjih petsto letih? To je izziv tako za študentke in študente kot za učitelje.

Zbirka vaj in nalog *Črke in oblike* je rezultat desetletja razvoja študijskih procesov pri rednih in izbirnih predmetih s področja tipografije in oblikovanja črkovnih vrst. Z njo želim ponuditi širok nabor vsebin, ki izhajajo iz tradicije kaligrafije in visokega tiska, modernističnih načel 20. stoletja, preprostih likovnih eksperimentov, aktualnih tehnoloških možnosti in, nenazadnje, izmenjave pedagoških izkušenj s kolegi. K formulaciji nekaterih nalog in vaj so znatno prispevali moj predhodnik – prof. Lucijan Bratuš, sodelavca asistenta Alja Herlah in Marin Šantić, ter gosti pri študijskem procesu Jan Charvát, Marko Drpić, Primož Fijavž, Emil Kozole, Nejc Prah in Zoran Pungerčar.

Številne knjige in spletni viri, ki jih navajam na koncu zbirke, so mi bili v oporo pri zasnovah vaj in nalog. Vanje sem vtikal nekaj reda in discipline, h katerima sicer težim tudi v predavalnici. Prepričan, da je nujno potreben za samostojno izvedbo vaj, ki jih na predavanjih podpiram s teorijo, zgodovino in referencami iz oblikovalskih praks.

Besedila vaj in nalog so sestavljena

iz vodilne misli, ki kontekstualizira težavo in iz nje izhajajočo nalogo, navodila za izvedbo in nasveta. Učni izidi na koncu besedil služijo kot orientacija za evalvacijo rezultatov študija z mnogoterimi rešitvami.

Vaje in naloge vedno izvajamo v ciklu »zasnova, konzultacija in evalvacija«. Trajajo lahko le nekaj šolskih ur na enem predavanju, nekaj tednov, ali pa jih razpnemo čez ves semester. Vsem pa je skupno, da preplet analognih tehnik in rabe digitalnih orodij spodbuja rast načrtovalskih spretnosti še v kasnejših letih študija, ko naloge postajajo zahtevnejše in kompleksnejše.

Vaje in naloge so razvrščene po ustaljenem vrstnem redu izvedbe, ki omogoča pridobitev veščin s slojenjem povezanih znanj. A učitelj mora biti vedno pripravljen tudi na spremembe. Dobro je stopiti iz ustaljene rutine, kakšno vajo izpustiti ali zamenjati, jo predrugačiti ali preprosto zasnovati na novo. Le tako si lahko vedno zastavljamo aktualna vprašanja, na katera s tipografskimi prijemi iščemo možne odgovore ali rešitve.

–Domen Fras

A ČRKA, BESEDA, VRSTICA IN ODSTAVEK.	
Črkovna kompozicija	10
Podoba besede/dejanja	12
Ritem/neritem ali ravnovesje/neravnovesje	14
Položaj besedila	16
Podoba odstavka	18
Mreža	20
Napovednik dogodkov	22
B FUNKCIJA IN FORMA.	
Predstavitev črkovne družine	28
Izbor pisave	30
Publikacija s tipografskimi vajami	32
Prelom eseja The Crystal Goblet	36
Izjava na plakatu a	40
Izjava na plakatu b	44
Mikrotipografija	46
C NADZOR POLOŽAJA.	
Delavnica visokega tiska	52
Mreže na kvadratu	54
Mreža na formatu	56
Sistem vzorca	58
D ČRKA V RISBI.	
Ilustracija po značilnostih pisave	62
Nalepka	66
Športni piktogrami	68
Naslovnica albuma Cocktail	72
E GLIF, ČRKA IN FONT.	
Modularne črke	76
Munarijev abecedni sistem	80
Piksel črke	82
F OBLIKOVANJE ČRKOVIH VRST.	
Pisava s tipografskega sprehoda	86
Oživiljena črkovna vrsta	88
Črkovna vrsta minuskule	90
Črkovna vrsta s seznamom pogojev	92
Črkovne vrste po meri	94
Tematske črkovne vrste	98
Šablonska črkovna vrsta	106
Normalna črkovna vrsta	108
G ŠOLSKE TIPOGRAFSKE DELAVNICE.	
Gestalt v tipografiji	112
Plakatne črke	114
Lego piksel pisava	116
Medčrkovni prostor	118
Programirana tipografija po Gerstnerju	128

A

ČRKA, BESEDA, VRSTICA IN ODSTAVEK.

Študij tipografije v prvem letniku temelji na zaporedju vsebin temeljnega tipografskega besednjaka in slovnice. Tematski sklopi obravnavajo črko, besedo, vrstico in odstavek v likovnih odnosih potiskane in nepotiskane površine. S pomočjo usmerjenih vaj se začne razvoj palete tipografskih sredstev, ki jo posameznik v nadaljevanju študija implementira v celovito oblikovalsko udejstvovanje. Kljub določenim omejitvam in izhodiščem vaje ne podlegajo dogmam. Nobena vaja ne narekuje točno določenih rezultatov. Prav zato študentkam in študentom nudijo izzive, da tipografske težave rešujejo izven pričakovanih okvirjev.

ČRKOVNA KOMPOZICIJA

Črke so abstraktne likovne forme. Ko se naučimo brati in ko razumemo njihove dogovorjene pomeni, večinoma zanemarjamo njihove likovne lastnosti.

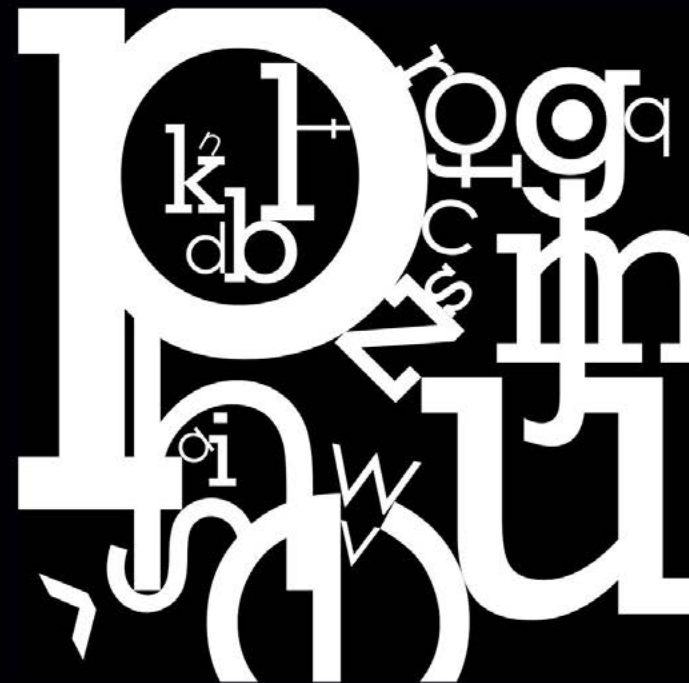
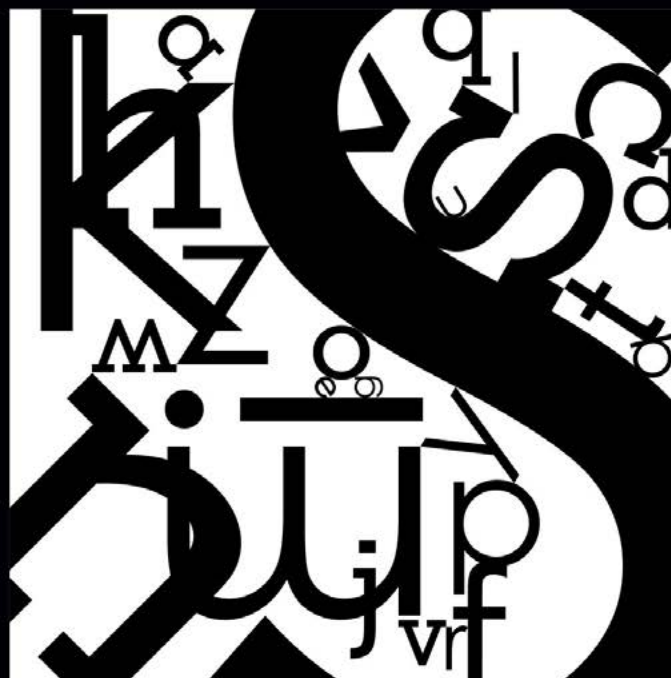
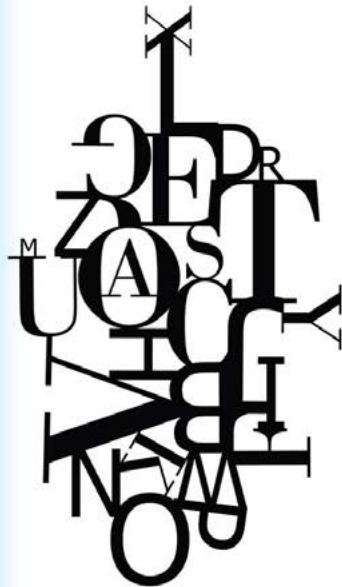
VAJA Izberi dve črkovni vrsti: eno brez serifov in eno s serifi. Iz njiju sestavi dve različni kompoziciji (pozitiv in negativ), tako da izpostaviš oblikovne značilnosti izbranih črk posamezne črkovne vrste. Za prvo - pozitivno kompozicijo uporabi poljubnih 13 abecednih znakov pisave s serifi in jih dopolni z manjkajočimi 13 abecednimi znaki iz pisave brez serifov, skupaj torej 26 črk. Za drugo - negativno kompozicijo zamenjaš znake; črke s serifi iz pozitivne kompozicije zamenjaj s črkami brez serifov. Seveda spremeni tudi kompozicijo. Uporablaj samo minuskule (male črke) ali samo majuskule (velike črke). Črke smeš proporcionalno povečevati in obračati, druge transformacije niso dovoljene. Delaš v črno-beli tehniki, končni format vsake kompozicije naj bo 18 × 18 cm.

IZVEDBA Pisavi izberi s spletne strani fontshare.com. Fonte naloži na svoj računalnik in jih aktiviraj. Obe kompoziciji natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton, formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Ko izbiraš pisavi, črke opazuj kot abstraktne likovne forme. Izbereš lahko zelo različni pisavi. Ne odločaj se impulzivno, temveč dobro preuči likovne kakovosti posamezne črkovne vrste. Premišljeno načrtuj obe kompoziciji, izkoristi potenciale protioblik in detajlov.

UČNI izidi študent/ka:

- ☑ razloči in kombinira črkovne oblike,
- ☑ manipulira z vektorskimi elementi z risarskim programom,
- ☑ izvede dokument s tiskanjem in lepljenjem.

PODOBA BESEDE/ DEJANJA

Tipografske manipulacije obstoječega črkovnega gradiva so pomembno sredstvo za doseganje različnih vizualnih učinkov. Drzno preseganje prednastavljenih odnosov vodi do dobrih rešitev.

VAJA Iz vsake od spodnjih alinej izberi po eno besedo.

→ adicija, eliminacija, migracija, repeticija, ekspanzija

→ stiska, motnja, izguba, prehod, preboj

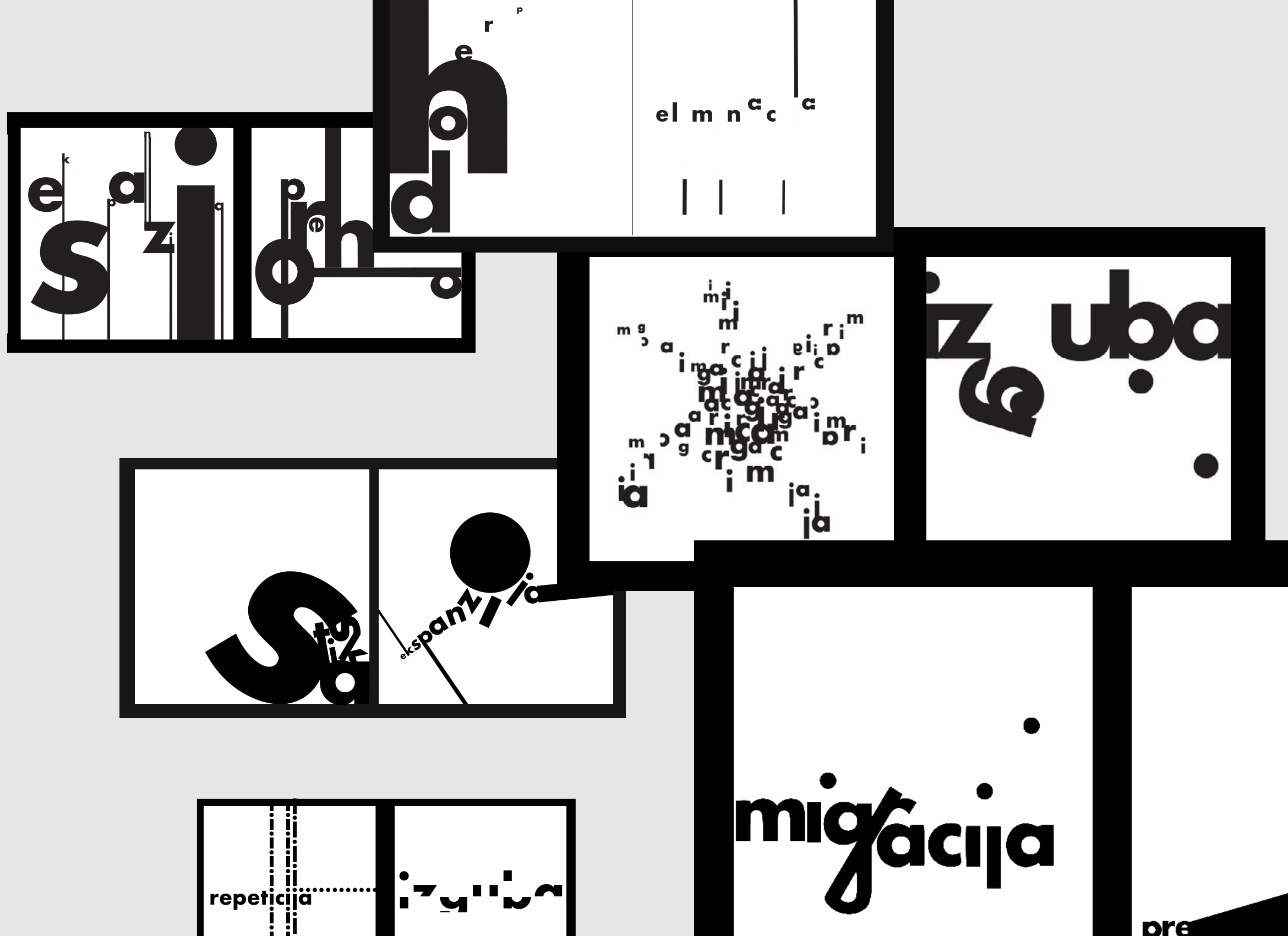
Besedi vsako v svoji kompoziciji uredi/stavi tako, da izraziš njen pomen s prostorsko razporeditvijo, velikostjo ali orientacijo črk na kvadratu, dimenzij 18 × 18 cm. Črk ne smeš pačiti, lahko pa dodajaš ali odvzemaš, krajšaš ali podaljšuješ njihove sestavne dele, tudi protioblike.

IZVEDBA V datoteki (na povezavi) so črke, pisave Futura Bold že v krivuljah. Uporabi zgolj te. Datoteko preneseš na računalnik in odpreš (ne uvoziš ali vstaviš!) v Adobe Illustratorju ali Affinity Designerju, kjer jo tudi obdeluješ. Če delaš analogno (v tehniki kolaža), natisni in fotokopiraj. Obe kompoziciji natančno obreži in skrbno nalepi na črn karton, formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Premisli, s katerimi tipografskimi sredstvi je mogoče učinkovito prikazati pomene oziroma dejavnosti, ki jih opisujejo pojmi. Pri razumevanju pojmov si lahko pomagaš s portalom fran.si.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ kombinira črkovne forme,
- ☑ interpretira pomen besede s tipografskimi sredstvi,
- ☑ manipulira z vektorskimi elementi z risarskimi programi.

**RITEM/NERITEM
ALI RAVNOVESJE/
NERAVNOVESJE**

»Črke so stvari, ne slike stvari.«

- Eric Gill

VAJA Z eno črko (dodeljena na predavanjih) latinske abecede postavi en par tipografskih kompozicij, ki sta na voljo pod likovnima odnosoma:

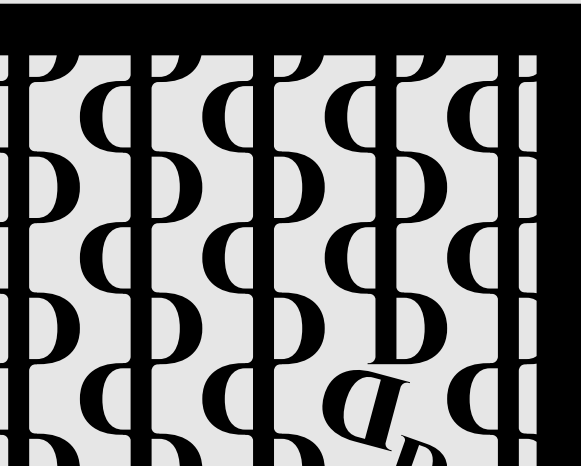
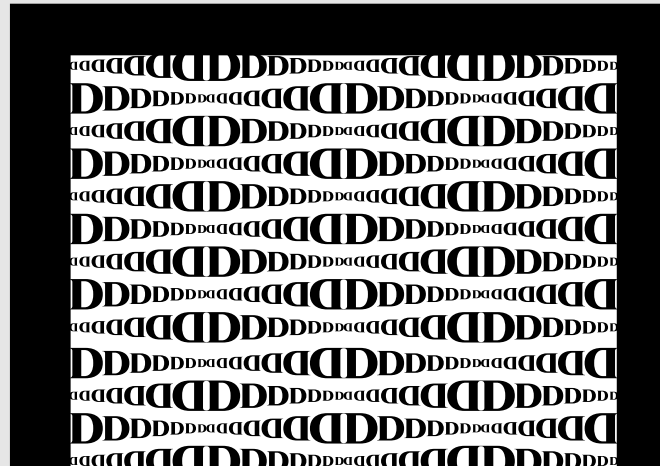
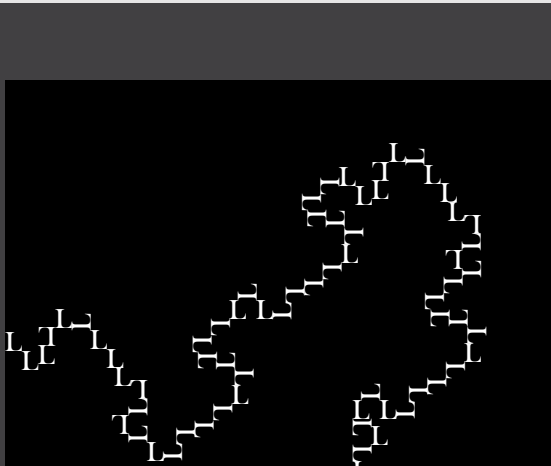
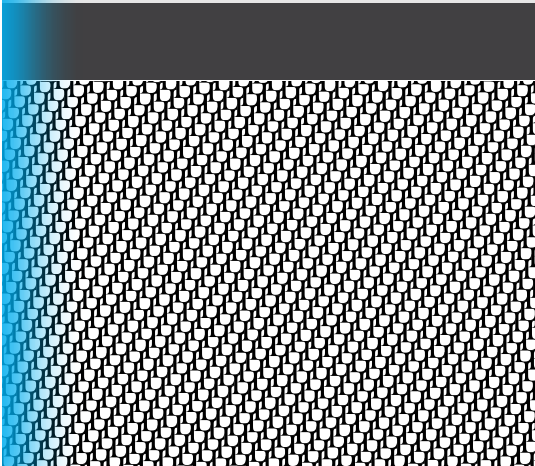
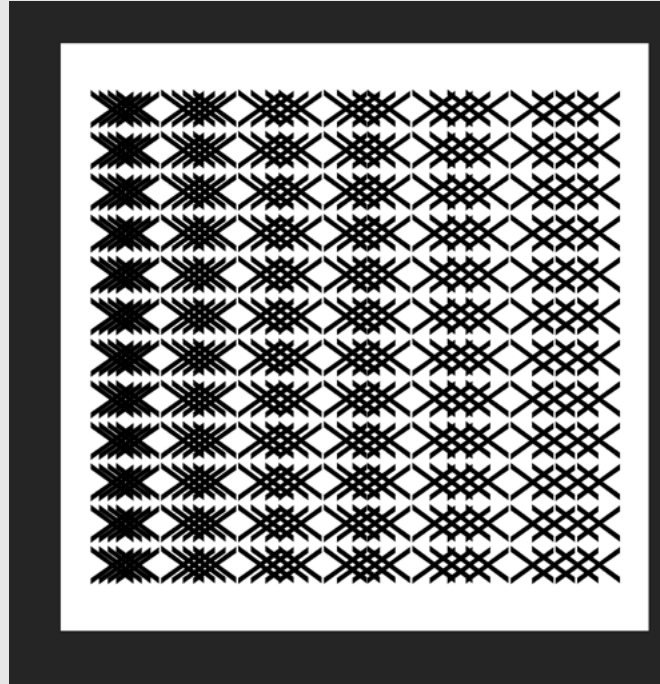
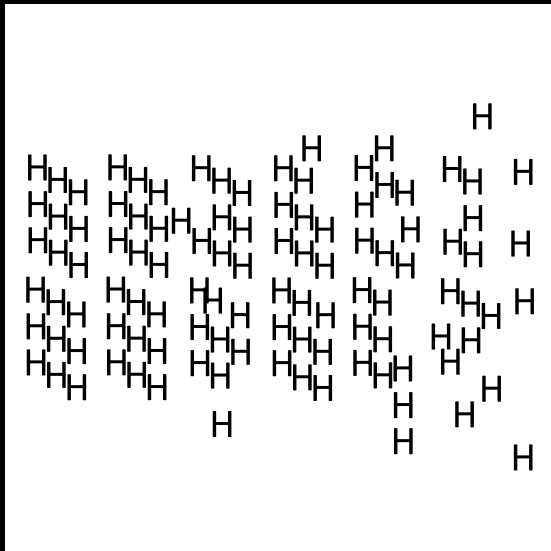
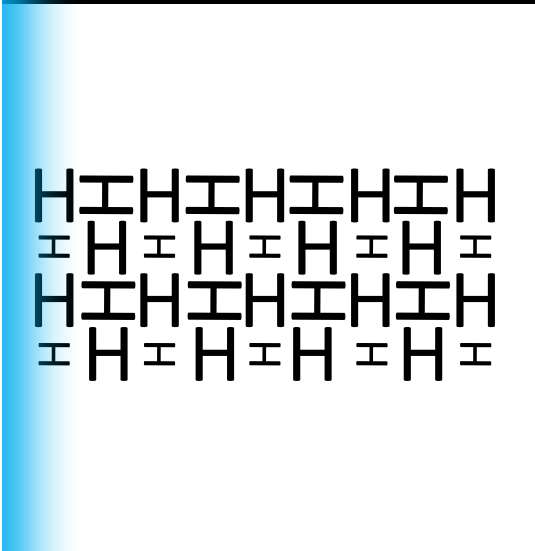
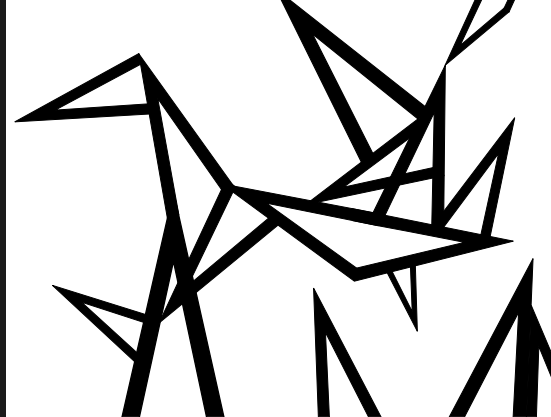
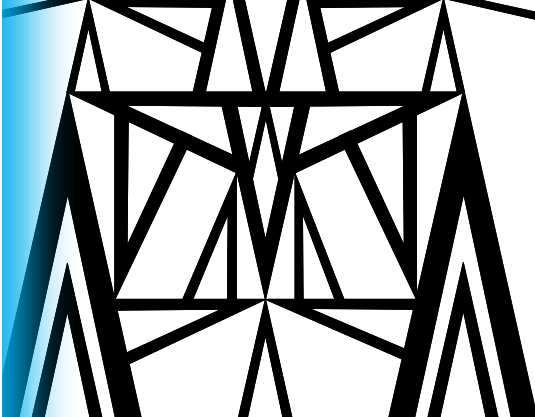
- a) ritem/neritem ali
 - b) ravnovesje/neravnovesje.
- Pri tem lahko prosto izbiraš minuskulo ali majuskulo, količino uporabljenih črk, velikost, orientacijo, in sicer pod pogojem, da so vse črke na paru kompozicij iste pisave in reza.

IZVEDBA Črke dobiš tako, da na seznamu [Foundry Index](#) ali [Type Foundry Directory](#) poiščeš založbo, ki ponuja demo/trial/test fonta. Izberi si enega, ga naloži na računalnik in uporabi pri vaji. Par kompozicij, velikosti 18 × 18 cm, natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton, formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Skeletna razlika med minuskulami in majuskulami je pri nekaterih črkah večja, pri drugih manjša, v nekaterih primerih pa je ni. Ob izbiri črke se osredotoči na njeno podobo, ki je v ekstremnih rezih zunaj normalnih pričakovanj. Ali lahko podoba črke kot abstraktne likovne forme vpliva na tvoja načrtovalska izhodišča?

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ izbere in multiplicira črkovno obliko,
- ☑ ustvari kompozicijo po likovnem načelu,
- ☑ manipulira z vektorskimi elementi z risarskimi programi.

POLOŽAJ BESEDILA

Tipografija je sistem za zapis in reprodukcijo jezika. Zanj veljajo številni kanoni, konvencije in pravopisna pravila. A kljub temu so pojavne oblike besedil neskončne.

VAJA Stavi besedilo (na povezavi) na način, da interpretiraš njegov pomen. Poudari vsaj eno besedo (lahko tudi več) z manipulacijo poravnave, orientacijo, dolžino vrstice, prostora med črkami, besedami in vrsticami. Upoštevaj tudi kakovost belega, nepotiskanega prostora. Pripravi dve različici v pokončnem formatu 13 x 26 cm in ležečem formatu 26 x 13 cm. Za obe različici uporabi isto pisavo s serifi le v navadnem pokončnem rezu (regular 400). Velikost fonta je poljubna, a mora biti enotna za celotno besedilo na eni različici.

IZVEDBA Pisavo s serifi izberi s spletne strani fonts.google.com. Font naloži na računalnik in preveri, če se v tvoji aplikaciji ustrezno odziva. Obe različici vaje natisni, natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton, formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Ne plavaj! To se dogaja takrat, ko začneš brezglavo spreminjati velikost, rez, prostor, orientacijo črk in besed, ne da bi poznal ali razumel smisel ustroja, ki tako sestavo drži skupaj. Skiciraj zamisel, preden jo izvedeš z računalnikom. Preberi besedilo, razumi njegov pomen, razdelaj ga, premisli poudarke. Vprašaj se, kako lahko strukturiraš prelom vrstic, upoštevajoč do zdaj znana tipografska sredstva in zahteve vaje. Premisli, preden skočiš.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ razlikuje in izbira med sorodnimi pisavami,
- ☑ manipulira s prostorom med črkami, besedami, vrsticami,
- ☑ razvija odnos format, količina besedila in velikost fonta.

Tisk postavlja besede v prostoru nepostojljivo, bolj kot je pisanje to z moglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz živčnega sveta v svet vidnega prostora, toda tisk zadenje položi besede v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana beseda so videti izključna strojno, kar tudi so. Pri rokopisu slusi biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snaznost, urejenost in nevidnost: vstisce so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enako memo, brez pomoli črt in z arisanih robov, ki se pogosto pokrivajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlad, nedolškega, dejstva

16

postavlja besede
v prostor nepopustljivo,
bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli.
Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta
v svet vidnega prostora.
Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor.
Nadzor položaja je bistvo tiska.

ana besedila so videti izdelana strojno,
kar tudi so.
Pri rokopisu skuša biti nadzor
tega prostora dekorativen,
okrašen, kot pri kaligrafiji.
Za tipografski nadzor so značilne snažnost,
urejenost in nevidnost:

vrstice so popolnoma pravilne,
vse poravnane na pravi strani,
prav vse je videti enakomerno,
brez pomoči črt in zarisanih robov,
ki se pogosto pojavljajo v rokopisih.
To je vztrajen svet hlada,
nečloveškega, dejstev.

ša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega
stora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta pr
or. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana bes
so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri ro
skuša biti nadzor tega prostora dekorativn
krašen kot, pri kaligrafiji. Za tipografski nadz
čilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstic
lnoma pravilne, vse poravnane na pravi stran
se je videti enakomerno, brez pomoči črt in
h robov, ki se

Tisk postavlja
Pisanje prenaša
besed v ta prost
kartuči so. Pri ro
Za tipografski
pravilne vse po
arisanih robov, ki

isk po-	
stavlja besede v	
prostor nepopustljivo,	
bolj kot je pisanje to zmoglo	
oriti kadarkoli. Pisanje prenaša	skuša biti ni
zvočnega sveta v svet vidnega	tiven, okraši
zaklene položaj besed v ta prostor.	tipografski i
to tiska. Tiskana besedila so videti	urejenost in
y, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti	noma praviln
tega prostora dekorativen, okrašen,	strani, prav
kot pri kaligrafiji. Za tipografski	brez pomoči
nadzor so značilne značilnosti,	pogosto po
urejenost in nevi-	vztrajen svet
dnost: vrstice	
so po-	
P	
ol	
noma pr-	
avilne, vse po	
vnane na pr	
prav vse je vi	
brez pomoči	
robov, ki se pogosto	
pojaviijo v roko-	
pish. To	
je v-	
z-	
trajen	
svet hla-	
da, nečloveške	
ga, dejst-	
ev.	
	hlada,
	nečloveškeg
	dejstev.

ga ros- sedila kopisu rativen, tor so e so ni, n	To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

se vede v prostoru nepopustljivo, bolj kot je pisarje to zmoglo stori-
ti, besedo iz svojega sveta vsilil v tuji svet prostora, toda tisti, kdaj
kor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izde-
kopi sukladna bitni nadzor tega prostora dekorativni, okrašen, kot
nadzor so značilne značilnosti, urejenosti in nevidnosti, vskrite so po-
pravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez po-
pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hladna, nečlove-

nadzor tega prostora dekoracijski, kot pri kaligrafiji. Za nadzor so značilne snažnost, nevidnost: vrstice so popolnoma vse poravnane na pravi strani, vse je videti enakomerno, ni črt in zarisanih robov, ki se pojavljajo v rokopisih. To je

Tisk postavlja bes
Tiskana bes
e bistro tiska.
or so značilne
snažnost, ure
rajen s v e

Nadzor položaja i
 Za tipografski nadzor
 To je vztu
 opish
 i grafi
 a p r o s t o r
 i kadarkoli
 ne položaj
 na strojno
 pri kaligrafiji
 pohoma
 noćitinz
 skega dejstv.

[illegible]

ede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmog
edila so videti izdelana strojno, kar t
jenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi
et hlada, nečloveškega, dejstev.

rodatiske položaj besed v
ostora dekorativen, okrašen, kot pri ka
pomoti črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v ro

položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji.

Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hladna, nečloveškega, dejstev.

Tisk postavlja besede v prostor
kot je pisanje to zmoglo storiti i

prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet pisane besede. Taka tisk zaklene besedo v prostor. Nadzor položaja je v tiskani besedi, ki se ne premika. Tiskana besedila so videti izredno ravna, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnosti, jasnost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je vidno in enakomerno, brez pomočnega črta in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hladna, nečloveškega, dejstev.

vočnega sveta v svet vidnega
 usna biti nadzor
 leti ankmenno,
 brez
 tega pri
 prostora,

[illegible]

nepopustljivo, bolj
kadarkoli. Pisanje
eta v svet vidne-
položaj besed
e bistvo tiska.
delana stroj-
skuša biti
ven, okra-
ografski
; ure-
p po-
ane
de-
i

e v prostor nepopustljiv
zmoglo storiti kadarko
o iz zvočnega sveta v sv
oda tisk zaklene polož

o,
li.
et
ai

MREŽA

Mreža omogoča, da ustvarimo aktivne, asimetrične kompozicije na statičnih in likovno uravnoteženih ploskvah. Z delitvijo večje ploskve na manjše dele (module) nas mreža izzove, da pustimo nekaj površine raje odprte, namesto da bi zapolnili celotno stran. S tem izkoriščamo potencial mreže za vzpostavitev hierarhije s prostorsko razporeditvijo.

VAJA Na Gerstnerjevi mreži z 58 enotami in enotnim intervalom dveh enot, ki omogočajo delitve na 4, 9, 16, 25 in 36 modulov, hierarhično strukturiraj besedilo (na povezavi). Pripravi dve različni rešitvi težave na dveh različnih mrežah z različnim številom modulov. Za eno uporabi pisavo s serifi, za drugo pisavo brez serifov. Prelom ustvari zgolj s prostorsko ureditvijo in poravnavanjem stolpcev na zgornje leve vogale modulov mreže. Pri tem uporabljaj za vsako rešitev eno samo velikost pisave, enoten medvrstični razmik in zgolj levo poravnavo.

IZVEDBA V programu Adobe InDesign ali Illustrator ustvari nov dokument, dimenzij 186 × 186 mm z robom (margino) 6 mm na vseh straneh. Znotraj zrcala, ki meri 174 × 174 mm, konstruiraj mrežo z 58 enotami (enota meri 3 × 3 mm). Na mreži razdeli svoji kompoziciji ustrezno število modulov. Med moduli odmeri vedno enak interval v vodoravni oziroma navpični smeri, tj. 2 enoti (6 mm). Module v ozadju nakaži s sivimi (50 %) linijami, debeline 0,5 pt. Obe kompoziciji natisni, natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton, formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Razišči možnosti, ki jih ponuja mreža. Skiciraj različne situacije. Premisli velikost pisave in orientacijo besedil v odnosu na velikosti enote in modulov. V digitalnem okolju si pomagaj z ločenimi okviri za odstavke (text box), risbo mreže pa ohrani na ločenem layerju. Nadzoruj načrtovalski proces, uporabi znanja, pridobljena v prejšnjih vajah, ne pozabi na natančnost!

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ načrtuje tipografsko mrežo,
- ☑ izvede prelom z bloki besedila,
- ☑ razvija hierarhijo s prostorsko razporeditvijo.

	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.		Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.	
Tipofilija		Tipofobija		
	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (optična prirezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.		Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.	
Tipohondrija		Tipotermija		

	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Čezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipohondrija		Tipotermija		

Navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.		Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.	
	Znane tipografske bolezni		
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.		
		Tipotermija	
Anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (optična prirezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.			

	Znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipohondrija				
	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (optična prirezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.			
Tipotermija				

	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipotermija				
	Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.			
Tipohondrija				

	Znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipohondrija				
	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (optična prirezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.			
Tipotermija				

	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipohondrija				
	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (optična prirezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.			
Tipotermija				

	Znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipotermija				
	Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.			
Tipohondrija				

	Znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipotermija				
	Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.			
Tipohondrija				

	Znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipohondrija				
	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (optična prirezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.			
Tipotermija				

	Znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipotermija				
	Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.			
Tipohondrija				

	Znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofilija		Tipofobija		
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiotlikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.			
Tipofobija		Tipotermija		
	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofovov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.			
Tipotermija				
	Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.			
Tipohondrija				

V resničnem svetu grafičnega oblikovanja je upravljanje z ogromnimi količinami besedila dnevna rutina. Oblikovalci uporabljajo načela hierarhije, poravnave, razporeditve in postavitve strani tako, da je vsebina preprosta za navigacijo in priročna za branje.

IZVEDBA V programih Adobe InDesign ali Illustrator ustvari nov dokument, dimenzij 420 x 840 mm. Prelomi besedilo. Natisnjen izdelek natančno poreži, še posebej pazi na elemente, ki segajo na živi rob. Na levi ali desni rob plakata zapiši kolofon, ki bo skladen s podobo plakata.

(tipkopisa). Ni treba, da sta naslov in institucija nujno na vrhu. Namesto da delaš z enim velikim besedilom (text box), vsebino razdeli na manjše sestavne dele in jih smiselno razporedi po formatu. Dobro premisli uporabo tipografske palete, ki si jo razvil s preteklimi vajami: mreža, struktura, črkovne vrste, velikosti, rezi ... Pazi na skladno pojavnost enakovrednih elementov in dosledno poskrbi za nedvoumno hierarhijo. Misli, načrtuj, skiciraj!

- ☑ analizira besedilo,
- ☑ strukturira in vizualizira hierarhijo,
- ☑ oblikuje s tipografskimi sredstvi.

Vodnikova domačija Šiška

*Vsa predavanja bodo pod krošnjo na dvorišču domačije. Vstop prost.

Alja Herlah, magistrica Grafičnih in interaktivnih komunikacij, oblikovalka nelatiničnih črkovnih sistemov. Aktivno sodeluje v društvu Tipo Brda in njegovih delavnicah. Od 2015 dela v Berlinu pri neodvisni založbi Atlas Font Foundry, arabščino izpopolnjuje v Jordaniji.

Emil Kozole, grafični oblikovalec in tipograf. Oba ustvarjalna izraza povezuje z novimi mediji v kontekstu socialnih omrežij, internetne identitete in nadzora spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter ju manifestira skozi fizične instalacije in performance.

IPOGOVOR

*Vsa predavanja bodo pod krošnjjo na dvorišču domačije. Vstop prost.

Dizajn: Plikat, Tipografija | 2016/2017, Trina Čuček-Merfeld

**Alja
Herlah**

**Emil
Kozole**

t
i
p
p
l
e
t
n
a
g
r
a
f
i
j
a

**Vodnikova domačija
Šiška
2017**

Alja Herlah
Od desne proti levi
ponedeljek, 30. maj, ob 17. uri

Alja Herlah, magistrica Grafičnih in interaktivnih komunikacij, oblikovalka eksperimentalnih človeških sistemov. Aktivno sodeluje v družini Tipi Breda in njegovih delavnicah. Od 2015 dela v Berlinu pri neodvisni založbi Atlas Fort Foundry, specializirani kopirajočnice v zornem polju.

Emil Kozole
Pametne črkovne vrste
torek, 6. junij, ob 18. uri

Emil Kozole, grafični oblikovalec in tipograf. Obna svaerjavna izraza povezuje z novimi mediji v kontekstu socialnih omrežij, internetne identitete in razstave spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter ju manifestira skozi fizične instalacije in performanse.

Irena Ristevska
Digitalizacija demotske pisave
sreda, 14. julij, ob 19. uri

Irena Ristevska, magistrica Grafičnih in interaktivnih komunikacij. V magistarskem delu na področju raziskave makroedskih tipografskih, ki s kramo Rostka odlično razločijo demotske pisave, digitalizira črke v ponovno pisavo za zapisa staromakroedskih pisav.

Uroš de Gleria
Notacijske črkovne vrste
četrtek, 25. avgust, ob 20. uri

Uroš de Gleria, študira tipografsko oblikovanje v Berlinu, Estoniji, in Sloveniji, kjer vodi diplomsko. Sodeluje na številnih delavnicah Tipi Breda, berlinskih rudnik in Tipobeta. V zadnjem času se intenzivno ukvarja s črkovnimi vrstami za zapisa glasbenih notacij v programu Sibelius.

*Vsa predavanja bodo pod krošnjo na dvorišču domačije. Vstop prost.

**Irena
Ristevska**
9. naloge: Plakat, Tipografija

9. nalog: Plakat, Tipografija

**Uroš
de Gleria**
2016/2017, Jaka Teršek

2016/2017, Jaka Teršak

tipogovori 2017

9. nalog: Plakat, Tipografija, 2016/2017, Anamarija Podrnjak

pon. 30. maj. ob 17. uri

alja herlah
od desne proti levi

Alja Herlah, magistrica
Grafičnih in interaktivnih
komunikacij, oblikovalka
nelatiničnih črkovnih
sistemov. Aktivno sodeluje
v društvu Tipo Brda in
njegovih delavnicah.
Od 2015 dela v Berlinu
pri neodvisni založbi
Atlas Font Foundry,
arabsčino izpopolnjuje
v Jordaniji.

tor. 6. junij, ob 18.

emil kozo
pametne črko

Emil Kozole, grafični oblikovalec in tipograf. Oba ustvarjalna izrazita povezuje z novimi mediji v kontekstu socialnih omrežij, internetne identitete in nadzora spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter ju manifestira skozi fizične instalacije in performanse.

Analoga: Pátek, 2. února 2017, Lára Orel Pospíšal

in

domaćije

i

LEAD

Plakat, Tipografija,

*Vsa predavanja
bode pod kretnice po

Magistrica Grafičnih in interaktivnih komunikacij, oblikovalka nelinearnih črkovnih sistemov. Aktivno sodeluje v društvu Tipo Brda in njegovih delavnicah. Od 2018 dela v Londonu pri založbi Dalton Masg, arabščino izpopolnjuje v Jordaniji.

Grafični oblikovalec in tipograf. Oba ustvarjalska izraza povezuje z novimi mediji v kontekstu socialnih omrežij, internetne identitete in nadzora spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter ju manifestira skozi fizične inštalacije in performanse.

Oblikovalec in DJ. V magistrskem delu je spojil tehnike ročnega izdelovanja papirja s 3D pisavo ter z minimalno intervencijo v prostor dosegel, da preprosta linijska tipografija zaživi, svetloba in sence pa ji dajo maso ter pomen.

Študira tipografsko oblikovanje v Srbiji, Estoniji, in Sloveniji, kjer tudi diplomira. Sodeluje na številnih delavnicah Tipo Brda, Senjski rudnik in Tipoberba. V zadnjem času se ukvarja s črkovnimi vrstami za zapis glasbene notacije v programu Sibelius.

PON
30.5.
18.00

TOR
6.6.
18.00

SRE
14.7.
19.00

ČET
25.8.
20.00

* Vsa predložitelja bodo pod kroviljo na dvorišču domačije
Vilhar prost

*Vsa predavanja bodo pod krošnjo na dvorišču domačije. Vstop prost.

ALJA HERLAH

OD DESNE PROTI LEVI

Magistrica Grafičnih in interaktivnih komunikacij oblikovalka nelatiničnih črkovnih sistemov. Aktivno sodeluje v društvu Tipo Beda in njegovih delavnicah. Od 2018 dela v Londonu pri založbi Dalton Maag, arabiščino izpopolnjuje v Jordaniji.

EMIL KOZOLE
PAMETNE ČRKOVNE VRSTE

Grafični oblikovalec in tipograf. Oba ustvarjalna izraza povezuje z novimi mediji v kontekstu socialnih omrežij, internetne identitete in nadzora spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter ju manifestira skozi fizične instalacije in performance.

SURYA DJALIL
TIPOGRAFIJA V PROSTORU

Oblikovalec in DJ. V magistrskem delu je spojil tehnike ročnega izdelovanja papirja s 3D pisavo ter z minimalno intervencijo v prostor dosegel, da preprosta linijska tipografija zaživi, svetloba in senco na il. delu mag. Delo: 2014

UROŠ DE GLERIA
NOTACIJSKE ČRKOVNE VRSTE

Študira tipografsko oblikovanje v Srbiji, Estoniji, Sloveniji, kjer tudi diplomira. Sodeluje na številni delavnicah Tipo Brda, Senjski rudnik in Tipoberb. V zadnjem času se ukvarja s črkovnimi vrstami z

Ti po gra fi je pri hod nos ti

Vsa predavanja bodo pod krošnjo na dvorišču
Vodnikove domačije Šiška.
Vstop prost.

Od leve

Aktivno sodeluje v društvu Tipo Brda in njegovih delavnic. Med prahčezo imenolokije v Jordaniji.

Tipografija v prostoru

Oblikovalec in DJ. V magistrskem delu je spojil tehnike ročnega izdelovanja papirja, pisavo ter z minimalno intervencijo v prostor dosegel, da preprosta linijska šipografija svetloba in sence pa ji dajo maso ter pomen.

Notacijske črkovne

Študira tipografsko oblikovanje v Srbiji, Estoniji
tudi diplomira. Sodeluje na številnih delavni
Senjski rudnik in Tipoberba. V zadnjem
ja s črkovnimi vrstami za zapis glas
je v programu Silabius

B

FUNKCIJA IN FORMA.

Študij tipografije v drugem letniku je usmerjen v aplikativno tipografijo. Učimo se razumevanja kriterijev za izbor pisav, načrtovanja in oblikovanja kompleksnih težav, kritičnega odziva na tipografske eseje in razvoja likovne govorice skozi interpretacijo citata. O tipografiji razmišljamo kot o nosilki besednega sporočila in elementu vizualne identitete.

Poznavanje značilnosti pisav je ključnega pomena za tipografsko ustvarjanje. Razumevanje likovnih specifik, namembnosti pisav in tehnoloških možnosti nam je v pomoč pri izboru ustreznega črkovnega gradiva za določeno oblikovalsko nalogo.

IZVEDBA

1. list:
 - oblikovne značilnosti, analiza razmerij, ključnih znakov in specifičnih detajlov,
 - podatki: ime črkovne družine, avtor, leto nastanka, zgodovinski kontekst, kategorija, žanr, uporabnost, založba, licenciranje,
 - kratak opis (do 30 besed).
2. list:
 - abecedni niz miniskul, majuskul, niz števk, ločil, neabecednih znakov in drugih znakov, če obstajajo,
 - obseg rezov.
3. list:
 - primeri ali simulacija uporabe pisave v stvarnosti.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☒ analizira in opiše družino pisav,
- ☒ predstavi obseg družine pisav,
- ☒ simulira uporabo pisave.

Condensed, ExtraBold Italic, Light Extended Italic, Extended Italic in Medium Extended Italic. Rez ExtraLight je bil v 19. stoletju zaradi svojega 'w' s štirimi vrhovi nanajz zaželen.

Akizdenz-Grotesk je prepoznavni znak Berthold Types Limited in vsesplošno velja za mati neserifnih pisav.

Nova obdoba naših znakov
vključuje široko paleto napisov,
sodim brezčrtnih, ki
nabavljamo določa in razbura
celotne znake in majhne kapitala
v vsaki velikosti. Pisava ima 4 razp. Klj
pa imajo dodatne funkcije.
Pisava je pravi trojček razpade
"Certificate of Authenticity" od type
Directors Club (TDC) in New York
Leta 2002

Založba: **Klim Type Foundry**
Kategorija: **grotesk**
Dostopnost: **<https://vllg.com> in <https://klim.com>**
Imen: **Širok spekter uporabe, saj je prisav:**
subtilna, resna in hkrati primerna za digit
(npr. knjige, revije, vizitke,...)

Ava Tribunal Ovesnik, Tipografija II, 2018/2019, 1. nalog: Predstavitev črkovne družine: Acidzinz-Grotesk

IZBOR PISAVE

V vidnih sporočilih imajo pisave več funkcij. Poleg podajanja besedilnih informacij so tudi pomembni elementi vizualne identitete. Ergonomske specifikke pisav pomagajo pri branju, oblikovne lastnosti črk pa pri prepoznavanju žanrov, razumevanju kontekstov in razvrščanju vidnih sporočil. Različne oblikovalske naloge zahtevajo različne tipografske prijeme. Oh skrbnem načrtovanju preloma je pomemben dejavnik izbor pisave, saj mora zadovoljiti jezikovne in tehnološke standarde ter ustrezati pravopisu. Sočasno pa črkovne forme vplivajo na obliko besedila. Pisave so intelektualna lastnina. Za njihove nosilce - fonte - veljajo pravni okviri zaščite in uporabe programske opreme. Fonte licenciramo, s čimer pridobimo pravico do uporabe, ki jo izdajatelji fontov natančno opredeljujejo v svojih licenčnih pogodbah za končnega uporabnika (EULA – End User License Agreement).

NALOGA Za potrebe male celostne grafične podobe izberi tipografijo, tj. družino pisav ali kombinacijo več različnih pisav, izbranih na podlagi projektnih izhodišč (žanr, panoga, proračun) in za naročnika specifičnih zahtev (jezik, funkcija, medij, obseg rezov, posebnosti ...). Na treh listih, formata A3 ležeči, predstavi:

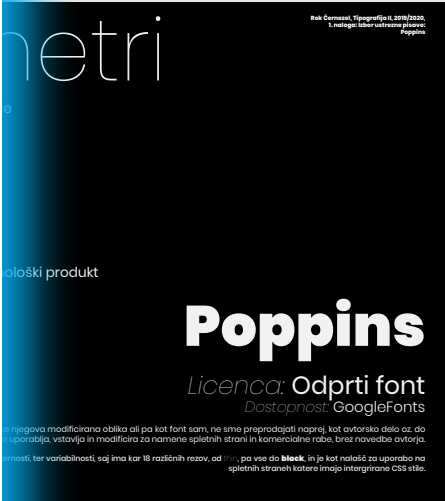
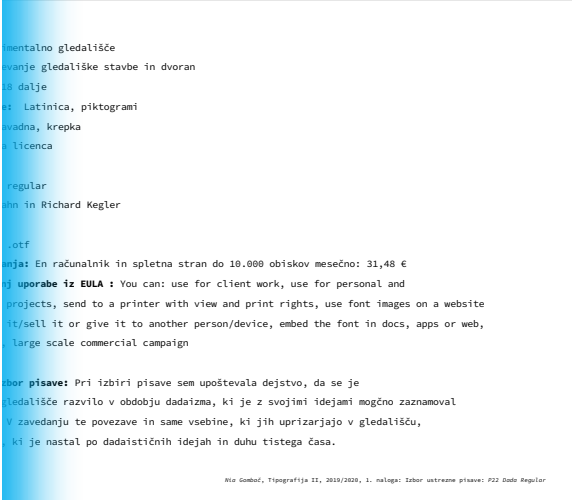
IZVEDBA

- list:
 - ime(na) izbranih pisav, avtor(ji) ime in URL- naslov ponudnika,
 - strošek licence, izvleček pravic uporabe iz EULA,
 - utemeljitev izbora z opisom (do 30 besed), upoštevajoč seznam projektnih izhodišč,
 - funkcionalnost in oblikovne karakteristike (vzorec besedila, primeri iz vzorčnika ...).
- list:
 - abcedni niz miniskul, majuskul, števk, ločil, neabecednih znakov in drugih znakov, če obstajajo,
 - obseg rezov.
- list:
 - simulacija uporabe pisave v stvarnosti oziroma aplikacija na objektih ali besedilih.

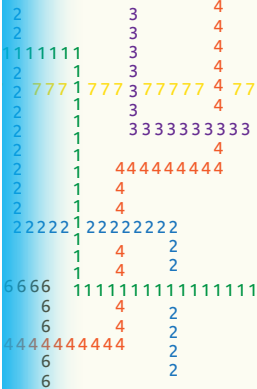
NASVET Premisli organizacijo vsebin na listih, še zlasti, če izbereš pisave različnih ponudnikov. Hierarhija informacij naj bo jasno strukturirana, berljiva in razumljiva. Za izvedbo naloge ni treba licencirati fontov. Uporabi testne fonte. Če ta možnost ne obstaja, napise simuliraj z zajemom slike typetesterjev ali kolažem iz vzorčnikov.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- izbere in opiše družino pisav na podlagi danih izhodišč.
- predstavi funkcionalnost družine pisav,
- simulira uporabo pisave.

magyar vasút

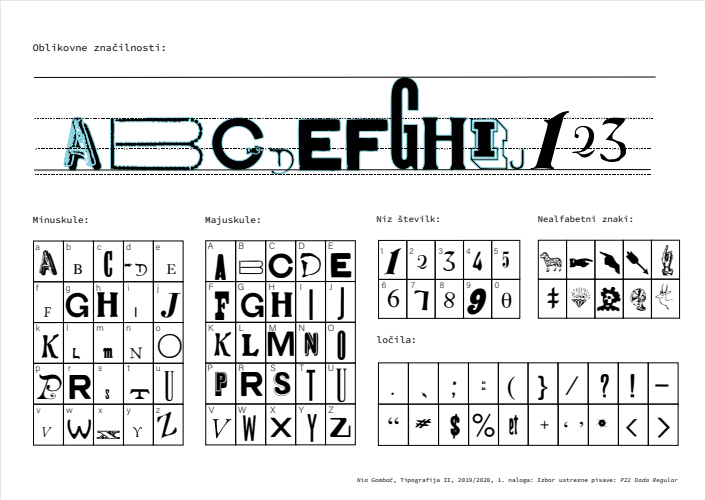

ferrovie italiane

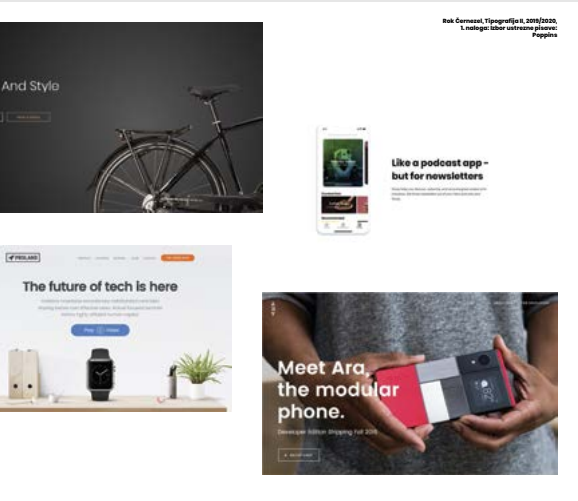
ferrovie italiane

magyar vasút

Parisine Clair Regular
Parisine Clair Italic
Parisine Clair Bold
Parisine Clair Bold Italic
Parisine Gris Regular
Parisine Gris Italic
Parisine Regular
Parisine Italic
Parisine Gris Bold
Parisine Gris Bold Italic
Parisine Bold
Parisine Bold Italic
Parisine Sombre Regular
Parisine Sombre Italic
Parisine Sombre Bold
Parisine Sombre Bold Italic

IZJAVA NA PLAKATU a

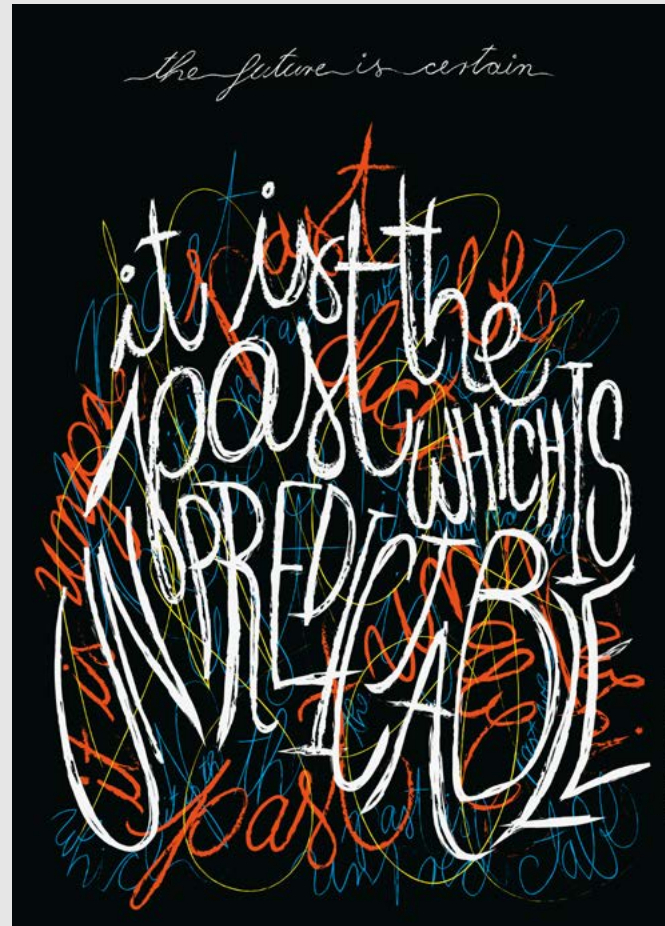
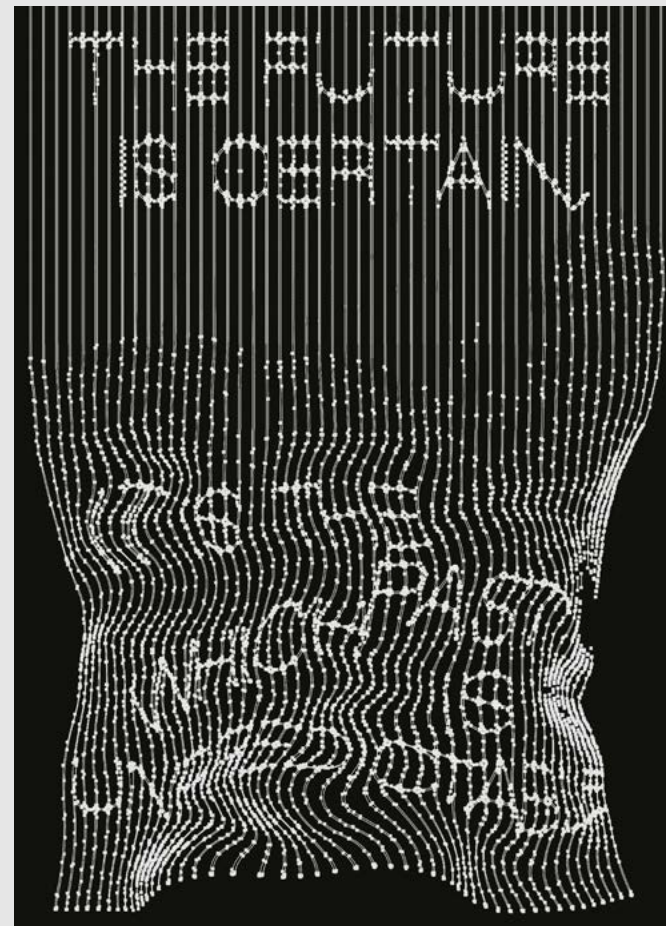
Za umetniške in oblikovalske prakse sta značilni intelektualna brezmejnost in kritična odzivnost. V zgodovini so umetniki s svojimi stvaritvami pogosto pomembno reflektirali družbene težave in pomagali pri njihovem razumevanju. Primer, ki v najširšem smislu opozarja človeštvo na izčrpavanje planeta, na katerem živimo in migriramo, je izjava slovite performerke Marine Abramović: »We're all in the same boat.« Z njo je leta 2018 na plakatu obeležila 50. tržaško regato Barcolana in razvnela politične strasti. Na eni strani so izjavo v avantgardnem likovnem jeziku prepoznali kot politično propagando in jo označili za nesprejemljivo. Na drugi strani so naročniki izjavo trdno zagovarjali kot univerzalno sporočilo, ki vse opozarja na okoljsko problematiko, in jo uporabili za namene promocije regate. Umetnica ni odstopila od svoje ideje in je ostala nedosegljiva za komentarje. Pozimi leta 1623 je takrat hudo bolni angleški pesnik John Donne svojo Meditacijo 17 začel z besedami »No man is an island«. V eseju razpravlja o naši univerzalni medsebojni povezanosti. Po stoletjih različnih interpretacij je njegova metafora že zdavnaj ponarodela. Danes pa odslikava svoje nasprotje v srhljivem paradoksu globalnega - na vseh mogočih ravneh prepletenega - sveta: njegovi selektivni prepustnosti. Sprega agresivnega kapitala in tendencioznih informacij nam s pomočjo prefinjenih tehnoloških vzvodov na eni strani vliva vero v našo neskončno medsebojno povezanost, na drugi strani pa nas individualizira, atomizira in razporeja v majcene ideološke otoke, polne predsodkov, iz katerih se napajajo izolacionistične težnje po planetu.

- NALOGA** Na listu pokončnega formata A2 (420 × 596 mm) oblikuj tipografski plakat z izjavo: »We're all in the same boat.«
- NALOGA** Na listu pokončnega formata A2 (420 × 596 mm) oblikuj tipografski plakat z izjavo: »No man is an island.«
- IZVEDBA** Plakat oblikuj analogno ali digitalno, črno-belo ali v barvah. Uporabljal le sredstva s tipografske palete. Uporaba konkretnih podob (ilustracije ali fotografije) ni dovoljena, lahko pa s tema tehnikama narediš svoje napise/črke/pisavo.
- NASVET** Dobro se seznani z družbenim kontekstom izjave. Premisli o mnogih plasteh njenega sporočila in se odzovi z lastnim vizualnim jezikom.
- UČNI IZIDI** Študent/ka:
- ☒ skozi provokativno izjavo spoznava družbeno stvarnost;

☒ s tipografskimi prijemi interpretira idejo;

☒ razvija lasten vizualni jezik.

IZJAVA NA
PLAKATU b

Pravimo, da slika pove več kot tisoč besed. Določene ideje lažje opišemo s sliko. Recimo: zelena, šilček, Mondrian, Bled. Nekatere pojme pa s sliko težje orišemo: mogoče, naprej, kajne, brezbriznež. Če ste se kdaj igrali pantomimo, Activity ali Pictionary, vam je ta izkušnja verjetno znana. Kot oblikovalci imamo možnost, da opis in oris združimo. Naše primarno orodje - tipografija - je orodje za sestavljanje besed, poleg tega pa komunicira tudi vizualno. Lahko je moderna, agresivna, žaljiva, amaterska, aktivna, zabavna, srednjeveška ... Ton sporočila razumemo, še preden ga preberemo. Če je likovni pristop napačen, je lahko vidno sporočilo razumljeno napačno.

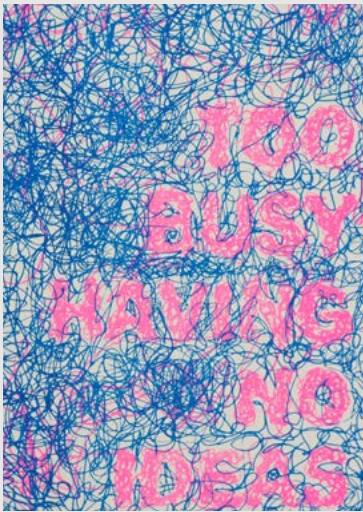
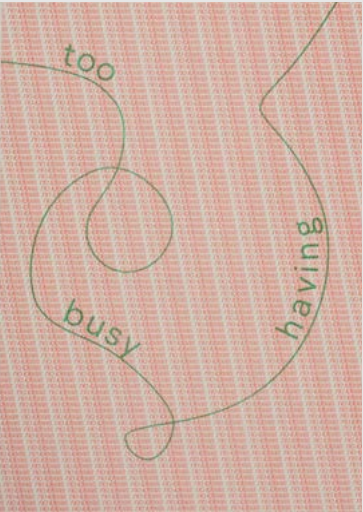
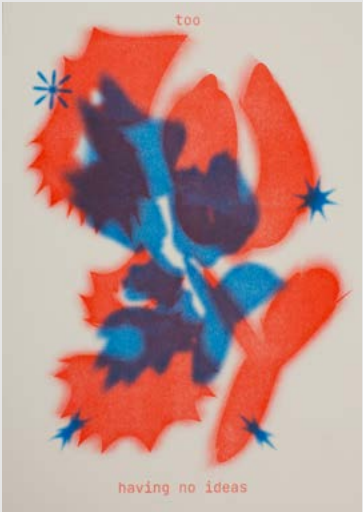
- NALOGA** Na listu pokončnega formata A2 (420 × 596 mm) izbran citat preoblikuj v tipografski plakat. Likovni jezik plakata naj odraža vsebino sporočila oziroma tvoje razumevanje.
- IZVEDBA** Plakat izvedi v prosti tehniki, analogno ali digitalno, črno-belo ali v barvah. Uporabljal le sredstva s tipografske palete. Uporaba konkretnih podob (ilustracije ali fotografije) ni dovoljena, lahko pa s tema tehnikama narediš svoje napise/črke/pisavo.
- NASVET** Preberi esej Michaela Rocka [Fuck Content](#) (2009), ki nam ga je predlagal gostujoči mentor Nejc Prah in ga označil za klasiko.
- UČNI IZIDI** Študent/ka:
- ☑ reflektira provokativen citat,
 - ☑ interpretira idejo s tipografskimi sredstvi,
 - ☑ razvija lasten vizualni jezik.

CITATI

The future is certain, it is the past which is unpredictable. (2021)

Everything happens so much. (2022)

Too busy having no ideas. (2023)

Mikrotipografija

Kakovost tipografske stvaritve je mogoče prepoznati ne glede na osebne preference. Občutek za harmonijo, skladen stavek in ravnovesje tipografskih elementov je poklicna veščina, ki jo grafični oblikovalec razvija skozi vso svojo kariero.

NALOGA Na 3 listih formata A3 (pokončnega ali ležečega) načrtuj in oblikuj prelome dveh različnih besedil, znanstvenega in dramskega. **IZVEDBA**

- list: Znanstveno besedilo; naslov, uvod, tekoče besedilo s poudarki in opombami; 6 do 8 stolpcev.
- list: Dramsko besedilo; besedilo v dialogih; 4 strani.
- list: Tehnični podatki za vsako prelomljeno besedilo in posamični slog; uporabljene pisave, velikosti fontov, medvrstični razmik, širina in globina stolpcev, nastavitve delitev, poravnave, debeline in sivine linij.

Besedili postavi v Adobe InDesignu, ju izvozi kot pdf in pozicioniraj na liste tako, da bo jasno razviden rob dokumenta. V primeru pomanjšave dokumenta (največ na 80 %) njegovo velikost ustrezno označi.

NASVET Dobro se seznani z vsebino in žanrom. Skrbno strukturiraj dokumente in vzpostavi nedvoumno hierarhijo. Enake elemente obravnavaj enakovredno. Pazi na pravopisna in mikrotipografska pravila. Ne tlači in ne stiskaj besedila. V prelomu prikaži njegove tipične oblikovne značilnosti.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ prepozna razliko v žanru besedila,
- ☑ načrtuje in oblikuje ustrezen prelom,
- ☑ opiše rezultat z ustreznimi podatki.

90%

2

Ta veseli dan ali Matiček se ženi: Ena komedija v 5 aktih

Anton Tomaž Linhart

Spisano 1790

PERSONE

BARON NALETEL

ROZALA

MATIČEK

NEŽKA

TONČEK

ZMEŠNJAVA

ŽUŽEK

BUDALO

JERCA

JAKA

GAŠPER

MARKA

njegova gospa

vrtnar graščinski

hišna

študent na vakancah

advokat na deželi

kancelir graščinski

njegov šribar

županova hči

lakaj

delavec

rihtni hlapec

Godci

Kmetiški fantje in deklitci

Igrá se na gradu na Gorenjskem blizu vasi.

3

PRVI AKT

Cimer na pol spravljen. Na sredi stoji velik stol za naslonit. Matiček nekaj meri po tleh. Nežka stoji pred špeglom, slammik in rožo na njem popravlja.

Prvi nastop

Matiček, Nežka

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

NEŽKA

MATIČEK

NEŽKA

Devetnajst čevljev je dolgost, širokost pak šestindvajset.

Poglej, Matiček, moj slammik; tako bo lepši stal, kajne?

Prav lepó; ta roža tudi lepo stoji, al lepši cvedé tvojih lic roža v mojih očeh!

malo nazaj stopi Kaj pak meriš, ljubi moj?

Gledam, če bo postelja, katero nama je baron obljubil, dosti prostora imela.

Kaj tukaj bo stala?

Tukaj bo naju prebivališče.

Ta ne bo péla, po nobeni céní.

Zakaj ne?

Zadosti, da jaz nečem.

Al se vendar pové, zakaj ne.

Tudi to se ne pové.

Tako je le, kadar nas žené enkrat v svojo mrežo ujamejo.

Tího bodi!

Al več, Nežka, da jaz za naprej ne bom več krтов lovil doli po vrtu? Ti boš morala z mano drugače ravnatí. Od danes tega dneva sem prvi hišni služabnik in tako rekoč prijatelj baronov. Po tem, ménim, boš vendar spoznala, da v celem gradu ni boljšega kraja za najudva kakor tukaj v sredi med baronom in gnádljivo gospó. Kadar gospó ponoči, postavim, trebuh boli in zvonček zapoje, tri stopinjice storiš - frík! - in notri boš. Kadar gospod mene hoče in zvonček zapoje, dvakrat skočim - frík! - in pri njem bom.

Prav imaš! Kadar pak zjutraj zvonček zapoje in gospod tebi kako dolgo dolgo opravilo dá, on tudi tri stopinjice stori - frík! - in je pri mojih vratih, trikrat skoči, frík! -

Kako meniš?

Poslušaj!

Govóri za božjo voljo!

Naš baron Nalétel se je lepíh punc tukaj okoli že naveličal; on bi

4

MATIČEK Žužek! Ta prekleti Žužek! Če mu reber ne polomim -
NEŽKA Ali si kdaj mislil, da bo on meni dotal dovoljo tvoje službe?
MATIČEK Zakaj ne? Meni se zdi, da sem vendar -
NEŽKA Uh, kako so ti učeni ljudje neumni!
MATIČEK Pravijo tako.
NEŽKA Al ta svet vendar ne verjame.
MATIČEK Ta svet je neumen.
NEŽKA Poslušaj tedaj. Naš baron hoče mene na skrivnem zase kupiti in ti bi veselje imel plašč držati! - Ta misel ni tako napačna, kaj meniš?
MATIČEK Že mi bo jeza čelo razdejala -
NEŽKA Nič se ne praskaj po čelu.
MATIČEK Zakaj ne?
NEŽKA Bi utegnil kakšen bedeneec ven zbosti.
MATIČEK Ti si vendar poredna! - Kako bi pak bilo, ko bi midva to reč drugače zvíla. Jaz ga hočem speljati, da bi on še tako zbrisan bil; al dota mora pred v aržatu biti.
NEŽKA To je le! Denar in goljufija tebe vkup drži.
MATIČEK Baron hoče mene goljufati, rajši bom jaz njega.
NEŽKA Ali se nič ne bojiš?
MATIČEK Koga se bom bal? Kdor ne vaga, je brez blaga.
MATIČEK Zvonček se sliši.
NEŽKA Gospa je že na nogah; sinoči mi je pripovedovala, da hoče danes z mano narpervé govoriti.
MATIČEK To pak že kaj pomeni.
NEŽKA Moram iti; moj bodi, Matiček. Misli na to, kar imaš storiti.
MATIČEK Kaj tako kmalu greš? Ti nič prav ne spoznaš, kako grozno te ljubim.
NEŽKA Kdaj boš enkrat jenjal meni le-tó od jutra do večera praviti?
MATIČEK Kakor hitro ti bom le-tó od jutra do večera skazati mogel.
NEŽKA steče.

5

Drugi nastop

Matiček sam

MATIČEK

To je res! Deklica je ta, da ji ni para! Okrogla kakor igračica, pripravna, priljudna! To je vse živó, vse polno ljubezni in ognja! - In zraven tudi kako pametna! - Gre gor in dol in roke riblje. - Ha, ha, ljubi moj baron, sva vkup? Zdaj šele zastopim, zakaj mene tako visoko povzdigniti hočejo. Jaz bi njim služil, oni pak moji ženi; jaz bi njih glavó krišpal, oni pak mojo, jaz bi se za njih žlahto trudil, oni bi pak za mojo skrbeli. Matiček, tako daleč se ne boš zgubil. - Ti pak, stara lažniva beštija, prilizenji Žužek! Tebe bom jaz - kogá? - Matiček, dobro premisli! Tukaj se ne smeš prenaugliti. Ti jih moraš tako vkup spravi, da si bodo eden drugemu rogé odbili. Narpervé moraš denar in Nežko imeti; baronu kako drugo kost podložiš, Žužka pak dobro namažeš.

Tretji nastop

Zmešnjava, Matiček

MATIČEK

Ho, ho! Gospod Zmešnjava, prísrčni gospod! So v svate prišli? Vedó, da se bom ženil. - No, no, me prav veseli.

ZMEŠNJAVA

Prijatelj, je sicer govorjenje o neki ženitvi, res je; al ne celó tako, kakor ti misliš.

MATIČEK

Tale - *na nos pokuže* - naj ga pogledajo, se bo ženil. Oni pak znajo misliti in govoriti, kolikor se jim poljubi.

ZMEŠNJAVA

Sva sama? Naju nobeden ne slíši?

MATIČEK

Da bodo celó sami, grem tudi jaz.

ZMEŠNJAVA

Čakaj, prijatelj! Midva imava nekaj posebnega govoriti! - Ti si pred tremi leti doli pod Novim mestom na Gobovem gradu služil. Je res al ne?

MATIČEK

Res.

ZMEŠNJAVA

Tak poznaš ključarico na tistem gradu, imenovano Marija Smrekarica?

MATIČEK

V treh letih sem tolikanj ženskih obrazov videl; dobro vedó, da ni mogoče vseh v glavi obdržati.

ZMEŠNJAVA

Té nisi pozabil. Al morebiti se boš vsaj tistih dvesto kron spomnil, katere ti je posodila.

MATIČEK

Če mi jih je posodila, sem jih tudi zapravil. Nič se laže ne pozabi kakor zapravljeni denar.

ZMEŠNJAVA

Posodila sub conditione expressa -

MATIČEK

Nikar, po latínsko mi jih ní posodila.

ZMEŠNJAVA

To se reče: s tem pristavkom, s to zavézo - da jih boš nazaj plačal in da jo boš vzel.

MATIČEK

Tako! Tista je pak druga. Al je lepa?

ZMEŠNJAVA

Se zájde.

Anton Tomaž Linhart

Ta veseli dan ali Matiček se ženi

Ena komedija v 5 aktih

1790

prvi akt

Cimer na pol spravljen. Na sredi stoji velik stol za naslonit. Matiček nekaj meri po tleh. Nežka stoji pred špeglom, slammik in rožo na njem popravlja.

prvi nastop

MATIČEK, NEŽKA	
MATIČEK	Devetnajst čevljev je dolgost, širokost pak šestindvajset.
NEŽKA	Poglej, Matiček, moj slammik; tako bo lepši stal, kajne?
MATIČEK	Prav lepó; ta roža tudi lepo stoji, al lepši cvedé tvojih lic roža v mojih očeh!
NEŽKA	<i>malo nazaj stopi</i> Kaj pak meriš, ljubi moj?
MATIČEK	Gledam, če bo postelja, katero nama je baron obljubil, dosti prostora imela.
NEŽKA	Kaj tukaj bo stala?
MATIČEK	Tukaj bo naju prebivališče.
NEŽKA	Ta ne bo péla, po nobeni céní.
MATIČEK	Zakaj ne?
NEŽKA	Zádosti, da jaz nečem.

persone

BARON NALETEL
ROZALA, njegova gospa
MATIČEK, vrtnar graščinski
NEŽKA, hišna
TONČEK, študent na vakancah
ZMEŠNJAVA, advokat na deželi
ŽUŽEK, kancelir graščinski
BUDALO, njegov šribar
JERCA, županova hči
JAKA, lakoj
GAŠPER, delavec
MARKA, rihtni hlapec
GODCI
KMETIŠKI FANTJE IN DEKLICI

Igrá se na gradu na Gorenjskem blizu vasi.

TONČEK	Matiček, ti si pozabil, da moram skoraj iti.
MATIČEK	Res je, in ti bi rad tukaj ostal?
TONČEK	In kako rad!
MATIČEK	Ostal boš, nič ne maraj. Vzemí slovó od vseh; plašč na ramo obesi, svoje bukve, gvante, perilo in kar imaš, vkup spravi, da bodo vsi videli. Jaz bom pustil kobilo napreženo doli pred vrati stati. Ti si daj opraviti, nòsi, véži, popravlja! Potem se gor usedi in dirjaj doli do boršta; tam kobilo na prvi hrast priveži in ti pak k nógam skozi vrt nazaj pridi. Baron bo menil, da si že blizu Ljubljane. Al skriti se boš moral, dokler ga ne potolažimo.
TONČEK	To bi bilo že dobro, al jaz se bojím –
MATIČEK	Níč se ne boj. Matiček je glava! Le njega ubogaj!
<i>Vsi gredo.</i>	

Med Gorico, Aleksandrijo in Kairom

Nataša Kovšča

Anton Lašček, arhitekt slovenskega rodu, je ustvaril pretežni del svojega obsežnega arhitekturnega opusa v Aleksandriji in Kairu. Edina njegova realizirana stavba v Sloveniji je vila Rafut v Novi Gorici (zgrajena 1912–1914, obnovljena 1928–1929), ena redkih neoislamskih arhitektur v Evropi.

Anton Lašček (1856–1946) je veljal do začetka novega stoletja v Sloveniji za prezga arhitekta: njegovo ime se je namreč prvič pojavilo šele v dodatku Enciklopedije Slovenije iz leta 2002. Tudi zapiski o njegovem delu v strokovni literaturi skoraj ne zasledimo, razen v razstavnem katalogu pregledne razstave Arhitektura v Sloveniji – Mojstri in arhitekturna scena, ki so jo leta 2008 pripravili v galeriji poslovne stavbe zavarovalnice Viennas Insurance Group na Dunaju.¹ Nasprotno pa so na italijanski strani meje zanimanje za preučevanje Laščekove zapuščine spodbudile že raziskave na področju orientalizma v osemdesetih letih 20. stoletja – čeprav zgolj tistih arhitektur, ki kažejo arabske vplive.² Njegove italijanske projekte je podrobneje ovrednil šele prva monografija študija Marco Chiozza Antonio Lasciad – Tra chi e secessionisti e suggestioni orientali, ki je izšla leta 2006. Istega leta so v palači Attenei Perzestenzii, ki sodi pod okrilje Pokrajinskih muzejev v Gorici, pripravili razstavo fotografij in risb njegovih arhitekturnih del iz rimskega Kaira, med drugim tudi pomanjkanje dokumentarne gradiva, ki je razprazeno v številnih tujih javnih in zasebnih arhivih (kot je zbirka partiske profesorice Mercedes Volati) ter tujih knjižnicah, predvsem v Rimu in pa v Kairu.

Razlogov, da se slovenska stroka z Laščekovo zapuščino več kot pol stoletja ni ukvarjala, je seveda več, med drugim tudi pomanjkanje dokumentarne gradiva, ki je razprazeno v številnih tujih javnih in zasebnih arhivih (kot je zbirka partiske profesorice Mercedes Volati) ter tujih knjižnicah, predvsem v Rimu in pa v Kairu.

1. Dr. Bogo Župančič ustvarja Antonia Laščeka v pripravoke „Die Architektur der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts in Slovenien: nach von Anton Lašček bis von den Schulen Piranesi bis Le Corbusier.“/Architectures in Slovenien aus der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts: nach der architek. Schule Anton Lašček bis der Schulen Piranesi bis Le Corbusier. V: Slovenske Arhitekture, Metka & Sonja / Slovenian Architecture, the masters & the scene. Katalog razstave, Dunaj: Göttinger publizistische zavarovalnica skupine Vienna Insurance Group, 2006, str. 24–25.

2. Fato Gudiš, „Antonio Lasciad in Egitto / Antonio Lasciad in Egypt“. V: Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

3. Rukopis zapuščine Odkritja na nekdanjem in arhitekturno Univerzo v Trstu (Departamento di Ingegneria e Architettura dell'Università di Trieste). Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

4. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

5. Rukopis zapuščine Odkritja na nekdanjem in arhitekturno Univerzo v Trstu (Departamento di Ingegneria e Architettura dell'Università di Trieste). Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

6. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

7. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

8. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

prostorih in pohitvo pa so izdelovali najuglednejši francoski, nemški, belgijski in italijanski obrtniki.

Neborščaki slog, ki ga je Lašček uporabljal za impozantne palače, je seveda poudarjal predvsem ideje egiptčanskega plenstva, ki se je zgledovalo po evropski aristokraciji, medtem ko se je z zasnovo trgovskih stavb približal moderni dunajski arhitekturi Wagnerjeve šole.³ Takšna je na primer fasada vedelagovnice Stein v Kairu (1904), ki je reducirana na velike steklene izložbene površine, razčlenjene zgolj s plitkimi pilastri.

Po prevremni funkcije vodilnega arhitekta krajevih palač v Laščekovem slogu svet lahko opišemo s premenbo, ki se kaže predvsem v objuibanju islamskega sloga. Razvil je pravzaprav osebni arhitekturni jezik, ki je temeljil na eklektičnem spajanju historičnih slogov, islamskih arhitektonskih oblik in okrasja (arabske, mavrske, kaligrafskega ornameta) ter secesijskih elementov. Zaveščen je namreč, da je imel takšen slog, s katerim so se ljudje lahko identificirali, pomembno vlogo pri oblikovanju nacionalne identitete.⁴ Za bogate naročnike kaže aristokracijo, ki si so sedali v evropskih predstolnih stolih v razpisni projekciji, impozantne palače v historičnih slogih po zgledu italijanske arhitekture 16. stoletja.⁵ Medtem ko so poslovne stavbe iz tega obdobja, kot je palača tržališe Zavarovalnice Generali v Kairu (1911), rezultat prepletanja evropskih slogov s tradicionalnimi motivi iz islamske arhitekture.

V neoislamskem slogu je zasnovo tudi svojo vilo na Rafutu, ob romanski poti na Kantarijevico, ki jo je začel graditi leta 1909 in dokončal tik pred začetkom I. svetovne vojne. Na trinajstih ohranjenih načrtih, datiranih med letoma 1909 in 1914, je bil Lašček izjemno nadarjen risar.

V neoislamskem slogu je zasnovo tudi svojo vilo na Rafutu, ob romanski poti na Kantarijevico, ki jo je začel graditi leta 1909 in dokončal tik pred začetkom I. svetovne vojne. Na trinajstih ohranjenih načrtih, datiranih med letoma 1909 in 1914, je bil Lašček izjemno nadarjen risar.

Podobne islamske elemente zasledimo na vrzaticni – opečnatih stavbi z mavrskim lokom, ki delno povezuja strukturo *salamlika*⁶ palače Omarja Sulmana v Kairu (1907–1908) – prve stavbe, na kateri je eksperimentalno z mešanjem arabske arhitekture in modernih elementov.

Najpomembnejši razlog pa je nedvomno Laščekovo izražanje nacionalne pripadnosti. Arhitekt se je namreč rodil v Gorici, v multietničnem okoliu, kjer so živele različne narodnostne skupine: Italijani, Slovenci, Furlani in Avstrijci. Vsi njegovi predniki so bili Slovenci iz Soške doline⁷, vendar se je kljub slovenskemu poreklu staršev razglašal za Furlana. Že med študijem na dunajski Politehnikii je v krogu mladih intelektualcev jano izražal svoje identitetne težnje, seveda proti habshurški monarhiji, zaradi česar naj bi si nakopal tudi jezo goriških naročnikov, ki so bili zvesti avstrijski cesarski kroni.⁸ Do zadnjega sistematičnega pregleda arhivskega gradiva iz Fonda goriške občine od leta 1876 do 1883 je bilo pravzaprav uveljavljeno mnenje, da je Lašček zaradi neozgodnj v delovnem okolju tudi emigriral v Egipt.⁹ Nova raziskava, v kateri so odkrili kar petindvajset gradbenih del, podpisanih z Laščekovim imenom, pa potrjuje, da je bil eden najaktivnejših mladih arhitektov v Gorici, čeprav je šlo v večini primerov za manjše adaptacije, pri katerih je imel funkcijo nadzora ali vodje gradbenih del.¹⁰ Razlog Laščekove selitve v Egipt naj torej ne bi bilo zgolj njegovo svetovnonazorno prepričanje, pač pa predvsem ambicioznost mlajega uvarjarja, ki se je zavedal svoje politične izključenosti.¹¹

Lašček se je po praksi na goriškem gradbenem uradu (1876) in nekajletnem samostojnem delu v stroki leta 1883 preselil v Aleksandrijo, kjer je sodeloval v obnovi mesta, ki so ga leto poprej močno poškodovali angleški topovi.

ob uporu egiptčanskih nacionalistov. Celovita prenova mesta je pravzaprav pritegnila arhitekta, gradbenike in podjetnike iz vse Evrope, ki so pomembno središčemsko pristaniške problematiko v mesto z evropsko arhitekturo v historični slogi.

V Aleksandriji se je Lašček v nekaj letih uveljavil kot eden najbolj perspektivnih mladih arhitektov. Do leta 1888 je načrtoval vrsto reprezentativnih arhitektur, med katerimi velja omeniti najemnika stanovanj na glavni mestni ulici Sherifa Pashe (1883–1888)¹², železniško postajo Ramleh (1883), ki so jo pozneje prezidali, trgovsko galerijo Menacee (1885–1887) in monumentalne palače za bogate meščanske družine. Originalne fotografije, ki jih hranijo v Muzeju fotografije Alinari v Rimu, kažejo, da se je Lašček sprva izražal v eklektičnem neorenesančnem slogu, v katerem je še čutili vpliv dunajske šole in profesorja Heinricha von Ferstela.¹³ Na stavbah iz druge polovice osemdesetih let, kot je palača Aghion (1887), pa so se neorenesančne arhitekture prvine začele postopoma umikati neobaroku – vizualno bolj reprezentativnemu slogu, ki je bil značilen za njegovo poznejše kairsko obdobje.

Po šestletnem bivanju v Aleksandriji se je je Lašček vrnil v Rim. Leta 1899 pa se je uradil v Kairu, kjer je med njegovo odsotnostjo (1892) prevzel prestol Abbas Hilmi II., dunajsko šolani kediv, ki se je v avstrijski prestolnici dobro seznanil z evropsko kulturo. Novi vladar se je želel znebiti vpliva Velike Britanije (ki je med

drugim nadzorovala tudi Sučski prekop), zato je zamenjal vse angleške svetovalce z nemškimi in avstrijskimi strokovnjaki.

Med njimi je bil tudi Anton Lašček, ki ga je leta 1907 imenoval za vodilnega arhitekta krajevih palač in mu podelil častni naziv beg (gov. pod). Kot dvorni arhitekt pa je sodeloval tudi v Odboru za varovanje spomenikov arabske umetnosti, kar mu je omogočilo, da se je temeljito seznanil z islamsko arhitekturo.

Lašček si je sloves odličnega arhitekta v Kairu pridobil z leto večlastnimi vil in plemiških palač, zgrajenih na prelomu stoletja, ki predstavljajo novost tudi v slogovnem pristopu. Zasnova aristokratskih rezidenz temelji zlasti na prepletu (evropskega) neobaročnega sloga v kombinaciji z modernimi secesijskimi elementi, ki so bili v večini primerov vezani zgolj na ornamentalno okrasje okrasnih in vrtnih odprtin ter notranjo opremo (pohištva in stropišč). S secesijskim pohištvom je denimo opremil salon rezidenz prince Saida Halima (1896–1899), dekorativni secesijski elementi pa so še posebej izraziti na zunanjski palači Zafarân v Kairu (1901–1902) in proculju nedavno obnovljene poletne rezidence kraljeve matere v Istanbulu (1900–1901), ki se med drugim odlikuje tudi po elegantnem notranjem stropišču z izvirnim rastlinskimi viticvjem. Za gradnjo je uporabljal najna prednejše tehnike, kot so železobetonske konstrukcije (po sistemu Hennebique), ki so mu omogočale načrtovanje velikih salонов.

Rafinirane škratkarne dekoracije v notranjih ulacijski načrt za povojno ureditev mesta, vendar ga je odboj za obnovo Gorice in Goriške zavrnili, osuovno oshenat pa je leta 1921 prevzel njegov mlajši sodebnik Maks Fabiani.

1. Najemnika stanovanja v naravnih in finančnih dvoih bogatih egiptčanskih družin Société Anonyme des Immeubles d'Egypte, ki jo bil tudi tudi samostojni galerij Menacee.

2. Gudiš, 2006, str. 11.

3. Rukopis zapuščine Odkritja na nekdanjem in arhitekturno Univerzo v Trstu (Departamento di Ingegneria e Architettura dell'Università di Trieste). Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

4. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

5. Rukopis zapuščine Odkritja na nekdanjem in arhitekturno Univerzo v Trstu (Departamento di Ingegneria e Architettura dell'Università di Trieste). Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

6. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

7. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

8. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

9. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

10. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

11. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

12. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

13. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

14. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

15. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

16. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

17. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

18. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

19. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

20. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

21. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

22. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

23. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

24. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

25. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

26. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

27. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

28. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

29. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

30. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

31. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

32. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

33. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

34. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

35. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

36. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

37. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

38. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

39. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

40. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

41. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

42. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

43. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

44. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

45. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

46. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

47. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

48. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

49. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

50. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

51. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

52. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

53. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

54. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

55. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

56. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

57. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

58. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

59. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

60. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

61. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

62. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

63. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

64. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

65. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

66. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

67. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

68. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

69. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

70. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

71. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

72. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

73. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

74. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

75. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

76. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

77. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

78. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

79. Priloge k v. Die Göttinger All'Impressio orientem. Antonio Lasciad – architetto, Fotografe, dell'edizioni Alinari Firenze, Firenze: Fratelli Alinari, 2006, str. 11.

C

NADZOR POLOŽAJA.

Habitat tipografije je ravnina. Stavljenje besedil poteka v vodoravni in navpični smeri, branje latinice pa le od leve proti desni in od zgoraj navzdol. Nadzor koordinatnega sistema, v katerem ustvarjamo, je pomembna veščina tipografov.

DELAVNICA
VISOKEGA TISKA

Tisk s premičnimi črkami je Gutenbergova iznajdba, ki jo uvrščamo med najpomembnejše civilizacijske mejnike. Čeprav le kratka delavnica je izkušnja visokega tiska izjemnega pomena za vsakega oblikovalca vizualnih komunikacij. Zlaganje vrstic, priprava tiskovnih form, tiskanje in pospravljanje črk v predale pod mentorstvom mojstra Marka Drpiča je nepozabno doživetje.

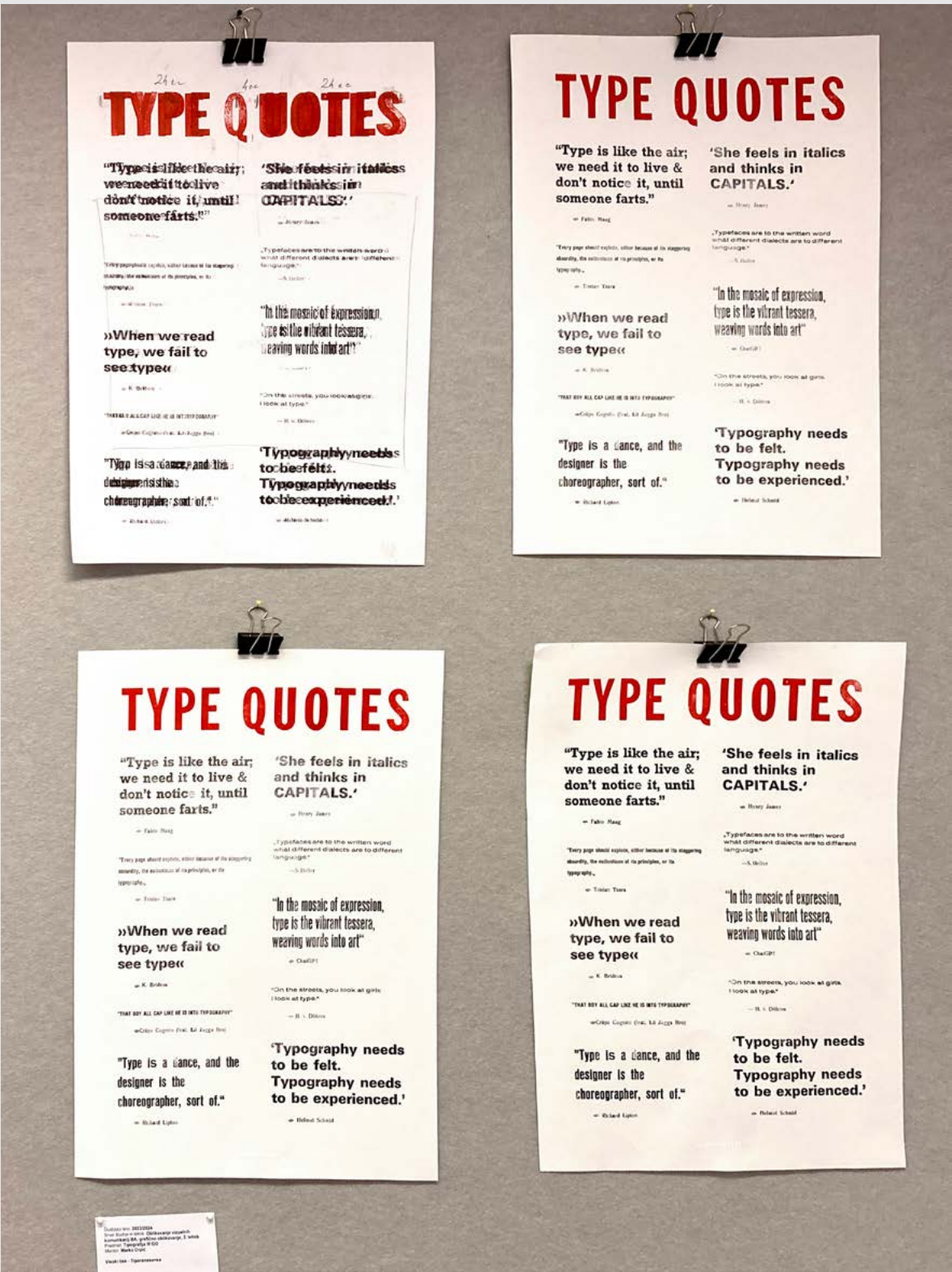
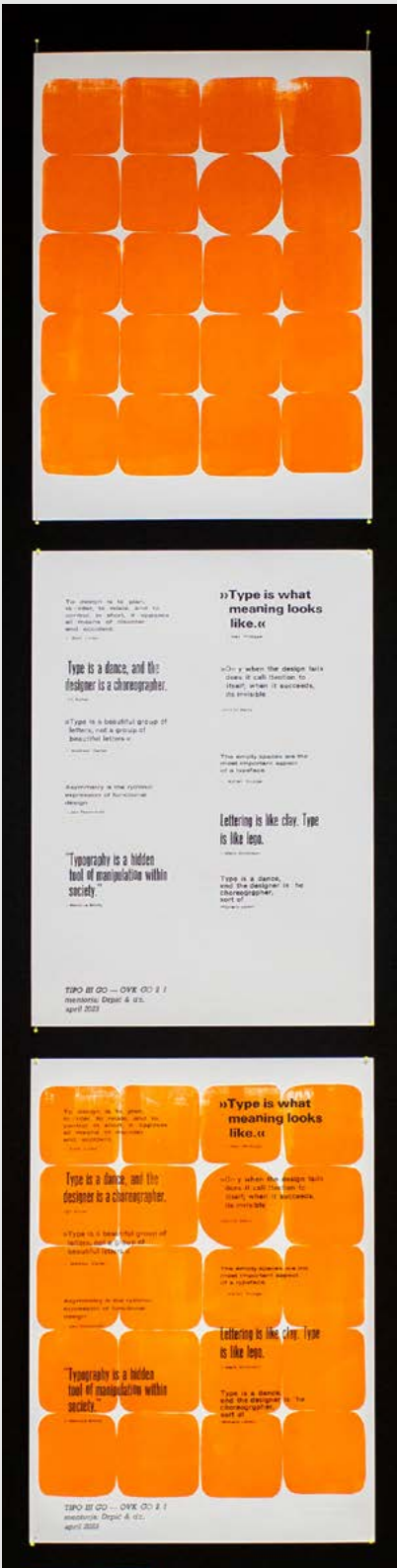
NALOGA Za delavnico visokega tiska v tiskarni tipoRenesansa izberi citat na temo tipografije.

IZVEDBA Citat stavi s svinčnimi črkami in odtisni na papir skupaj s kolegi v skupini.

NASVET Stavljenje je optimiziran postopek znotraj določenih industrijskih standardov, a vseeno ponuja dovolj možnosti za kakšno inovacijo.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- stavi vrstice s tiskarskimi črkami in pripravi tiskovno formo,
- izvede odtise v tehniki visokega tiska,
- pospravi tiskarske črke.

MREŽA NA KVADRATU

Mrežni sistemi so nam v pomoč in ponujajo številne možnosti uporabe. Vsak oblikovalec lahko poišče rešitev, ki ustreza njegovemu osebnemu slogu. Vendar se je treba naučiti, kako zasnovati in uporabljati mrežo.

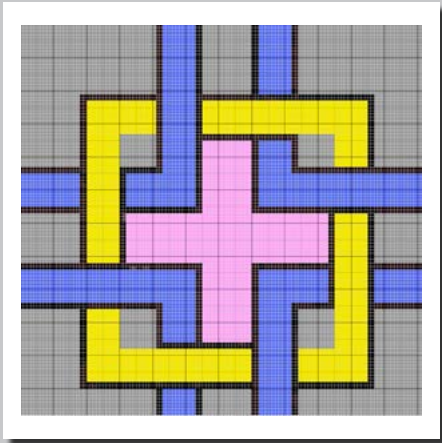
NALOGA Zasnuj 4 različne konstrukcijske mreže, ki so podrejene večkratnikom (3, 5, 7, 11), pri čemer sta osnovna enota in končna kompozicija kvadrat (1 : 1).

- Na vsaki mreži:
- z multiplikacijo ali notranjo delitvijo razvij svoj sistem modularnosti: enota, intervali, moduli,
 - vzpostavi grafični besednjak s tankimi/krepkimi linijami ter s svetlimi/temnimi ploskvami,
 - določi pravila grafičnega jezika, na podlagi katerega izvedeš kompozicijo na mreži.

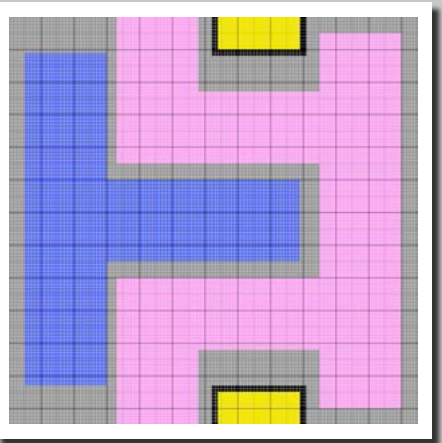
IZVEDBA Delaj s stavskim programom Adobe InDesign. Vključi layerje, nadzoruj datoteke.

NASVET K rešitvi naloge pristopi neobremenjeno. Dosledno raziskuj različne možnosti uporabe.

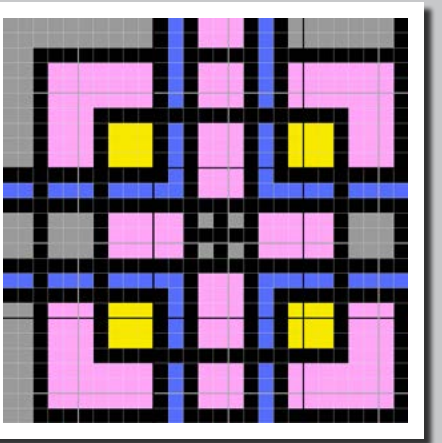
- UČNI IZIDI Študent/ka:
- ☑ razvije sistem mrežne modularnosti,
 - ☑ vzpostavi grafični besednjak in vizualni jezik,
 - ☑ izvede povezane kompozicije na več mrežah.

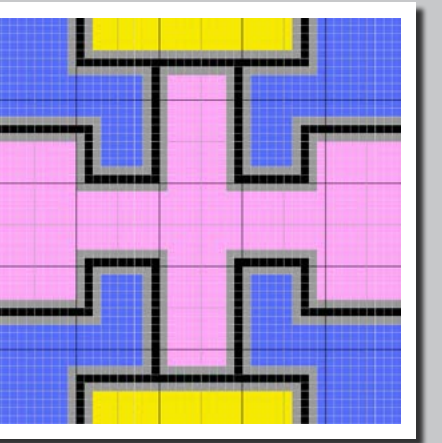
Kvadratna mreža 121 x 121 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po nordijskih vzorcih.

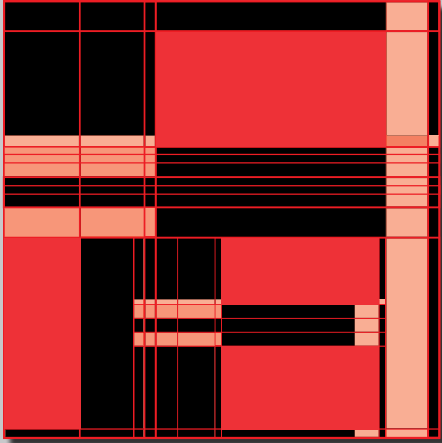
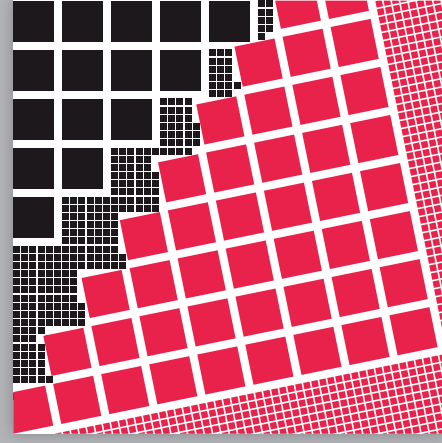
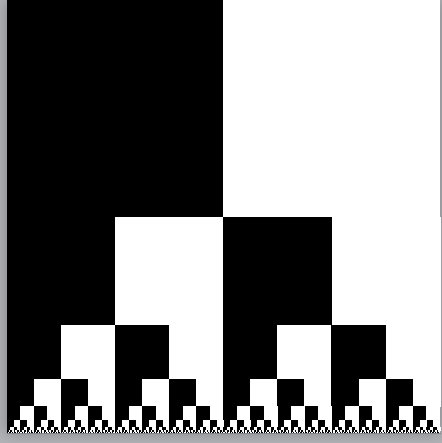
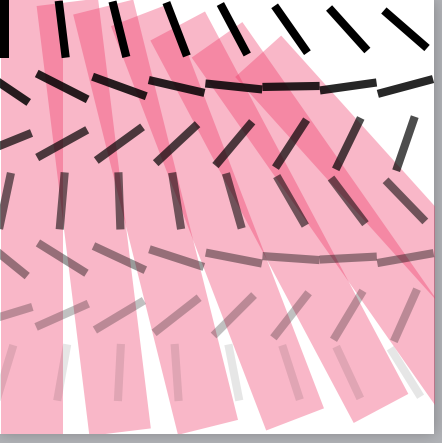
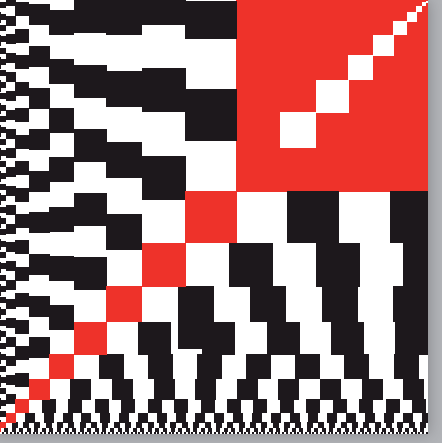
Kvadratna mreža 125 x 125 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po grških ornamentih.

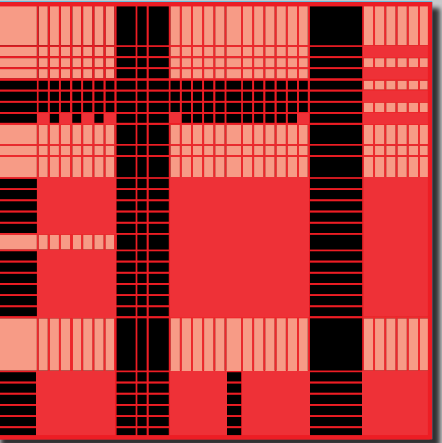
Kvadratna mreža 27 x 27 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po kitajskih vratnih vzorcih.

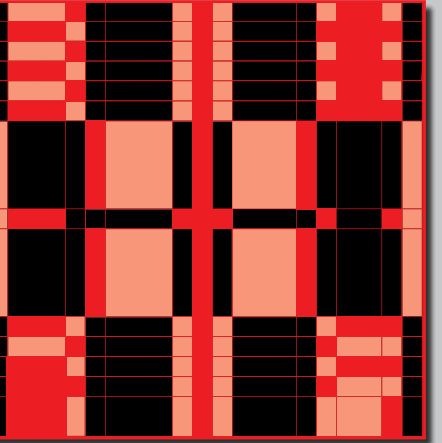
Kvadratna mreža 49 x 49 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po korejskih ornamentih.

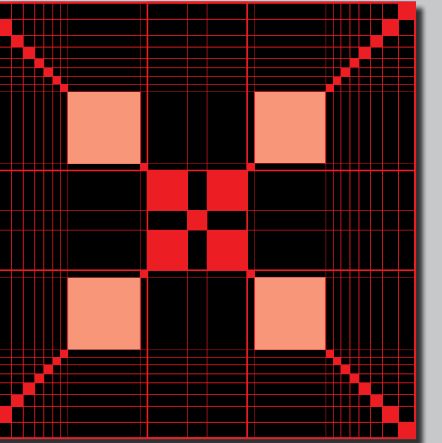
3

5

7

11

MREŽA NA FORMATU
Tipografske mreže so načrtovane kombinacije navpičnih ali vodoravnih linij v ozadju, ki stran razdelijo na module, povezane v vrste ali stolpce. Z mrežami si pomagamo organizirati vsebino in komponirati prelome.

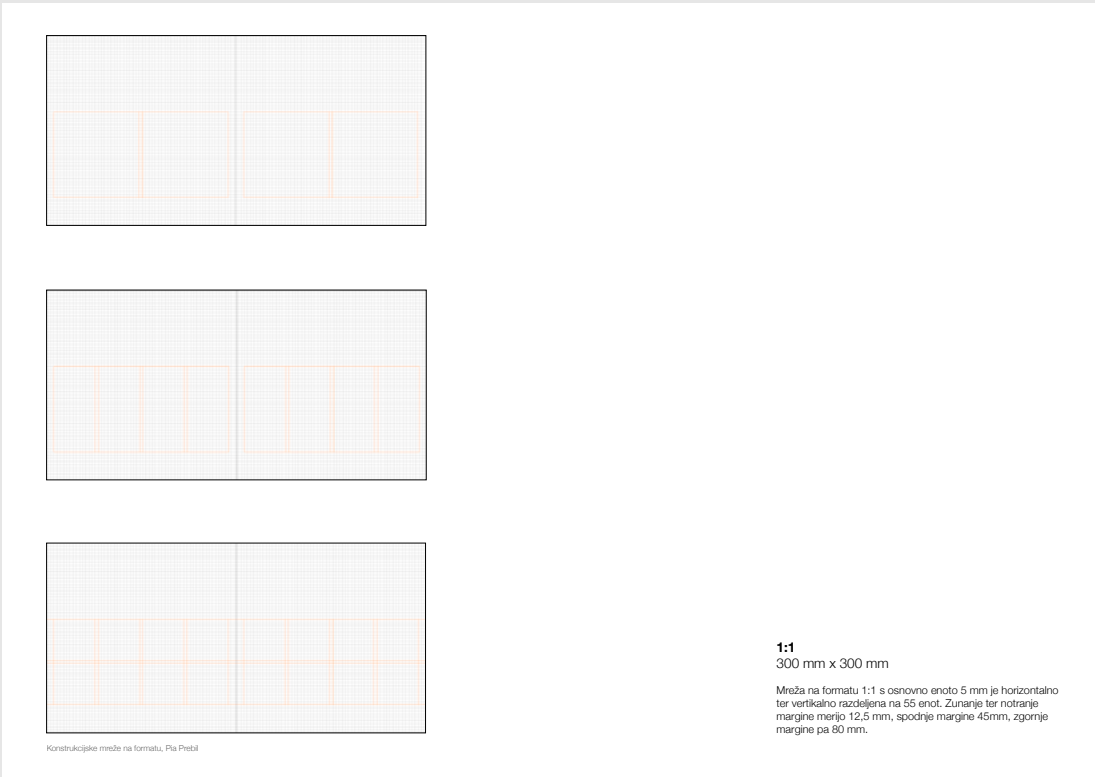
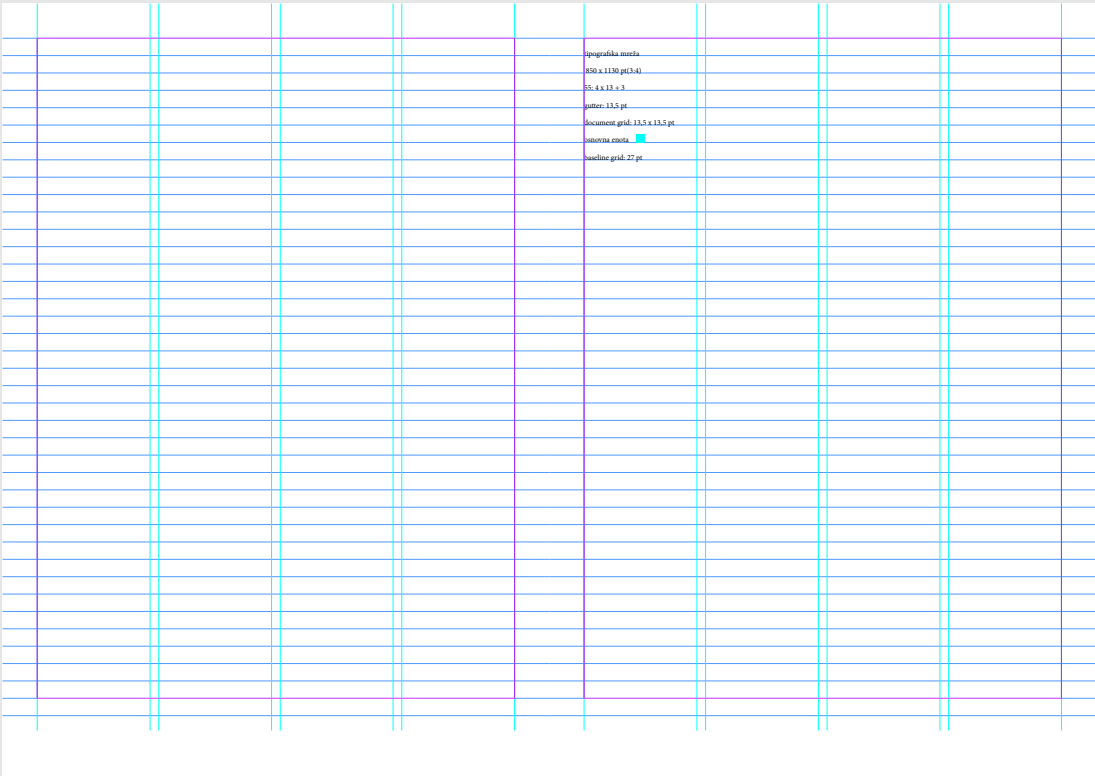
NALOGA Izberi si 4 formate iz razmerij kromatične lestvice (1 : 2, 8 : 15, 9 : 16, 3 : 5, 5 : 8, 2 : 3, 1 : √2, 3 : 4, 4 : 5, 5 : 6, 8 : 9, 15 : 16 ali 1 : 1) in na vsakem načrtaj tipografsko mrežo, ki ti bo služila kot podlaga za dvostranski prelom.

IZVEDBA Delaj s programom Adobe InDesign. Na vsaki mreži:

- določi število in velikost osnovnih enot po širini in dolžini formata,
- določi ujemanje stolec/vrstica/interval tako, da bodo dimenzije modulov večkratnik osnovne enote,
- določi robove (zgoraj, spodaj, zunaj, notri),
- uskladi intervale z document in baseline grid ter guidelines.

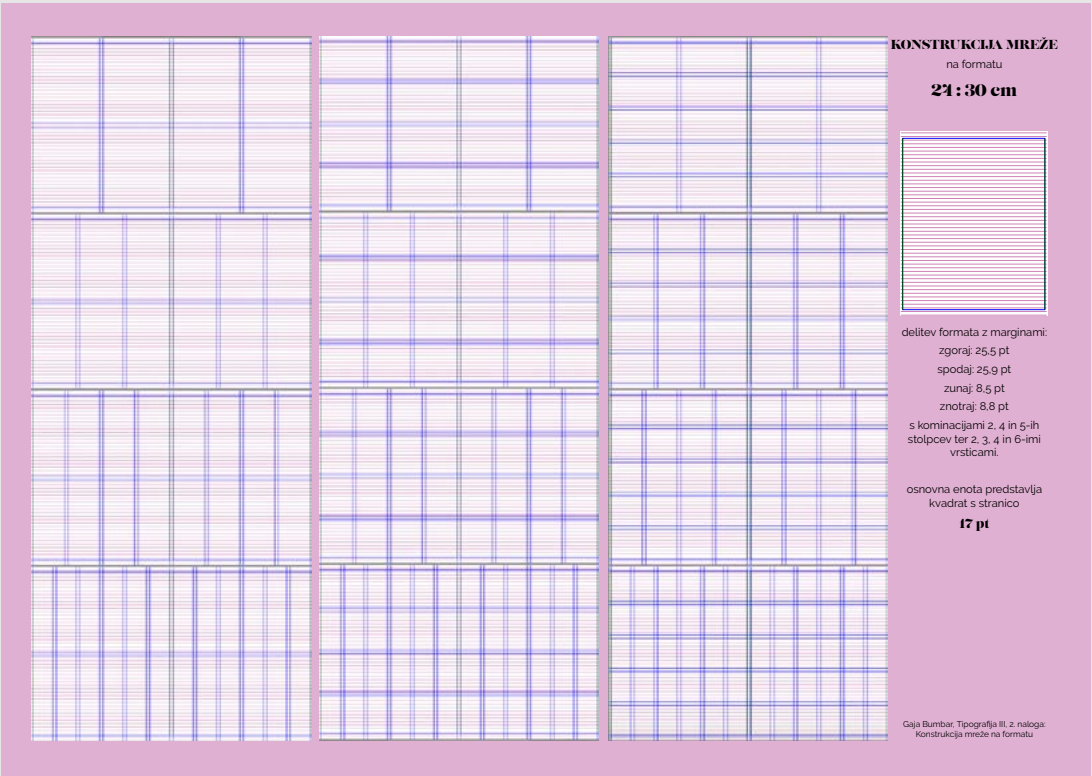
NASVET Absolutno pravilo, kako razviti konstrukcijsko mrežo, ne obstaja. A neodvisno od formata moraš vedno določiti osnovno enoto. Zato se načrtovanja loti premišljeno s skiciranjem in računanjem. Sprememba enot v InDesignu iz milimetrov v pointe (pt) ti lahko olajša delo.

- UČNI IZIDI** Študent/ka:
- ☑ razvije tipografsko mrežo na osnovi izbranega formata,
 - ☑ določi notranja razmerja in odnose elementov mreže,
 - ☑ izvede mrežo kot tipično osnovo preloma v aplikaciji.

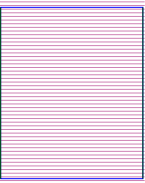

1:1
300 mm x 300 mm

Mreža na formatu 1:1 s osnovno enoto 5 mm je horizontalno ter vertikalno razdeljena na 55 enot. Zunanje ter notranje margine merijo 12,5 mm, spodnje margine 45mm, zgornje margine pa 80 mm.

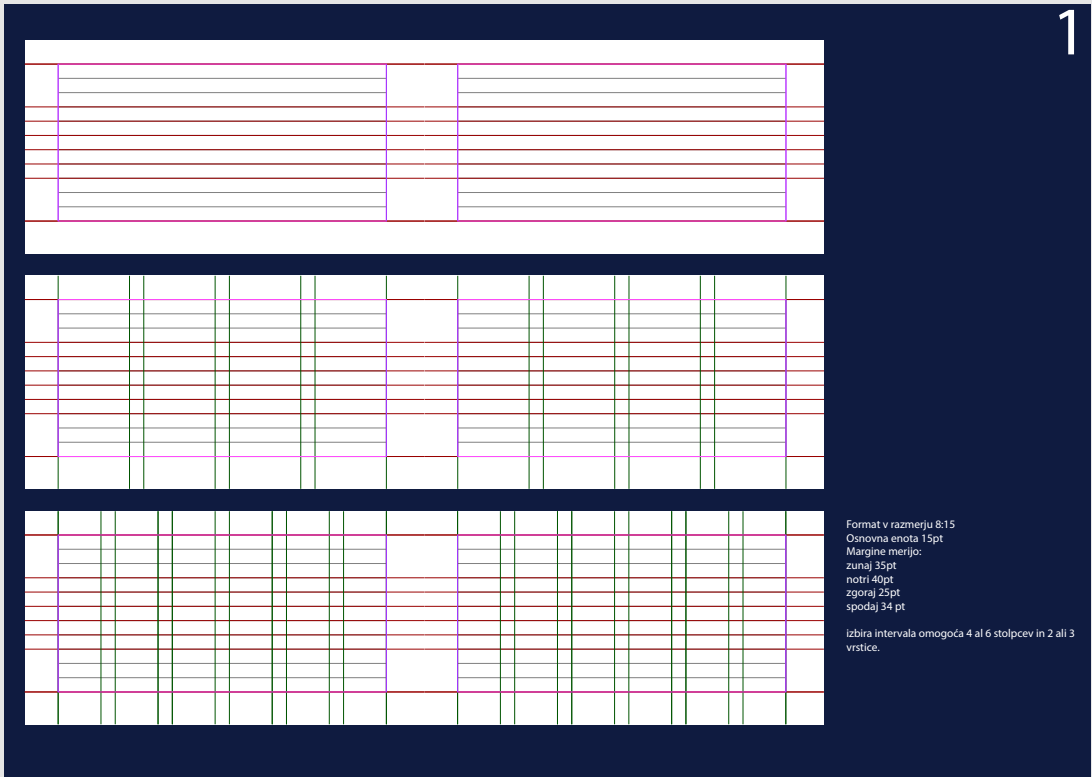
KONSTRUKCIJA MREŽE
na formatu
21 : 30 cm

delitev formata z marginami:
zgoraj: 25,5 pt
spodaj: 25,9 pt
zunaj: 8,5 pt
znotraj: 8,8 pt
s kominacijami 2, 4 in 5-h stolpcev ter 2, 3, 4 in 6-imi vrsticami.

osnovna enota predstavlja kvadrat s stranico
17 pt

Gaja Bumber, Tipografija III, 2. naloga
Konstrukcija mreže na formatu

Format v razmerju 8:15
Osnovna enota 15pt
Margine merijo:
zunaj 35pt
notri 40pt
zgoraj 25pt
spodaj 34 pt

izbira intervala omogoča 4 al 6 stolpcev in 2 ali 3 vrstice.

SISTEM VZORCA

Nizozemski tipograf in oblikovalec črkovnih vrst Bram de Does je 30 let raziskoval in razvijal skorajda neskončne kombinacije vinjet, ornamentov in hordur. Za osnovo je vzel abstraktno asimetrično formo. Vzpostavil je sistem, ki mu je le z zrcaljenjem, vrtenjem in ponavljanjem pozicij omogočal razvoj kompleksnih ornamentnih struktur, ki ga je poimenoval Kaba.

NALOGA Razišči sistem vzorcev po načelu Kaba s kombiniranjem abstraktnega asimetričnega tipografskega elementa na osnovi kvadrata. Vrtenje elementa na pravokotni mreži da 4 pozicije, zrcaljenje dodatne 4, kar znese skupaj 8 pozicij.

IZVEDBA Element oblikuj in pozicioniraj še 7 njegovih različic v spletni aplikaciji fontstruct.com. Izvozi kot font in s tipografsko natančnostjo realiziraj vzorec v programu za stavljenje (Adobe InDesign ali Illustrator). Velikost mreže prilagodi sistemu vzorca, a enota naj ne bo manjša od 5 mm.

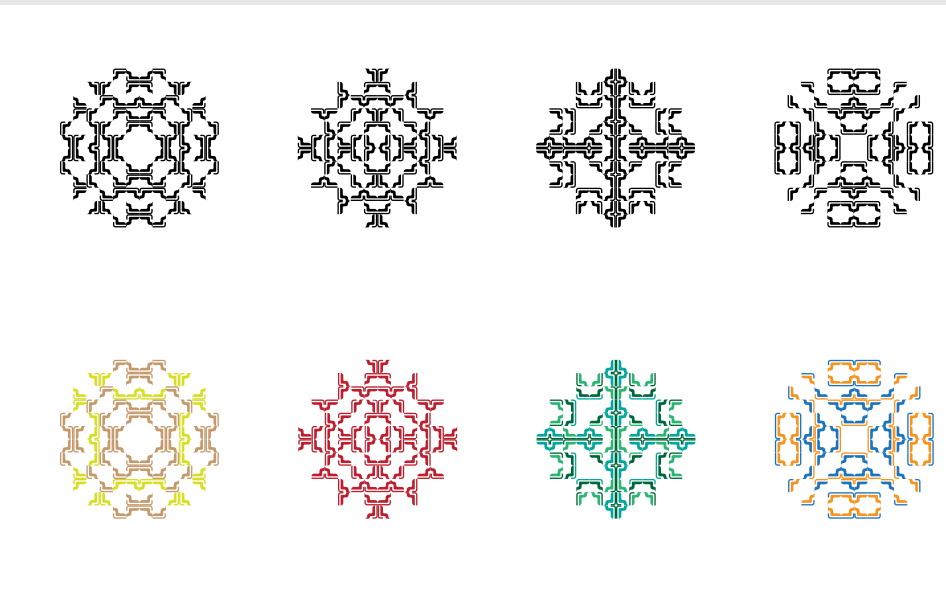
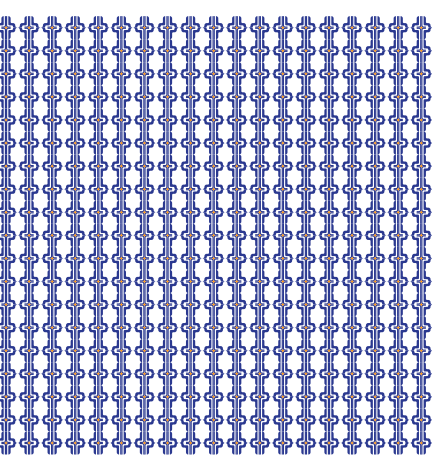
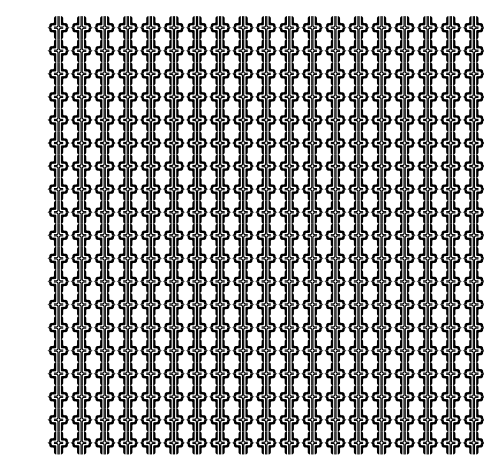
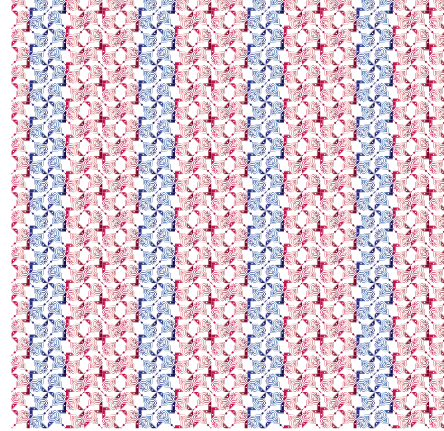
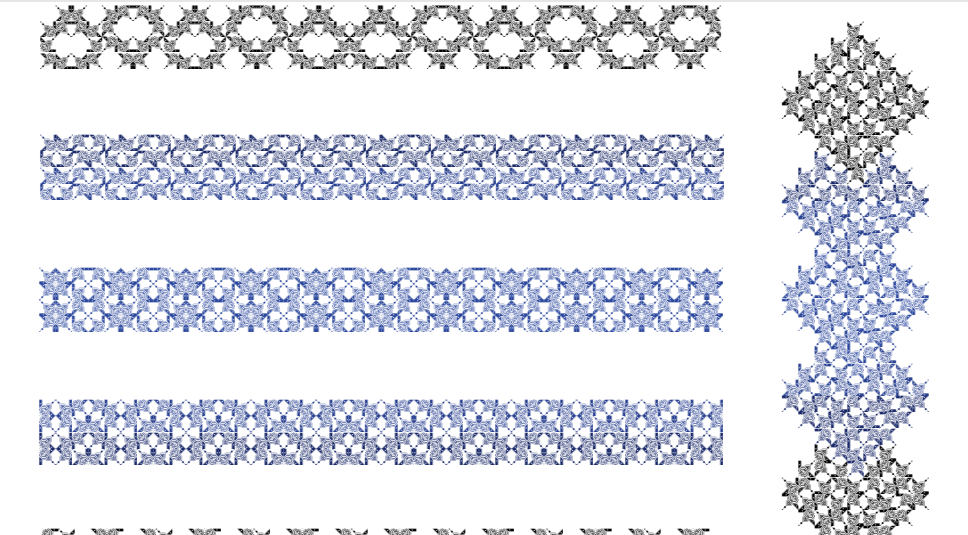
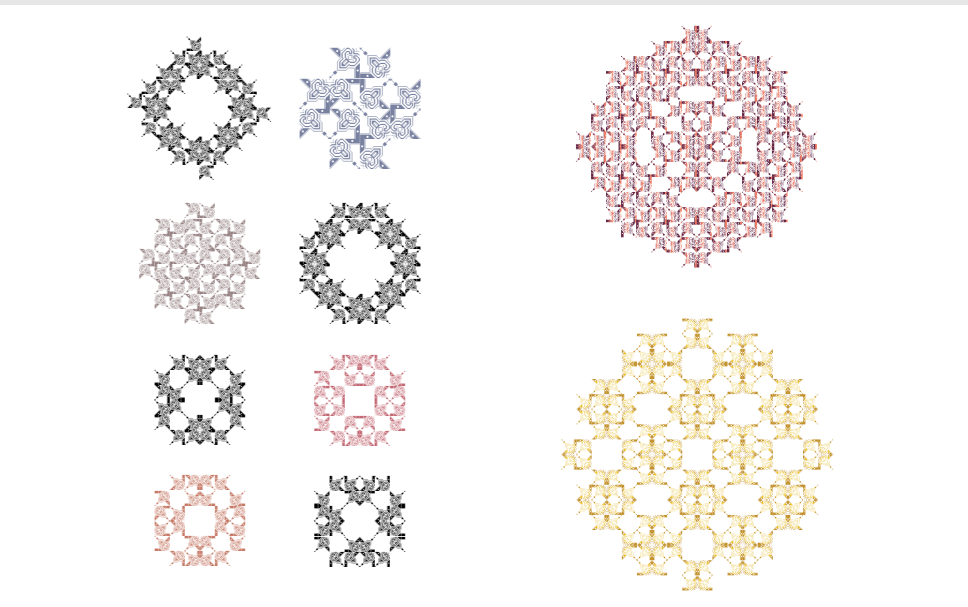
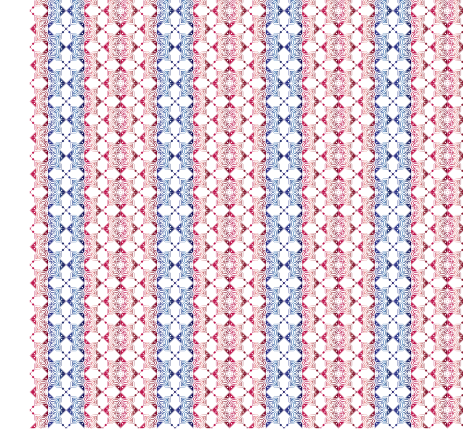
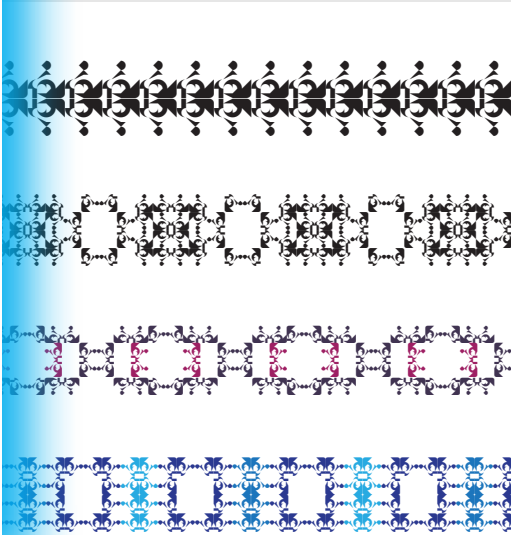
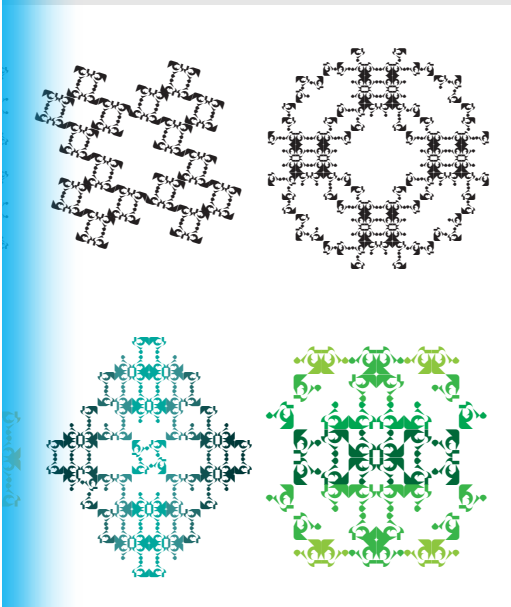
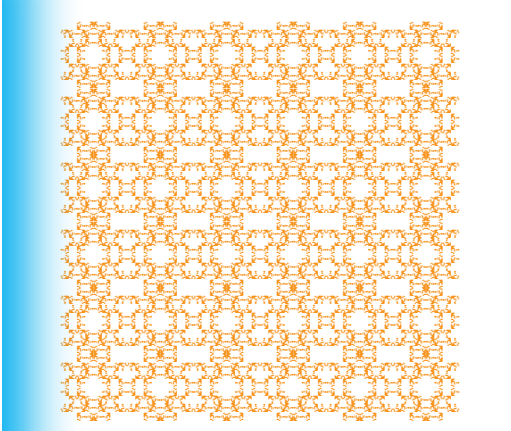
Na treh A3-listih predstavi študije:

- vinjeta (4 črno-bele, 4 barvne),
- bordura (2 črno-beli, 2 barvni),
- neskončen vzorec (1 črno-bel, 1 barven).

NASVET Asimetrični osnovni element ponuja večjo raznolikost protioblik. Izkoristi potencial kombinatorike, s katero iz preproste forme gradiš kompleksno ponovljivost. V knjižnici ALUO je na voljo knjiga Does, Bram de, *Kaba-ornament*. Amsterdam: Uitgeverij de Buitenkant, 2006.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna racionalne sisteme vzorcev,
- ☑ oblikuje svojo formo in z njo razvija vzorce,
- ☑ izvede vzorce z digitalnimi orodji.

D

ČRKA V RISBI

Čeprav galaksija pisav raste iz dneva v dan, se nam dogaja, da nikakor ne moremo izbrati ali določiti ustreznih črk za svojo nalogo. Takrat je čas, da jih narišemo sami. Ali da namesto pisav, ki slabo posnemajo rokopis, besedilo izpišemo kar s svojim rokopisom.

Od leta 1984 do leta 2005 je oblikovalski studio Emigre izdajal legendarno revijo Emigre, četrtno publikacijo, posvečeno vizualnim komunikacijam. Rudy VanderLans je revijo oblikoval s pisavami Zuzane Licko, kar je sprožilo mešane in burne odzive, a kasneje prineslo tudi svetovno priznanje. Uporaba besed v reviji je privedla do ustanovitve Emigre Fonts, ene od prvih neodvisnih založb, ki je za oblikovanje in distribucijo pisav uporabljala osebne računalnike. Tako so ustvarili model za stotine majhnih založb, ki so sledile njihovim stopinjam. Pisave Emigre še danes predstavljajo neusahljiv vir drznih pristopov in inovativnih tipografskih rešitev.

IZVEDBA Na dveh ležečih formatih A3 predstavi:

- UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna tipografsko dediščino založbe Emigre,
- ☑ analizira značilnosti izbrane pisave,
- ☑ iz obstoječih tipografskih form izvede črno-belo ilustracijo.

Pisavo Triplex Italic je razvil John Downer leta 1985. Prvotno je bila mišljena kot spremljevalka drugi pisavi, katero je Downer razvijal ob istem času, imenovani Arcatext. Obe lahko opišemo kot brez serifni humanistični pisavi. Triplex Italic je bila objavljena šele 5 let kasneje, ko so jo dodali družini Triplex, katero je razvila Zuzana Ličko leta 1989.

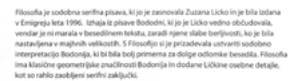
Pisavo sem si izbrala, ker so mi še posebej v oči padli značilni „rožički“, zanimivi pa sta mi bili tudi mali črki a in g, ki sta se mi zdeli zelo lepo izvedeni.

Tipografija III, Anamarija Pocrnjič, 2017/2018

Pisavo Los Feliz je obiskoval Christian Schwartz. Njegov prijatelj Matt Trappessier je nekega dne ob sprejemu skozi losangeleško četrt Los Feliz zašel v ulico polno domačih obti, ki so imele imena na rokah napisana kar na stavbe hiš. Tako mu je v oči padel napis "Los Feliz auto parts and service". Pisava s katero je bil napisan je vsebovala kar nekaj zanimivih karakteristik, na katero šolan obiskovalec ne bi takoj pomislil. To se mu je zdela dobra ideja za pisavo, in fotografije napisa je poslal Schwartzu.

Ta je sprejel izziv in ustvaril pisavo, katere rezi so si med seboj zgolj podobni, a jih prav nedoslednosti tudi povzročajo. V vsaki črki se pojavijo nenavadni detajli in neenotnosti, ki pa izjemne s postavitvijo v besedilo. Tako Los Feliz izraža pravo namotežje med tipografsko konvencijo in razposajenostjo na roke narisanih črk.

Filosofija Regular je oblikovana za besedila. Je nekako krepka, z zmanjšanim kontrastom, ki lahko premese zmanjšanje velikosti pisave. Družina Filozofa Grand, pa je bolj občutljiva in prečiščena. Dodana različica v paketu Grand je Unicase, ki uporablja enojno višino za znake, ki so drugače ločeni v velike in male črke.

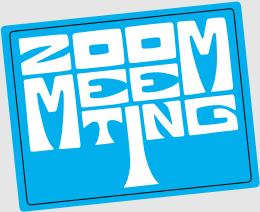
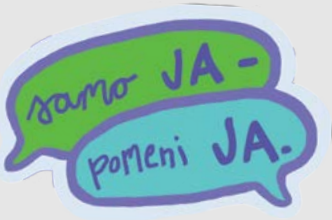
NALEPKA

Nalepka (sticker) je vrsta oznake, kos papirja, folije, ki ima samolepilni nanos na hrbtni strani. Nalepke so mnogoterih oblik, velikosti in barv. V kontekstih vizualnega sporočanja je zanje značilno, da poleg označevanja oziroma identifikacije dobrin zelo dobro nosijo tudi politična, ideološka ali subkulturna sporočila.

- NALOGA** S seznama besednih zvez si izberi eno in zanjo oblikuj nalepko.
- IZVEDBA** Določi obliko in dimenzije nalepke. Obliko nalepke zapolni s črkami ali črkovnimi formami. Upoštevaj dinamiko, ritem, ligature, izkoristi negativni prostor ...
- NASVET** Premisli, kaj in komu sporočaš in kako na podlagi sporočila razviješ vizualni jezik nalepke.
- UČNI IZIDI** Študent/ka:
- ☒ pretvori besedno zvezo v vidno sporočilo,
 - ☒ manipulira z elementi na majhni in omejeni površini,
 - ☒ izkorišča formalne lastnosti črk za tvorbo podobe.

Seznam besednih zvez

svoboda je glagol
mrzli burek
mehurček
prepovedano zbiranje
zeleni prehod
ne vojni
podnebni štrajk
ni planeta B
za javno RTV
digitalna država
samo ja pomeni ja
predvolilna bonboniera
lockdown
binge-watch
fake news
cyber war
take away
zoom meeting
single use
climate strike
rising star

ŠPORTNI PIKTOGRAMI

Piktogram je grafični simbol, ki predstavlja besedo, besedno zvezo ali idejo. Pomen prenaša z vizualno podobnostjo fizičnemu predmetu. Piktograme danes pogosto uporabljamo v sistemih vidnega sporočanja, sicer pa jih opredeljujemo kot najzgodnejše znane oblike pisav.

NALOGA Razvij najmanj 12 piktogramov, ki predstavljajo olimpijske športne discipline. Upoštevaj dogovorjene pomene, univerzalno sporočilnost znakov in predvsem medsebojno likovno ujemanje na osnovi grafičnega jezika, ki ga vzpostaviš sam.

IZVEDBA Delaj črno-belo brez tonskih prehodov. Pripravi vektorske risbe piktogramov za CNC izrez tiskovnih form.

NASVET Premisli besednjak grafičnih elementov in slovnico, s katero bodo povezani.

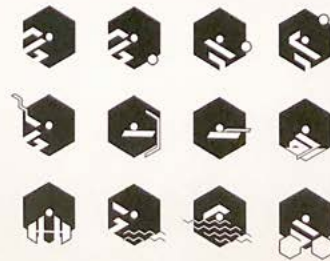
UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ analizira dogovorjene pomene;
- ☑ vzpostavi likovni jezik oblik in protioblik;
- ☑ razvije konsistenten niz grafičnih simbolov.

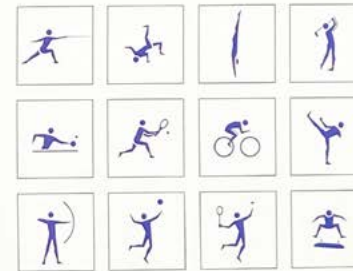

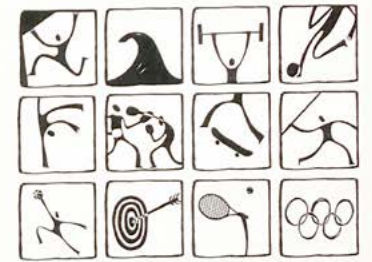
Jane Hval, Olimpijski piktogrami, Tipografija 11 11/11 2023/2024

Tekena Kovacic, Olimpijski piktogrami, Tipografija 11 11/11 2023/2024

Marija Matijević, Olimpijski piktogrami, Tipografija 11 11/11 2023/2024

Tommy Nyles, Olimpijski piktogrami, Tipografija 11 11/11 2023/2024

NASLOVNICA ALBUMA
Cocktail

Marko Breclj je bil slovenski pesnik, kantavtor, glasbenik, performer in umetniški aktivist – mehki terorist. Svoje umetniško življenje je živel brez razlike med zasebnim in javnim.

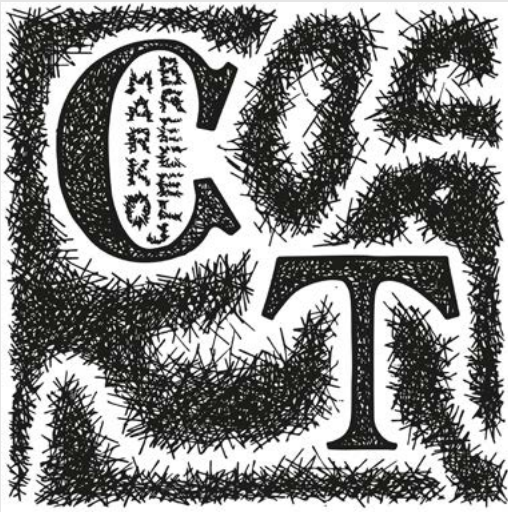
NALOGA Oblikuj naslovnico enega od glasbenih albumov Marka Breclja ali skupin, v katerih je glasbeno deloval: Buldožer, Javna (D)vaja, Duo zlatni zubi, Marjanov čudni zajec, Strelnikoff ...

IZVEDBA Ilustriraj zgolj s tipografijo ali črkami, ki jih ustvariš sam. Delaj analogno ali digitalno. Glasbeni albumi (LP-vinilke) so kvadratnega formata, dimenzij 31,5 × 31,5 cm. Oblikuj v merilu 1 : 1.

NASVET Poslušaj Brecljevo glasbo, obišči galerijo Vžigalica in se seznani z razstavo *Prešerna posprava* (februar, 2022).

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna glasbeni in likovni jezik Marka Breclja,
- ☑ interpretira glasbo s tipografskimi sredstvi,
- ☑ oblikuje ovitek LP-albuma.

E

GLIF, ČRKA IN FONT.

Številni pristopi k oblikovanju črkovnih vrst širijo tipografska obzorja in krepijo risarske veščine. Čeprav vsaka naloga izpostavlja enega od pristopov, pa skupaj tvorijo nastavek za razumevanje systemskega načrtovanja s povezovanjem različnih oblikovalskih metod, od katerih vsaka na svoj način formira oblikovalca in njegov avtorski izraz.

MODULARNE ČRKE

Črke, osnovane na modularnih mrežah, so stalen oblikovalski izziv, ki zahteva celovit premislek, kako spajati končno število elementov.

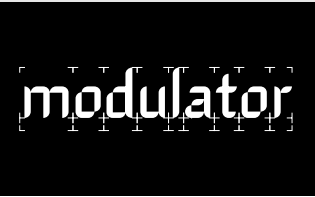
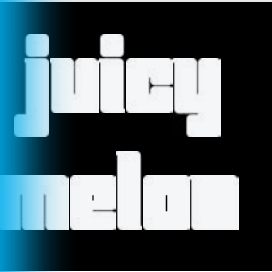
NALOGA Razvij končno (čim manjše) število elementov na osnovi evklidske geometrije (kvadrat, pravokotnik, krog, polkrog, četrtkrog, enakokraki trikotnik), ki jih s pomočjo preprostih pravil sestaviš v nedvoumen tipografski sistem.

IZVEDBA Iz črnega kartona si pripravi elemente, ki jih zлагаš na mrežo. Mreža z različno širokimi intervali in polji ti ponuja več manevrskega prostora, a zahteva tudi dodatna pravila kombinatorike. Končni izdelek predstavi na listu, ležečega formata A3.

NASVET Skiciraj si idejo ključnih elementov, njihovo uporabnost in določi pravila realizacije, ključnih za delo (spoji, iztek, protioblika ...).

UČNI IZIDI Študent/ka:

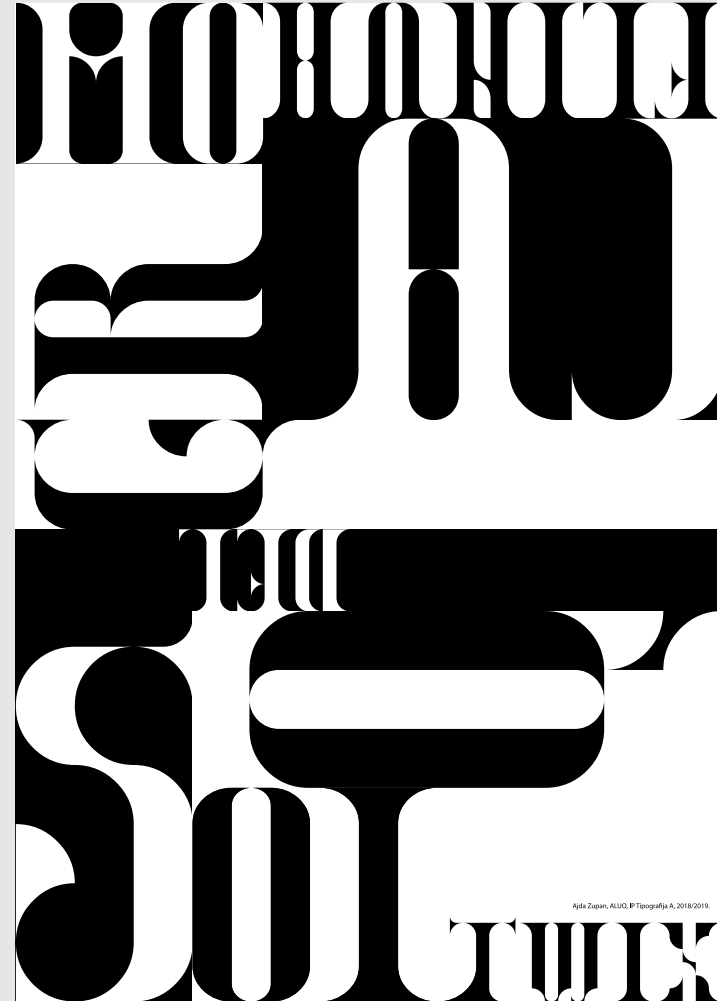
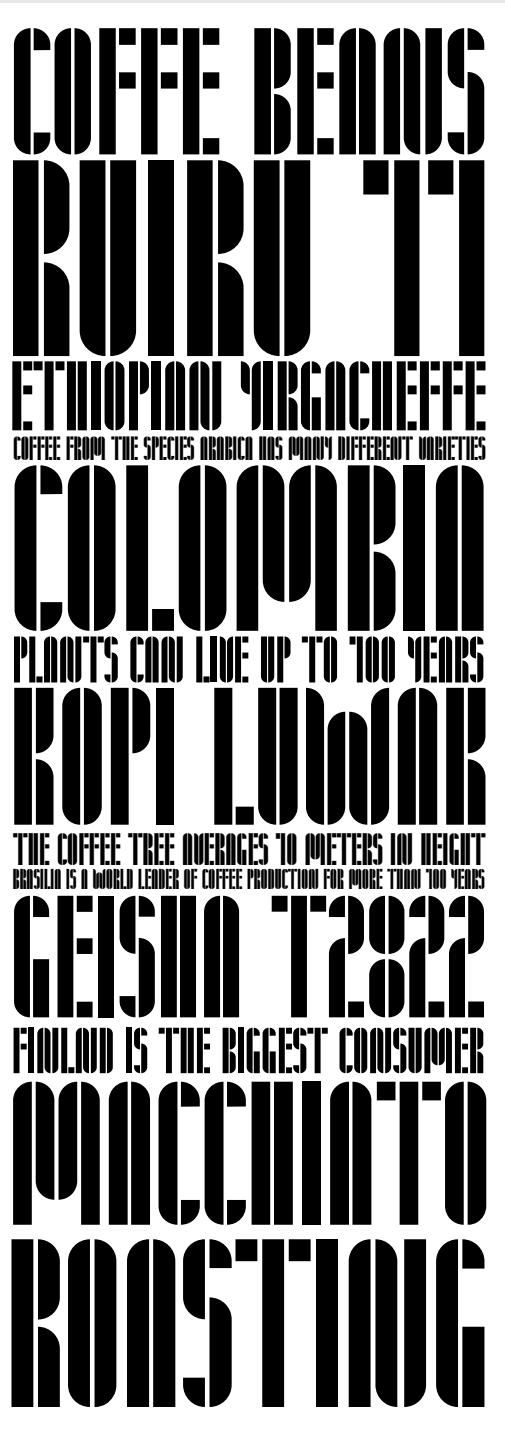
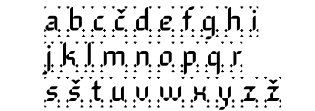
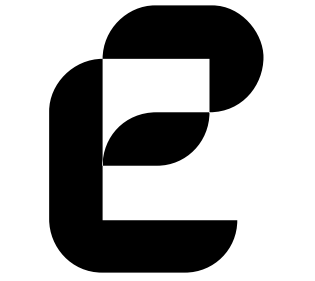
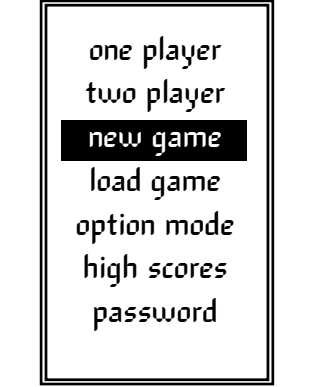
- ☑ oblikuje črkovne forme s spajanjem končnega števila elementov,
- ☑ vzpostavlja lastna pravila kombinatorike,
- ☑ tvori konsistenten tipografski niz.

commodore nintendo

sonic the hedgehog super mario land
prince of persia space invaders

street fighter the legend of zelda oddworld prehistoric
pokemon ice climbers mega man the smurfs bomberman
the smurfs duck hunt crystalis duke nukem alien vs predator battleship
beerlejuice beauro and butthead the flintstones the jungle book tarzan

MUNARIJEV ABECEDNI SISTEM

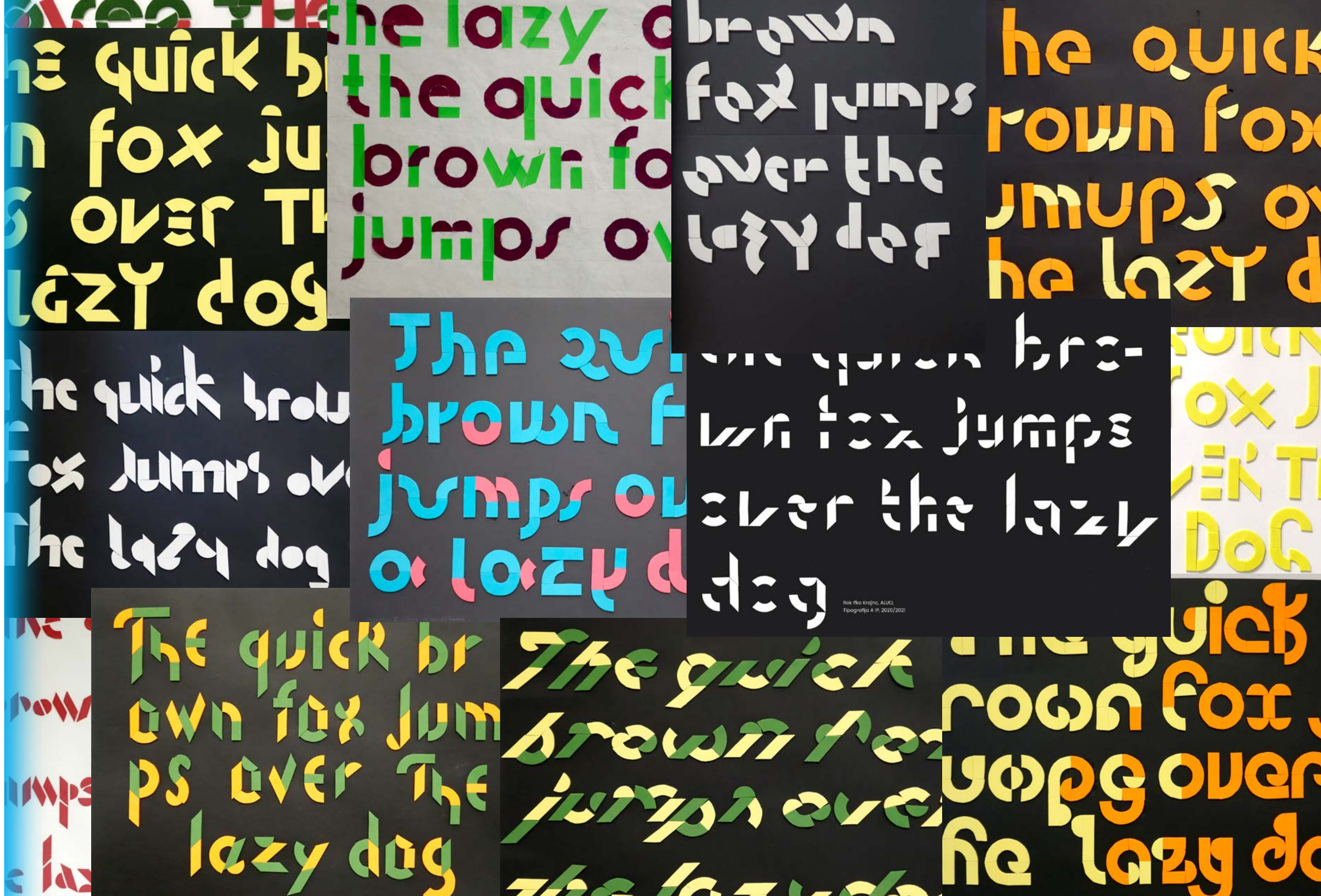
Leta 1960 je Bruno Munari na podlagi svojih raziskav multiplikacij oblikoval otroško igro *ABC con fantasia*. Linearni in krožni sestavni elementi igre lahko dejansko tvorijo katerokoli črko abecede ali kakorkoli si jo zamislimo. Elementi so prožni in modularni tako, da jih lahko približujemo, oddaljujemo ali nadgrajujemo. To je kreativen način pristopa k branju in pisanju, obenem pa tudi zabava z mešanjem pravil, oblik in nenazadnje izumljanja svoje abecede.

NALOGA S sistemom Munarijevih elementov ABC con fantasia oblikuj 26 latiničnih črk (minuskule ali majuskule) po lastni zamisli. Elemente, ki jih izrežeš iz predloge, lahko sestavljaš na poljubne načine in uporabljaš različne barve. Če ti elementov zmanjka, jih preprosto dopolni. **IZVEDBA** Na formatu A2 predstavi pangram *the quick brown fox jumps over the lazy dog* ali pangram po lastni izbiri. Elemente, ki naj ne bodo manjši od 60 mm, po predlogi natančno izreži iz penaste gume ali kartona.

NASVET Pazi na skladnost in atraktivnost kombinatorike elementov, ki ti omogoča tvorjenje konsistentnih skupin črk.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ oblikuje črkovne forme s spajanjem niza elementov,
- ☑ vzpostavlja lastna pravila kombinatorike,
- ☑ tvori konsistenten tipografski niz.

Rok Iko Krajnc, ALUO,
Tipografija A IP, 2020/2021

PIKSEL ČRKE

Črke, osnovane na pravokotnih mrežah, so stalen oblikovalski izziv, ki zahteva celovit premislek, kako pri nizkih resolucijah spojiti ortogonalno načelo točkovnih elementov z organskimi potezami, kot so krivulje ali diagonale.

NALOGA S pomočjo spletne aplikacije fontstruct.com oblikuj piksel pisavo in realiziraj font, ki vsebuje vseh 26 malih črk (minuskul ali majuskul) latinice, tri slovenske šumnike: č, š, ž in presledek. Po želji lahko dodaš številke, ločila, majuskule, neabecedne znake ... Manipuliraj lahko le z eno od osnovnih form v aplikaciji: to sta kvadrat ali krog. Pisavo poimenuj.

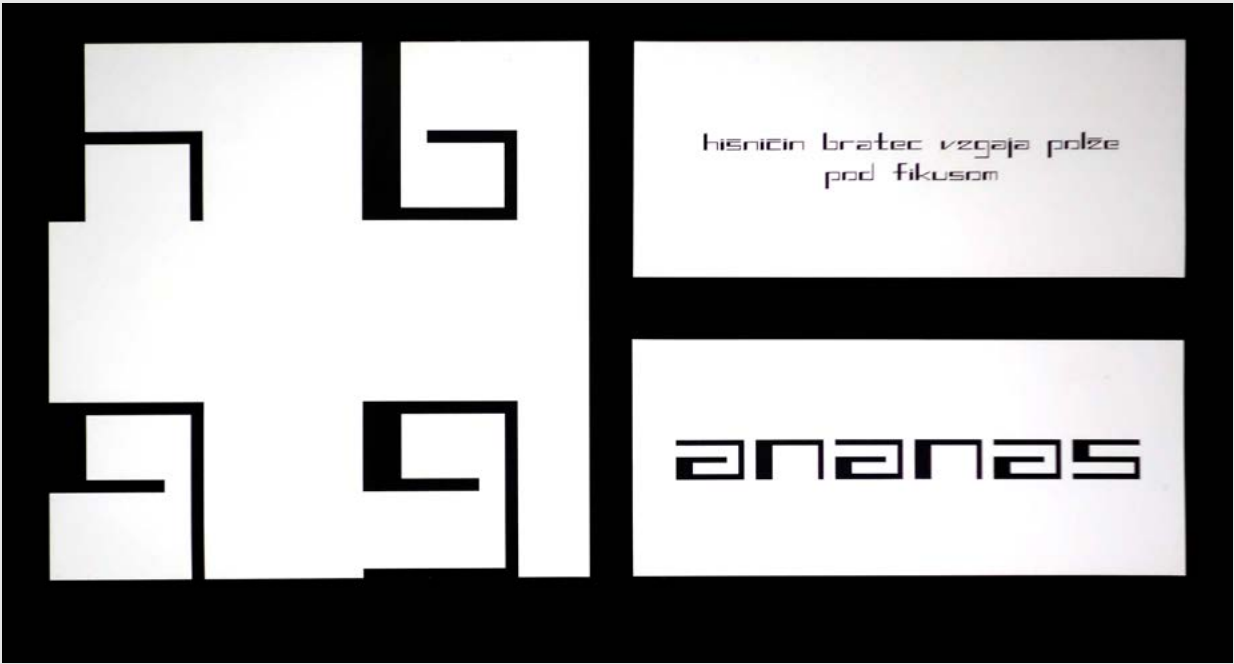
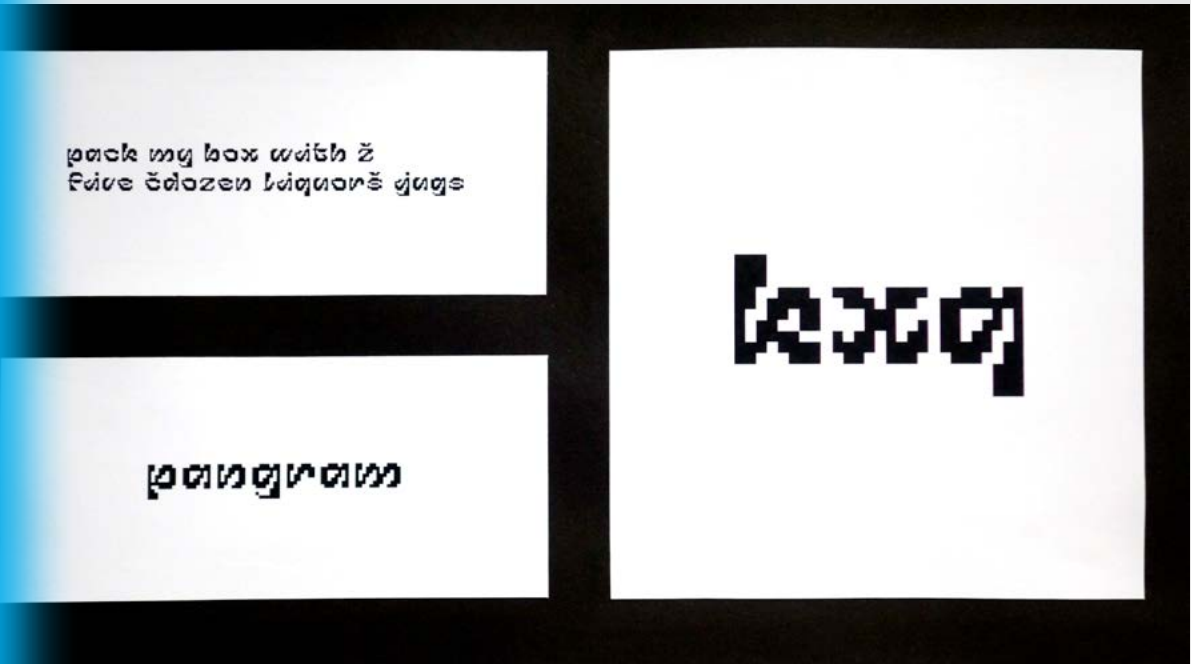
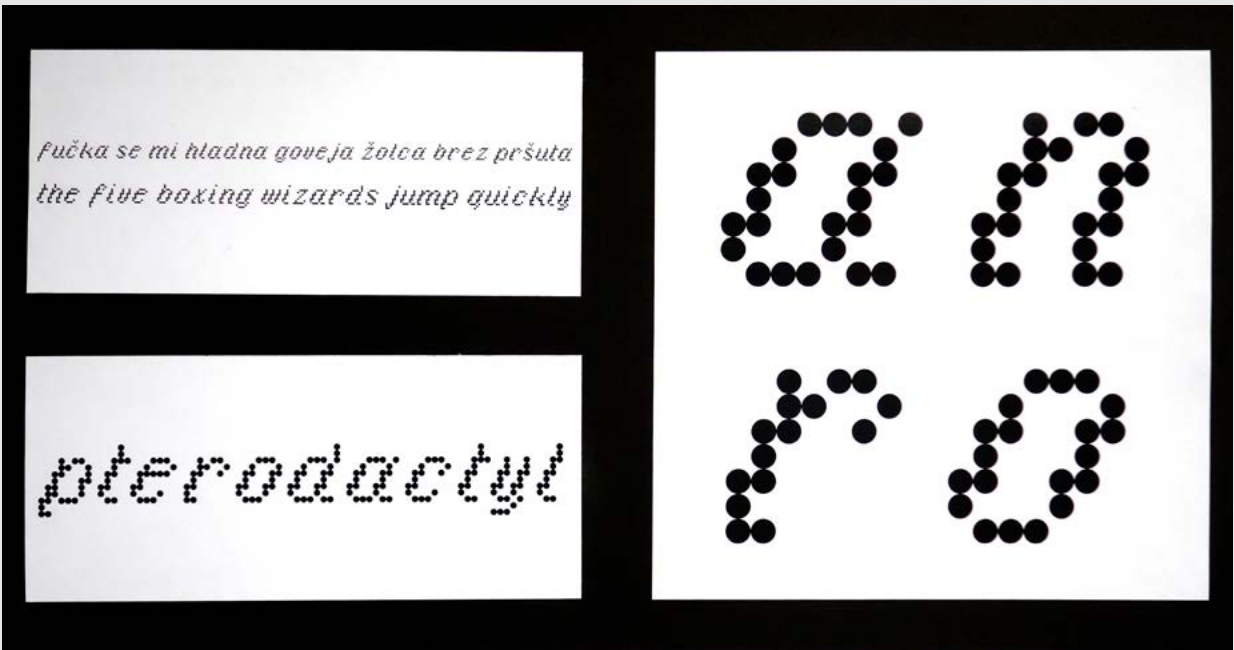
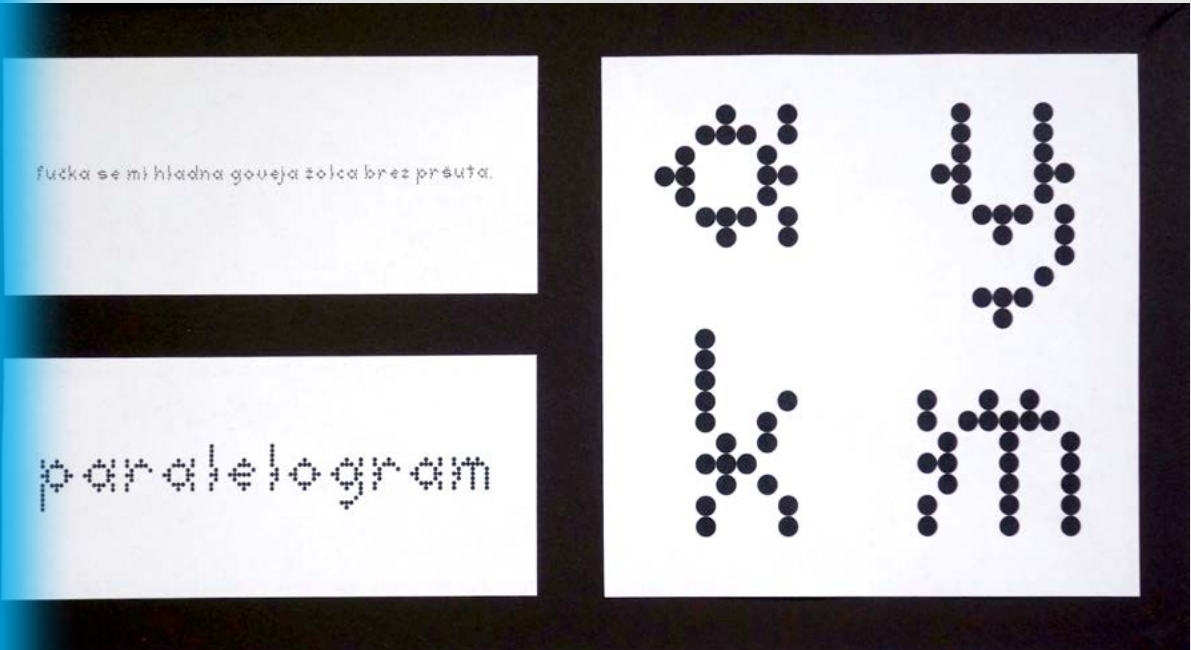
IZVEDBA Font naloži na računalnik in oblikuj privlačen vzorčnik tako, da vsebuje najmanj pangram, eno poljubno besedo in vsaj štiri značilne črke.

NASVET Zamisel pisave najprej skiciraj na karo papir, pri čemer pazi na razmerja črkovnih pasov, črk in njihovih anatomskih delov, premisli kontrast in njegovo distribucijo. Delaj sistematično in začni s črkami, ki so ključne za:

- minuskule /nolpa, njihove značilnosti prenesi na znake, ki imajo podobno skeletno strukturo: /nmhru, /oec, /pbdq, /lijtf, /asg in /kvwxyz;
- majuskule /HODV, njihove značilnosti prenesi na znake, ki imajo podobno skeletno strukturo: /HEFILT, /OCGJUSQ, /DBPR, /NANMVWXYKZ.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ načrtuje in izvede pisavo na mreži,
- ☑ predstavi pisavo na različnih ravneh,
- ☑ razvija sistematične pristope k oblikovanju.

F

OBLIKOVANJE ČRKOVNIH VRST.

Za vstop v oblikovanje črkovnih vrst obstajajo različni motivi, a najmočnejši je zagotovo študentovo zanimanje za tipografijo. Naloge so lahko osebno hotenje, raziskava ali pa izhajajo iz konkretnih projektnih zahtev, če črkovno vrsto razvijamo vzporedno s projektom, katerega del je.

Risanje znakov vedno začnemo pri konceptualnih in funkcionalnih izhodiščih, zavedajoč se, da so črkovne forme medsebojno povezane. Uspeh črkovne vrste je namreč odvisen od njene uporabnosti, zato se moramo oblikovalci črkovnih vrst znati vživeti v dve vlogi: v vlogo uporabnika pisave (grafičnega oblikovalca) in uporabnika sporočila (bralca).

PISAVA
S TIPOGRAFSKEGA
SPREHODA

Naključno opažena pisava privlačnih oblik je eden od načinov, kako vstopamo v svet oblikovanja digitalnih črkovnih vrst skozi podobo tipografije v urbanem okolju.

NALOGA Pojdi na tipografski sprehod skozi svoje mesto. Na sprehodu fotografiraj zanimive napise, črke in številke, ki jih najdeš na stavbah in urbani opremi. Osredotoči se na pisave in črkovne oblike, ki nimajo osnove v digitalnih fontih. Izberi en napis - motiv. Iz njega do konca razvij črkovno vrsto z nizom 26 znakov latinske abecede in še tri šumnike (č, š, ž).

IZVEDBA Rišeš lahko analogno ali digitalno. Oživljeno pisavo predstavi tako, da odraža slog in predvideno rabo. V kompozicijo ne pozabi vnesti izvirnega napisa (fotografija ali skica).

NASVET V črkah, ki jih izbereš za izvedbo, išči bistveno - spoje vertikalna/okroglin, vertikalna/horizontalna, vertikalna/diagonala, načine zaključkov, smer kontrasta in sorazmerje - in si iz oblikotvornih načel pripravi nabor oblikovalskih izhodišč za črkovno vrsto.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ razvije abecedni niz na podlagi izbranega motiva,
- ☑ analizira obstoječe znake in riše nove,
- ☑ predstavi proces nastanka črkovne vrste.

I J K L M N
O P Q R S Š
T U U V W X
X Y Y Z Ž
Q () \ . , : ;

RIBJA ULICA
POLŽEVA HIŠA
TRG

HROŠČEVA PLOŠČAD
PRAŠIČJA CESTA

KRTOV TRG
MUŠIČJI PREHOD

()

ČEBELJI MOSTOVI • OSJI KRAJI
MEDVEDJA HITRA CESTA PELJE PROTI LISIČJI STRUGI

MIŠJI KOT
NAD NOJEVO GORO

JELENOV KLANEC • POLHOV GRADEC • PTIČJE SELO
MAČJI VRH • ŠAKALOVO KROZIŠČE • PASJE BREZNO • MIŠJA POLICA • PETELINJEVO KRIŽIŠČE • SOJNA POT

U P Q R S T U
V W X Y Z a b
c d e f g h i
j k l m n o p
q r s t u v w
x y z & 0 1 2
3 4 5 6 7 8 9

AKCIJSKA PONUDBA
SVINJINE

GOVEJA REBRA
ČEVAPČIČI
3,142,085
KILOGRAMOV

SVEŽE!

domači izdelki
brez konzervansov

biftek
perutničke

KAKOVOST

BINGO

GOLDEN
GATE

ČEVLJARSKI
MOST

TROMOSTOVJE

PONTE
VECCHIO

RIALTO

OŽIVLJENA ČRKOVNA VRSTA

Neznana pisava znanih oblik je eden od načinov, kako vstopamo v svet oblikovanja digitalnih črkovnih vrst skozi analogno podobo tipografije.

NALOGA Predstavi primer analogne tiskovine, iz katere črpaš pisavo za razvoj nove. Analogno odtisnjeno pisavo digitaliziraj in dopolni z dodatnim rezom. Oblikuj pisavo, katere nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede in vse tri slovenske šumnike. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Števke, ločila, nealfabetne znake lahko dodaš v nabor po lastni želji. **IZVEDBA** Črkovno vrsto izvedi z urejevalnikom fontov. Na voljo so a) odprtokodni in brezplačni: Font Forge, BirdFont, Glyphr in b) licenčni: Fontlab Studio, Glyphs in RoboFont (slednja le za Mac OS). Dokončan font generiraj v formatu otf, naloži na računalnik in uporabi za predstavitev. **NASVET** Ne glede na izbor naloge se v urejevalniku fontov srečaš s prenosom analognega v digitalno, optimizacijo krivulj, usklajevanjem znakov, določitvijo metrike (spacing) in številnimi iteracijami. Premisli tudi, kaj vse se izgubi in vznikne med prevodom iz enega v drug medij.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- pretvori analogne risbe v digitalne vektorske oblike na avtorski način,
- manipulira in oblikuje glife v urejevalniku fontov,
- izvozi in namesti fonte za predstavitev.

Display črkovna vrsta KONRED je rezultat digitalizacije in razširitve nabora črk, s katerimi je slovenski arhitekt in oblikovalec Janko Omahen opremil naslovnico romana Josepha Conrada *Senčna črta*, ki je izšla leta 1931 v Ljubljani.

Arco Reppel, Tipografica C.P. mentor: prof. Dr. Denis Fries, učitelj: mag. Aleksandra UL, 2023/2024, ilustracija: Janko Omahen

Gabriel Klancar, Tipografica C.P. mentor: prof. Dr. Denis Fries, učitelj: mag. Aleksandra UL, 2023/2024

K K R R G G I I

ABCČDEFGHIJKLM
NOPRSŠTUVZŽ,.

ABCČDEFGHIJKL
MNOPRSŠTUVZŽ,.

VSEMU SEM
KOS

Črkovna vrsta Vsemu sem kos so inspirirali iz "testiranja" na pločnici, ki jo dobila na kobilarnem traku leta 1984. Celotno priznanje je oblikoval ilustrator, kot črke za razumevanje igra kavalier avtorja in kavalierov traku in dimenzij stadij nene mere valjčani v variabilni črkovni vrsti, V

BCČE
FFG
GCH
JNŠ

Naredila sem unikaten font, ki temelji na črkah iz ilustracij Hinka Smrekarja, pri čemer sem uporabila geometrijske principe. Navdih sem črpala iz njegovih izjemnih umetnin, kjer se prepletajo unikatne črke z njegovimi ilustracijami. Osnova večina črk je geometrijska oblika "I", ki se uporablja kot gradnik. Končni rezultat je tipografska pisava, ki oživila dediščino enega najpomembnejših slovenskih ilustratorjev in omogoča uporabo njegovega edinstvenega umetniškega izraza v sodobni grafični in digitalni komunikaciji.

FONT
FORGE

Spodnja Šiška

p o d a s k
p o d a s k
a

reqbcpod

njaluiskhmgit

zw y x v

go left at the round corner, and meet your

ČRKOVNA VRSTA MINUSKULE

Minuskule so male črke. Njihove forme temeljijo na karolinški minuskuli, rokopisni pisavi s prehoda iz 8. v 9. stoletje. Za te črke je značilen standardiziran omejen nabor potez in pravil spajanja. Ideja optimizacije črkovnih form za učinkovitejšo reprodukcijo in enoten videz abecede je temelj oblikovanja črkovnih vrst.

NALOGA Po oblikotvornih načelih minuskule oblikuj nabor malih črk latinske abecede. Žanr, razmerja in oblike potez lahko prosto izbiraš. Vzorčnik z različnimi velikostmi črkovne vrste predstavi v črno-beli tehniki, pozitivu in negativu. Po želji prikaži svoj študijski proces, skice in iteracije.

IZVEDBA Črkovno vrsto izvedi z urejevalnikom fontov. Na voljo so a) odprtokodni in brezplačni: Font Forge, BirdFont, Glyphr in b) licenčni: Fontlab Studio, Glyphs in RoboFont (slednja le za Mac OS). Dokončan font generiraj v formatu otf, naloži na računalnik in uporabi za predstavitev.

NASVET Ne glede na izbor naloge se v urejevalniku fontov srečaš s prenosom analognega v digitalno, optimizacijo krivulj, usklajevanjem znakov, določitvijo metrike (spacing) in številnimi iteracijami. Premisli tudi, kaj vse se izgubi in vznikne med prevodom iz enega v drug medij.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna oblikotvorna načela malih črk (minuskule),
- ☑ manipulira in oblikuje glife v urejevalniku fontov,
- ☑ izvozi in namesti fonte za predstavitev.

užaljeni vrabček s copati šofira hudega zmaja

vrabček s copati ga zmaja

copati šofira hudega zmaja

vrabček s copati šofira

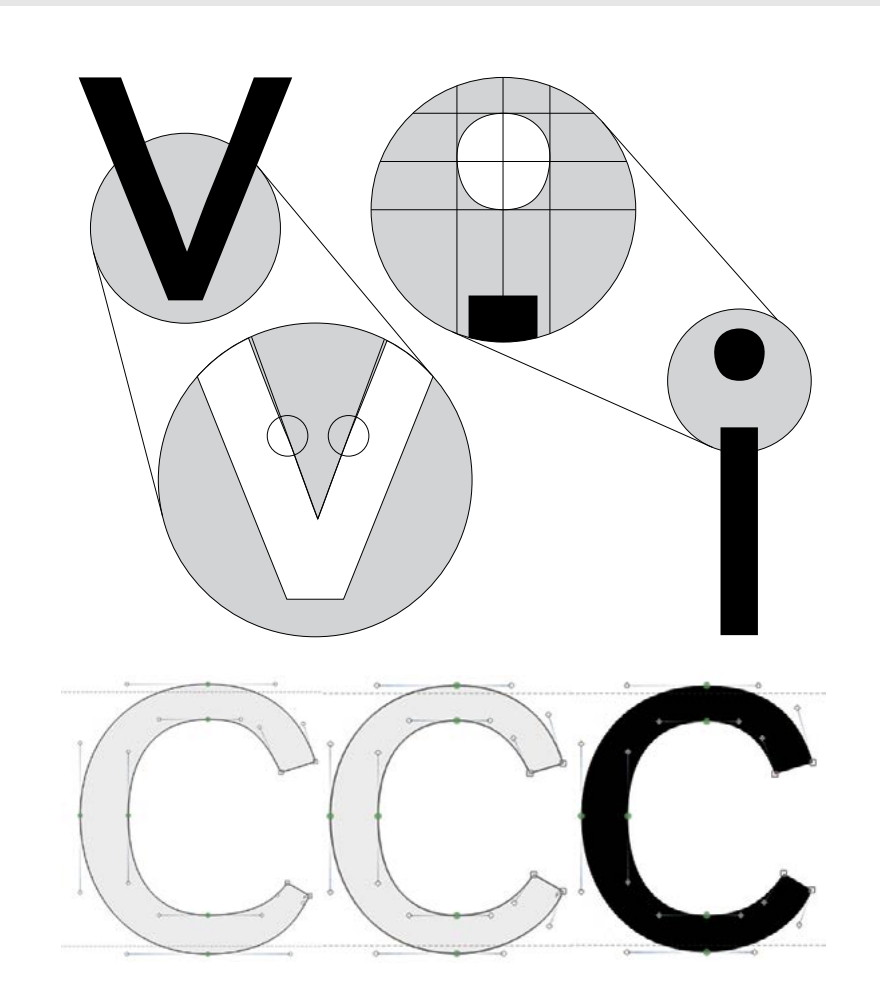
a b c č ć d đ e f g h i j k l m n o p q r s š t u v w x y z ž

a b c č ć d đ e f g h i j k l m n o p q r s š t u v w x y z ž

a b c č d e f g h i j k l m n o p r s
š t u v z ž - ć đ q w x y f b f h f k f l
., ! ? : ; " ' » « “ – ” → ← ↔
• () _ / \

bor cvetko, talina; mentor: izr. prof. domen fras; asistent: marin šantić;
tipografija ip c, tretji letnik, fotografija, dva tisoč devetnajst/dva tisoč
dvajset, aluo, ljubljana, februar–maj dva tisoč dvajset

pri predmetu tipografija c oblikujemo osnovnih petindvajset abecednih znakov na računalniku – male črke abecede. zelo je pomembna izkušnja iz kaligrafije ter poznavanje kontrasta, kot osnovnega vizualnega elementa. /// pri tipografiji c uporabljamo orodje primerno za oblikovanje črkovnih vrst, kot so font lab, glyphs ali font creator. pri risanju je zelo pomembno razumeti orodje in tehnološke možnosti. /// kontrast je posledica pisanja s kaligrafskim orodjem. risanje črk temu poskuša slediti, zaradi lažje prepoznavnosti znakov. vendar risba ponuja večjo natančnost in dodatno optično prilagajanje, kar pomeni odstopanje od zakonitosti kaligrafskega kontrasta. tukaj se začne umetnost risanja črk na računalniku in razvijanje občutek za digitalno risbo. zaradi tega je dobro v začetni fazi posnemati enostavne in "klasične" oblike črk. /// poleg risbe je potrebno biti pozoren na prostor katerega vsaka črka zavzema (spacing). prazen prostor med črkami ki je pri pisanju "naraven" ga je potrebno pri risanih črkah določiti matematično in optično. kerning se dela šele na koncu, ko so vsi znaki narisani in spacionirani. /// risanje vedno začnemo s črkami "n" in "o". /// končni izdelek je predstavitevni plakat katerega bomo oddali dva tedna pred razstavi! /// za podrobnosti se bomo še dogovorili. /// oddaja plakatov je do petnajstega maja! /// predstavitevni plakat /// dimenzija sedemdeset krat sto centimetrov /// vsak ima določene detajle kateri naredijo črko posebnim in je potrebno premisliti kaj bi bilo najbolj zanimivo pokazati, da se prepozna narejena črkovna vrsta. /// običajno se črkovna vrsta prikazuje v različnih velikostih, da se pokaže uporabnost in obstojnost, kako ene črke, tako tudi besed, stavkov in daljših besedil. prikazuje se na beli in na črni podlagi, oziroma v negativu. /// naš plakat mora biti v črno beli tehniki, ker se bomo osredotočili na elementarno problematiko in šolsko analizo črkovne vrste. torej, barva ni dovoljena. /// lahko se tudi pokaže delovni proces – skice, verzije, napake... /// svetujem da velikosti črk za besedila izbirate previdno, ker je plakat velik, in je na ekranih težko oceniti željen učinek. /// v fajlih imate nekaj zanimivih primerov za inspiracijo. /// pa ne pozabite kolofon – spodaj

izvor imena
ime milena je izpeljano iz zloženih slovanskih imen. od katerih je ena sestavina mila in sicer s sufiksi ena ica ka. ime milena spada med najstarejša slovanska imena dokazano zapisana že v najstarejši češčini različice imena
ženske različice imena mila milada miladinka milana milanca milando milanija milanja milanka milenca milenija milenka milava mili milica milija milijanka miljana miljanka milka milina milinka milislava milivoja milivojka milja miljana miljanka miljena milka milica milojka milodraga milomira milomirka milorada milosava miloslavka miloša miloška milovana milovanka milunka miluša miluška milislava moške različice imena milan milan milen milenko miloslav
pogostost imena
po podatkih statističnega urada republike slovenije je bilo na dan enaintridesetega decembra dva tisoč sedem v sloveniji število ženskih oseb z imenom milena osem tisoč tristo sedeminsedemdeset med vsemi ženskimi imeni pa je ime milena po pogostosti uporabe uvrščeno na devetnajsto mesto

osebni praznik
v koledarju je ime
milena uvrščeno
k imenu emilijana
ki goduje petega
januarja in
tridesetega junija

milena
milena
milena
milena
milena
milena
milena

na

aha, pa se pangram na črni podlagi:
pack my box with five dozen liquor jugs.

poimenujeta ga kukuruz.

kukuruz? kukuruz!

eva bevec
mentor:
marin šantić
iii. letnik
tipografija c
aluo
mmxx

a	b	c	č	ć	d	đ	e	f	g
a	b	c	ccaron	cacute	d	dcroat	e	f	g
h	i	j	k	l	m	n	o	p	q
h	i	j	k	l	m	n	o	p	q
r	s	š	t	u	v	w	x	y	z
r	s	scaron	t	u	v	w	x	y	z
ž	!	?	.	,	:	;	☀	☀	☀

ČRKOVNA VRSTA
S SEZNAMOM
POGOJEV

Reševanje oblikovalske težave s seznamom ustvarjenih pogojev – parametrov – je pomembna metoda, saj z njo skozi celoten proces preverjamo upoštevanje zastavljenih izhodišč.

NALOGA Načrtuj, oblikuj in razvij črkovno vrsto na podlagi vsaj osmih parametrov:

- pet obveznih: širina črke, količina in tip kontrasta, debelina poteze, zaključki (serifi), konstrukcija (pokončna/kurzivna);
- tri izberi po svoji zamisli: dolžina vratov/repov, oblika debela, predvidena raba, predvidena velikost;
- po želji dodaj: tip orodja, obravnava krivulj/diagonal, videz potez, s čimer okrepiš značaj črkovne vrste.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov izdelaj črkovno vrsto tako, da njen nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Neabecedne znake dodaj po potrebi. Poudarek je na kakovosti, ne na količini glifov. NASVET Pri snovanju črkovne vrste pazi na specifikacijo ključnih elementov, razmerja obrisov in protiprostorov, odnos med potezo in orodjem, os podebelitve, horizontalni ritem in metriko, konvencije in skladnost oblik. Začni z manjšim naborom znakov (npr.: /n/o/a/š/p/d/i/e/k in /H /O /A /B /Š), da čim bolj razviješ osnovno idejo, ki jo preverjaš v skicah skozi proces iteracije. Šele kasneje razširiš nabor in znake digitaliziraš s programom Glyphs ali Fontlab Studio.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ razvije pisavo na podlagi lastnih stališč,
- ☑ manipulira glife in izvede font v urejevalniku fontov,
- ☑ črkovno vrsto predstavi z vzorčnikom.

Global Positioning System
(TRIGONOMETRY)

sudo apt-get install build essential
curl mysql ruby techinfo libbz-dev
{CRYPTOGRAPHY}

Visual Rendering with 4-Core Gpu Enabled
App Made to Exploit Human Vulnerability

◀Meltdown and Spectre▶

```
mkdir PATH= "$SYSTEM/encrypt/bin:$COMPRESS"  
chmod EXECUTE= "$DIR/portable/computerdevice:VALUE"  
export COMPILE= "$ETC/rewrite/cloudspace/info:$REWRITE"
```

UNIX TERMINAL

THE FIVE
BOXING
WIZARDS
JUMP
QUICKLY?

pack my
box with
five dozen
liquor jugs!
123456879

Xankar Serif je sodobna serifna črkovna vrsta, pri kateri se prepletajo lastnosti poteze kaligrafskega peresa z odrezavostjo skalpelskega noža. Njeno začetno izhodišče je bilo oblikovati hibridno serifno črkovno vrsto za osebno rabo, ki združuje vizualne karakteristike večih obdobj, ob enem pa ohranja sodoben izgled. Njen primarni namen je za prikaz na spletu – naslovi, ter krajsa besedila, najbolj pa se izkaže pri velikostih večjih od 30pt.

k r i v i

črkovna vrsta

Kivi karakter

nod Bold

stroke go

hanz Lijv

Vanilla cupcakes

INGREDIENTS

- 1.5 cups of all-purpose flour
- 1.5 teaspoons of baking powder
- 1.5 teaspoons of fine salt
- 2 large eggs at room temperature
- 1.5 sticks of unsalted butter – melted
- 20 teaspoons of pure vanilla extract
- 2.5 cups of sugar
- 1.5 cups of milk

PREPARATION

Preheat the oven to 350 F and position a rack in the middle of the oven. Line one 12-cup standard muffin tin or two 24-cup mini-muffin tins with cupcake liners. Whisk the flour, baking powder and salt together in a medium bowl.

In another medium bowl beat the eggs and sugar with an electric mixer until light and foamy about 2 minutes. While beating gradually pour in the butter and then the vanilla. While mixing slowly add half the dry ingredients. Then add all the milk and follow with the rest of the dry ingredients. Take care not to overmix the batter. Divide the batter evenly in the prepared tin.

Bake until a tester inserted in the center of the cakes comes out clean rotating the tin about halfway through 18 to 20 minutes 10 to 12 minutes for minis. Cool the cupcakes on a rack in the tin for 10 minutes and then remove from the tin. Cool on the rack completely. Decorate as desired.

Kivi nabor znakov

A B C Č D E F G H I J K
L M N O P Q R S Š T U
V W X Y Z Ž

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
a b c č d e f g h i j k l
m n o p q r s š t u v w y
x z ž ? ! . : , -

Kivi koncept

Navdih za črkovno vrsto je bila novozelandska ptica Kivi. Izbirala sem jo zaradi njenega okroglega telesa, ki je kontrasten ostremu klunu. Njena glavna značilnost pa je nemotnost letenja. Kivi je pol-serifna pisava z elementi kurziva. Kivi je display pisava z obsevanjnim kontrastom in poudarom na okroglinah namenjena za recepte.

Kivi orodje

Cement

» Regular Bold «

SOLID AND STABLE
High contrast typeface

inspired by Didone and gothic style of letters!

High x-height, 81%
Same metric different weight

Do not panic!
Do not panic!

Hamburgekxy

Aa Bb Cc Čč Dd Ee
Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll
Mm Nn Oo Pp Qq Rr
Ss Šš Tt Uu Vv Ww
Yy Xx Zz Žž

Aa Bb Cc Čč Dd Ee
Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll
Mm Nn Oo Pp Qq Rr
Ss Šš Tt Uu Vv Ww
Yy Xx Zz Žž

1234567890 ---·:;%<>@|||?

Mika Jari, ALLC, MAIP Typography 1, 2015/2016, mentori: prof. Ljudan Bratuš, doc. Domen Praš, asist. Marja Šaršič

The letter form of Cement was engineered from scratch to achieve a solid, stable and modern feel without giving away a more didactic shape.

ORNA RAZ MEN GIB TNA ANKA

ABCČDEFGHIJKLMNOPQRS
ŠTUVWXYZŽ.İ?0123456789

ABCČDEFGHIJKLMNOPQRS
ŠTUVWXYZŽ.İ?0123456789

Švicarija vidim kot prostor, ki sprejema vase raznovrstno dogajanje in spreminjanje. Ena izmed lepših lastnosti zgradbe so v material odbojajne stene, peči v prostoru človeka, odlična umetna arhitektura pa je v najmanjši. Švicarija je bila (drugač) zgrajena z velikimi ambicijami, iz kakovostnih materialov in v razkošnem slogu. Kot hotel nikoli ni bila priprava za milino stavilca, a kljub temu se se ji mnogi prilagodili, se tam naselili. Različni zunanji dogodki oblikujejo prostor in ta prostor oblikuje način življenja ljudi, ki ga nasledijo. Naseljeni vsajemo sprejeto injajo tudi prostor glade na svoje lastne potrebe in ga tako aktivno spreminjajo v svoj dom. Identiteta Švicarije

se je tako množično spremenila in se prilagajala družbenim situacijam in pomenom. Črkovna vnta Ruzgbanu sledi tej značilnosti nenehno spreminjanju na voljo, da ima tako veliko tveho prišli obnavanje obli-čih, da bi že skoraj lahko rekli, da pravil ni. Hkrati obstaja v duhu dostaviti vseh reših, v resnici, a se voljo razgibano, ter v ornamentu, ki je še bolj dinamičen. Oba reza sta inspirirana iz arhitekturnih detajlov in poslikav zgodnjih razpisov in v sornajni hite. Razgibanost tako izražata dinamizmo podobno, ki jo Švicarija živi tudi danes na evan, v duhu, in največkrat v odzivu do pomenika.

TRAJNOST
ARHITI
AMBI
DINAM
IDENT
PRILAO
KARA
PREPLI

LJU
BLU
JA
ZA

12. JUNIJ
25. NOVEMBER
2022 2023

Švicarija kot arhitekturni objekt je v prvi polovici 20. stoletja povezovala goste takratnega hotela, malo kasneje stanovalce in umetnike, danes pa pod skupno streho združuje umetnost in kulturno. Duh skupnosti ter povezovalna je v pisavi Alpen izražen s pomočjo ligatur, ki se pojavljajo v priškovanih ter manj priškovanih kombinacijah. Da bi se pisava približala razgibanosti in raznolikosti nekdanje in danšnje Švicarije, uporabljuka omogoča izbor tudi nekaterih alternativnih črkovnih znakov. Pisava Alpen za timo črk in obliko potez navdih črpa iz Švicarije kot arhitekturnega objekta. Glavno vodilo ob začetku snovanja in načrtovanja pisave je bila oblika streh nad okni, ki se pod skrajno pravim kotom v različnih velikostih pedelrat pojavi na sprednji strani Švicarije.

Razvoj (prvotne skice)

ABCDC
ŠVARI
KILIA
KGLC

rez 1 rez 2

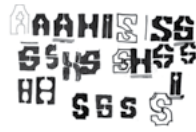
REGLJA
RAVA
KETKOST
KUPKOST

bor vseh znakov

ABCČDEFGHIJKLM
NOPQRSŠTU
WXYZŽ

Urban Reij

HIGHH

- stencil
- geometrija
- modularnost
- ornamentika
- kontrast ostrih in zaobljenih potez

ABCČČDEFGHIJKLMNOPQRSŠTUVWXYZŽ
abcččdefghijklmnopqršstuvwxyzž

12345
67890

Urban Reij

MGLC

POZIV ZA
KRITIŠKO
REZIDENCO
2023.

International Centre
of Graphic Arts
Pod turnom 3, 1000 Ljubljana
+386 1 2413 800
info@mgic-lj.si

ONA JE ŠVICARKA V MESTU

MGLC

MEHARODNI GRAFIČNI
LJUBJANSKI CENTER

Urban Reij

arhitekturo v mirnem okolju
konvalesce ter ponuja edinstve-
jo, ki združuje umetnost,
golgol, kot sans serifna, kon-
valesce elemente bolnišničnih pos-
semetrično strukturo, nav-
dihnjeno po arhitekturi same stavbe.

Kontrast, ki ga ust-
varja kombinacija krepkih in tankih linij, spremlja detajl
s stenske poslikave, ki v geometrično crkovo vrsto
vnese zgodovinski, kot tudi človeški element. Črke tako
postanejo dinamične in razgibane oblike, ki sta jih nav-
dihnili bogata zgodovina in arhitektura stavbe.

Urban Reij

Urban Reij

Urban Reij

ABCDEF
GHIJKLMNOP

TEMATSKE ČRKOVNE VRSTE

Oblikotvorje črkovnih vrst lahko raziskujemo na podlagi številnih izhodišč: formalnih, konceptualnih, zgodovinskih, tehnoloških.

NALOGA 1 Oblikuj črkovno vrsto, ki ima za izhodišče kaligrafsko pisavo foundation hand. Načrtuj korakoma s študijem oblik potez in nadaljuj s seznamom zahtev ter ponavlja osnovne črkovne forme.

NALOGA 2 Oblikuj črkovno vrsto, ki ima za izhodišče idejo protesta, nasprotovanja, želje po spremembi. Razišči primere iz prakse, pripravi seznam zahtev in ponavlja osnovne črkovne forme.

NALOGA 3 Oblikuj črkovno vrsto, ki ima za izhodišče tranzicijsko pisavo tipa caslon. Seznani se z likovnimi značilnostmi tranzicijskih pisav in tehnologijo visokega tiska ter pripravi seznam zahtev za razvoj črkovnih form.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov izdelaj črkovno vrsto tako, da njen nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Neabecedne znake dodaj po potrebi. Poudarek je na kakovosti, ne na količini glifov.

NASVET Pri snovanju črkovne vrste pazi na specifikacijo ključnih elementov, razmerja obrisov in protiprostorov, odnos med potezo in orodjem, os podebelitve, horizontalni ritem in metriko, konvencije in skladnost oblik.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ razvije pisavo na podlagi lastnih stališč,
- ☑ manipulira glife in izvede font v urejevalniku fontov,
- ☑ črkovno vrsto predstavi z vzorčnikom.

ransforma GX **fragmentacija videnja**
novi mediji
teoretični diskurz
mitologija
nevidna struktura
hibridnost
institucionalni proces
otomizacija
DEMSTIFIKACIJA
IDEOLOGIJA
KOMBINATORIKA REZOV
TRANSFER

TEM JE VINO ODPRT; VABLJENI NA RAZSTAVO!!!
INTERDISCIPLINARNY PROJEKTY? YES, PLEASE.
17. 6. 2013 STA SE ODVILA PERFORMANSA IN-SITU.
MLADOSTNA IGRIVOST AND FEELING OF DREAD.
<info@big-ass-art-gallery-abroad.com>
ATELIER AVAILIBLE FOR RENT, 20 SQ M, NO DOGS.

Transforma GX je plod združenega dela pri predmetih TIP MA IP in GO MA III. Pisava je glavni element v predlagani vizualni identiteti mednarodne razstave Transform: Action. Želeli pa smo, da je pisava zanimiva tudi sama po sebi.

Ujeti smo skušali ustrezen vizualni jezik dinamike, sodobnosti. Sama sestava črkovnih form je ideološka, saj te ne vsebujejo krivulj, le ravne segmente. Pisava je zasnovana primarno kot variabilna, kar omogoča uporabo vmesnih stopenj med zgoraj naštetimi rezi in odpira široke možnosti animacije.

Pri snovanju je bilo treba imeti variabilnost ves čas v mislih. Rezi minuskul in majuskul so združljivi, zato je možno postopno prehajati med njimi. Tip animacije je zato zelo drugačen kot pri večini variabilnih pisav. Gre za iskreno digitalen produkt.

Cecilia

Blind but
very
beautiful

More that
meets
your eyes

No one
like her
around

A B C D E
F G H I J
K L M N O P
Q R S T U V
W X Y Z

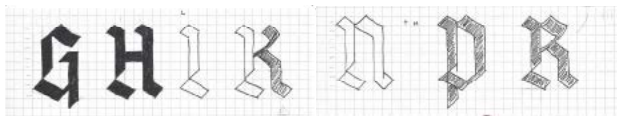
a b c d e
f g h i j k
l m n o p
q r s t u v
w x y z

It was an incredible sight.

A chandelier overhead blazed midnight-blue.

waltzing

around a crowded dance floor to the dreadful, quavering sound of thirty musical saws, you played by an orchestra on a raised, black-draped platform. A chandelier overhead blazed. A chandelier overhead blazed midnight-blue like never..

Cecilia je črkovna vrsta s karakterjem. Nastajala je skozi raziskovanje, kako lahko klasično kaligrafsko gotico, spremenimo v sodobno črkovno vrsto.

Uporablja se lahko tako v besedilu, kot za naslove ali le krajše odstavke. Njena posebnost je, da kljub temu, da osnovna oblika črke temelji na gotici, osnovni proporci ostajajo humanistični. Vsebuje minuskule in majuskule ter ločila. Primerna je tudi za uporabo v slovenskem jeziku, saj so v naboru tudi šumniki.

Pisava je sicer zavezna funkciji in je bilo pri oblikovanju pomembno, da ostane berljiva tudi pri manjših velikostih. Kot dodatna estetska vredost, so oblikovane majuskule, ki so tiste, ki pritegnejo pozornost, predvsem v daljših besedilih, kjer izstopajo in tako že na pogled ločujejo stavke.

abcdeh l mnou abcdefghijklmn
opqrstuvwxyz

ABCDEFGHIJKLMN OPQRSTUVWXYZ

Cecilia Abeceda Obraz

whistlejacket

is a painting made by an artist obsessed with horses which is almost as weird as reading contemporary japanese novels which are often violent and sexual.

reading
helps to
overcome
anxiety

a

san serif
humanistic
font with soft
curves and
translational
contrast

a

abcde fghijklm nopqrstu vwxyz

five quacking zephyrs jolt my wax bed. cozy sphinx waves quart jug of bad milk. blowzy red vixens fight for a quick jump. wizards job is to vex chumps quickly in fog. woven silk pyjamas exchanged for blue quartz. cwm fjord veg balks nth pyx quiz. cozy lummax gives smart squid who asks for job pen.

1 are you a
happy sad
person or

a sad happy
person

2 jacket

2 ke

Sensa je brez serifna humanistični pisava s translacijskim kontrastom in poševno osjo podebelitve. Primerna je za oblikovanje naslovov in podnaslovov, prenes tudi uporabo v telesu besedila.

O procesu nastanka

1 Sprva so bili narisani skeletni črk, ki so bili skonstruirani po principu modularnosti.

2 V naslednjem koraku so skele bili narisani s širokim peresom; tako so črke dobile translacijski kontrast.

3 Sledila je digitalizacija črk.

a	b	c	č	d	e	f	g
h	i	j	k	l	m	n	o
p	q	r	s	š	t	u	v
w	x	y	z	ž	!	?	.

Plastični odpadki čedalje bolj onesnažujejo oceane, kar povzroča številne težave. Najbolj neposreden je vpliv na morske živali, ki se v večje odpadke zapletejo, manjše pa zamenjajo za hrano iz posledično poginejo zaradi stradanja. Mikropalstiko, ki nastane z razpadom plastičnih odpadkov na manjše delce, prek prehranjevalne verige zaužijemo tudi ljudje, vpliv takšnih kemikalij na naše zdravje pa še ni znan.

Črkovna vrsta plastik je nastala iz razmisleka o problemu nerazgradljivih plastičnih odpadkov, ki sčasoma končajo v oceanih, kjer ogrožajo življenje tako morskih ekosistemov, kot tudi ljudi. Konstrukcija črkovne vrste je pokončna, zaključek potez je serifen, in širina poteze je krepka. Širina črk je normalna, kontrast pa je visok.

V znakih prisotne oblike so inspirirane z oblikami in prepogibi plastičnih izdelkov za enkratno uporabo, predvsem plastenk in plastičnih vrečk. Črkovna vrsta je namenjena uporabi v večjih velikostih, na plakatih ali tablah, zamislila sem si da bi se uporabljala predvsem v kontekstu ozaveščanja okoljevarstvenih tematik.

Dora Rupčić, plastika, mentor: izr. prof. Domen Fras, asistentka: mag. Alja Herlah, Tipografija MA IP Oblikovanje črkovnih vrst, 1. letnik, grafično oblikovanje, 2020/2021

kultur kultur

Črkovna vrsta Kultur izhaja iz problema neenakosti, s katerim se srečujemo na vseh področjih v življenju. Ta se kaže v neenaki porazdelitvi materialnih dobrin, ugleda in moči. Sploh v času epidemije se je pokazalo kako družba dojema pomen različnih gospodarskih panog, v katerem je kultura eno izmed najbolj prizadetih področij in tudi največkrat spregledano področje v gospodarstvu. Želela sem oblikovat črkovno

vrsto s katero lahko ozaveščamo družbo na pomen in doprinos kulture. Oblikovana črkovna vrsta Kultur je pokončna kontrastna črka. Prepoznamo jo po okroglih potezah s krepkimi serifi. Normalna širina črke in visok kontrast dajeta črki stabilnost in elegantnost. Primerna je za uporabo na naslovih tiskovin in plakatov. Uporablja se lahko tudi pri oblikovanju spletnih strani, in na profilih družbenih omrežij.

u m f n b s y

a b c d e f g h i j
k l m n o p q r s
t u v z x y č š ž,.
{ } * ()

Diana Šimpc
Naslov dela: Kultur
mentor: izr. prof. Domen Fras
asistentka: mag. Alja Herlah
Tipografija MA IP Oblikovanje črkovnih vrst,
1. letnik, grafično oblikovanje, 2020/2021

chunk

Pri pisavi Chunk sem v nasprotju z drugačnim konceptom pri prvi vaji semestra želela ustvariti nevtralen, čitljiv font brez posebne simbolike, saj mi je to prav tako predstavljalo izziv.

Želela sem, da ima pisava nek prijazen podton, da ne deluje preveč strogo. Ta podton naj bi bil podan s krepkostjo črk, ki naj bi povečale kontrast in tako nekoliko omeščale pisavo, hkrati pa jo naredile stabilno, čokato. Chunk je serifna pisava. Ima zmeren kontrast in je nekoliko podebeljena, širina črk pa je običajna. Serifi so togi, ravno odrezani.

a b c c d e f g h
i j k l m n o p q r
s š t u v w x y z ž
, . ; , ! ? -

b j n a f

Pika Terpin
Naslov dela: Črkovna vrsta Chunk
Mentor: izr. prof. Domen Fras
Asistentka: mag. Alja Herlah
Tipografija MA IP Oblikovanje črkovnih vrst,
1. letnik, smer ilustracija, 2020/2021

Črkovna vrsta KONS9 izraža dinamiko in vpadljivost. Te parametre pokaže s svojo nagnjenostjo in velikimi kontrasti. Namenjen je ljudem alternativne narave, predvsem poslušalcem techno glasbe in vsem, ki se imajo za "undergrond". Slog cirilice je bil izbran zaradi trenutnih svetovnih razmer in zaradi pomanjkanja eksperimentalnih črkovnih vrst v tem stilu.

A B C Č D E F G H I J
K L M N O P Q R S Š
T V W Y X Z Ž , . ! ?

Æ A Ğ Ğ EA E Ğ Ğ N
IA ID IH IL IF IE IL IT

INE

Je serifna škrovná vrsta brez kontrasta, ki je najbolj primerna za večje napise kot so naslovi. Pisava je oblikovana na način, da v besedilu nastane čim manj praznega prostora. Škrovnici sta visoki in ozki z oglatimi serifi, ki pomagajo zapolniti obliko posameznik škrovnice. Pisava vsebuje 50 znakov, od tega 17 ligatur, katere združijo dve škrovnici in zapolnijo prazen prostor, ki ponavadi nastane med njimi. Zaradi polnjenja praznega prostora je pisava enostavna in jasna, da lahko bralec enostavno prebere besedilo.

THE QUICK
BROWN FOX
JUMPS OVER
THE LAZY DOG.

A complex graphic design featuring a grid of black and white squares. The grid is composed of 12 columns and 4 rows. The first three rows contain black squares with white circles in the center, and the fourth row contains black squares with white circles in the center. The circles are arranged in a grid pattern. The right side of the image features a grayscale aerial photograph of a roundabout with a central island and surrounding roads. The overall design is a blend of geometric abstraction and real-world imagery.

Forma in sistem črkovne vrste popolnoma izhajata iz medija na katerem se uporabljata. Vertikalne linije enake debeline simbolizirajo ceste, hkrati pa se med odrezanimi konci črk in prostori med njimi pojavljajo negativni prostori, v katerih lahko vidimo navadna in krožna križišča.

Tipografija ni namenjena apliciranju le na večje površine, kot so platna tovarnjakov, temveč je zasnovana tako, da dobro deluje tudi kot grafični element sam po sebi.

Tovornjak typeface, Žiga Anderlič, Mentor: prof. Domen Fras,
Asistentka: mag. Alja Herlah, Tipografija MA IP Oblikovanje
črkovnih vrst, 1. letnik, smer grafično oblikovanje, 2021/2022

А В С Д Е Р А Н І Т К Ы М П
О Р Q R S Т U V X Y Z Z
А В С Д Е Р А Н І Т К Ы М П
О Р Q R S Т U V X Y Z Z

а в с д е р а н і т к ы м п
о р q r s т u v x y z z
в р q r s т u v x y z z.

З з з з з

SKICE
a h n o k b f g n z d e f i v
A H N O R B F C R Z D E F I V
e l m p q s t u w x y
E L M P Q S T U W X Y

a b c č d e f g
h i j k l m n o
p r q s š t a v
w z x y ž

BIWŠEMU UČENCY
GROTESK PIHXAJ
VZDOLŽ SERIFQA

ŠABLONSKA ČRKOVNA VRSTA

Črke za šabloniranje se uporabljajo že več kot pet stoletij. Čez čas so bile izrezane na različnih materialih z različnimi orodji, ki so ustvarjale zanje zelo značilne oblike s prekinitvami. Prav načrtovanje prekinitev je eden največjih izzivov pri izhodiščih za oblikovanje šablonske črkovne vrste.

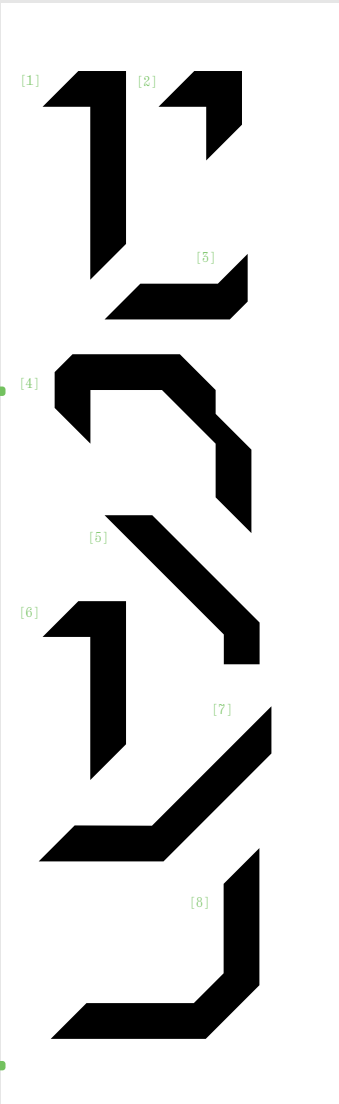
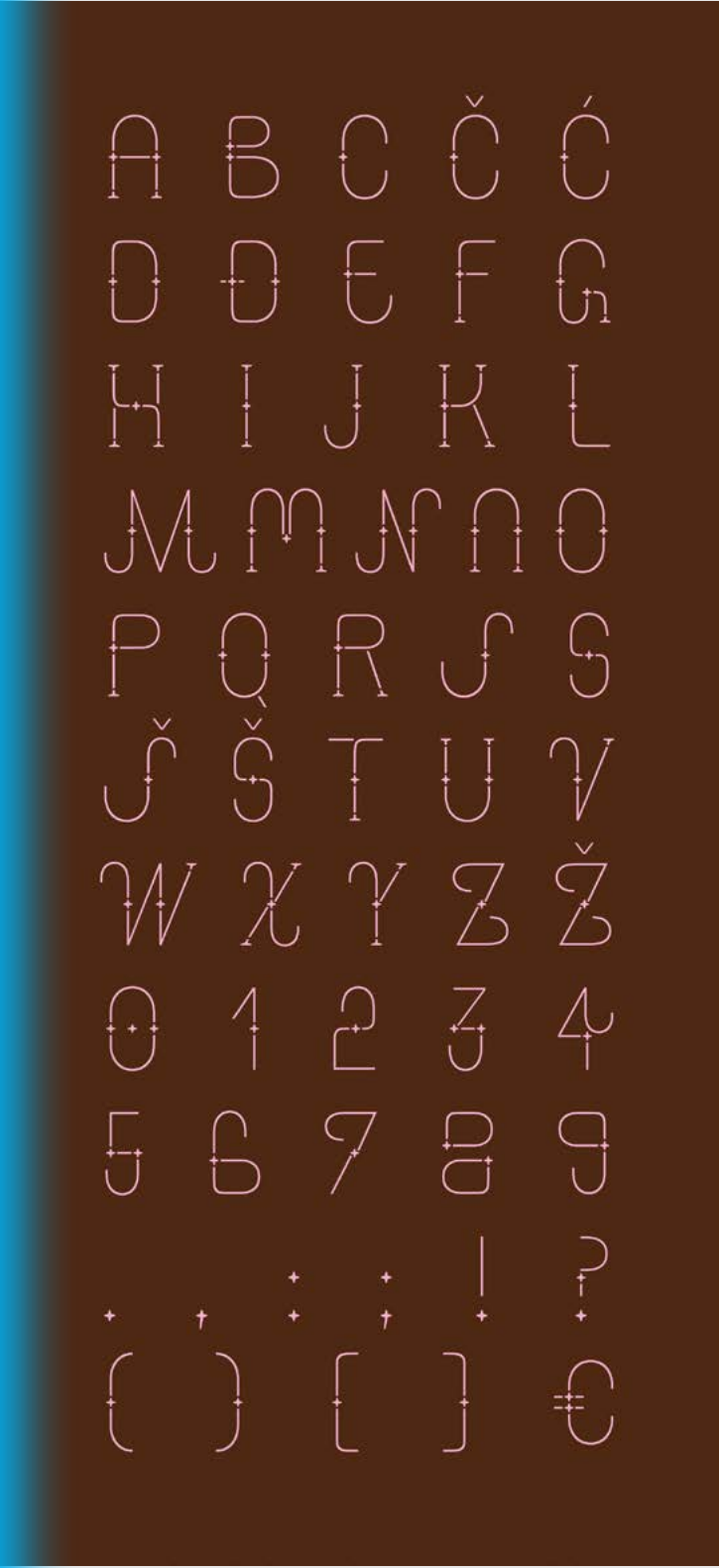
NALOGA Oblikuj šablonsko črkovno vrsto, katere nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov črkovno vrsto izdelaj tako, da jo lahko z laserskim rezalnikom CNC realiziraš kot niz šablon ali šablono, s katerimi preneseš napis na izbrano podlago.

NASVET O šablonskih črkah razmišljaj pragmatično. Obvladljiv in ponavljajoč se nabor črkovnih form ti lahko pomaga pri optimizaciji končnih oblik. Pri prekinitvah pazi na minimalne zahtevane debeline materiala, da črke ob izdelavi in uporabi ne razpadejo.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna ustroj šablonskih pisav,
- ☑ razvije niz črk za šabloniranje,
- ☑ izdelava šablone in z njimi aplicira napis.

**NORMALNA ČRKOVNA
VRSTA**

Praktična tipografija je disciplina, ki jo opredeljujejo konvencije, kanoni, pravila in norme. Ampak kaj je norma v tipografskem oblikovanju? Če obstaja, kako jo tolmačimo in kako jo predstavimo?

NALOGA Oblikuj pisavo, ki je po tvojih merilih normalna. Merila vzpostavi na podlagi lastnih stališč, izkušenj, refleksije, preferenc, načel ... in jih pretvori v izhodiščne parametre.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov izdelaj črkovno vrsto tako, da njen nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Neabecedne znake dodaj po potrebi. Poudarek je na kakovosti, ne na količini glifov.

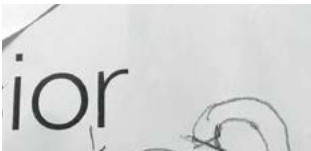
NASVET Ne glede na to, kako se lotiš iskanja odgovora, kaj je tipografska norma, vedno naletiš na vprašanje konteksta. Umestitev tvojih stališč bo vplivala na videz črkovne vrste.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ razvije pisavo na podlagi lastnih stališč,
- ☑ manipulira glife in izvede font v urejevalniku fontov,
- ☑ črkovno vrsto predstavi z vzorčnikom.

Normaliza
regular typeface
conventional ordinary

COMMONPLACE
universal uncontaminated
usual average
abcčdefghijklmnoprsštuvzž

Normaliza je poskus ustvarjanja pisave, ki je brez vseh konotacij ali povezav, katere bi lahko bralca odvrnile od napisanega besedila. Med načrtovanjem sem se spraševal kaj je zame normalna pisava, ki se ne dotika nobenega značaja oblikovanja tipografije.

Pisava je sestavljena iz osnovnega nabora znakov v enem rezu – normal. črke so kolikor se da nekontrastne in groteskne, brez serifov. Tako imajo črke minimalno karakterja.

Pri samem načrtovanju sem upošteval lastnost grotesknih pisav, ki je po mojem mnenju najbolj nevtralna: Normalna proporcionalnost, sorazmerno statične forme, bazirano na ovalnih formah z minimalnimi ravno

USUALLY NORMAL

but today I decided I'm gonna be

Quirky

G

ŠOLSKE TIPOGRAFSKE DELAVNICE.

Šolske delavnice so seminarska dopolnitev predavanj in uvod v samostojen študij. Študentke in študenti v manjših skupinah obravnavajo teme in iščejo rešitve zastavljenih težav. Delo poteka brez vmesnika, z rokami. Glavni medij je papir, tehnika kolažiranje. Premikanje izrezanih kosov po papirju povezuje člane skupin, rezultati njihovega dela so hipni in primerljivi. Zaključek posamezne delavnice predstavlja predstavitev vseh rešitev in diskusija vseh udeležencev.

GESTALT V TIPOGRAFIJI

Temeljno načelo gestalta je, da ljudje zaznavamo in razlagamo dvoumne ali zapletene podobe v najpreprostejši obliki. Načela gestalta je mogoče preprosto izvesti in preveriti.

DELO poteka v skupinah (3-4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato.

VAJA Iz A3-listov urežite 3 liste kvadratnega formata, iz kartonov izrežite preproste geometrijske oblike, s katerimi boste manipulirali (pravokotniki, trikotniki, linije, krogi, polkrogi ...). Vsaka skupina izvede tri različne primere načel gestalta.

Skupina A

1. bližina
2. podoba/ozadje
3. barva

Skupina B

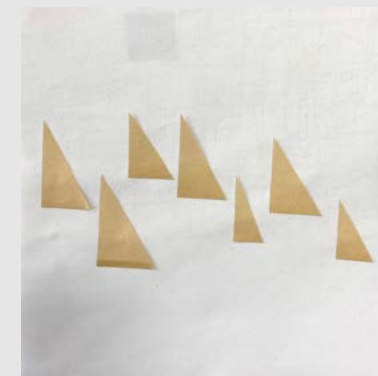
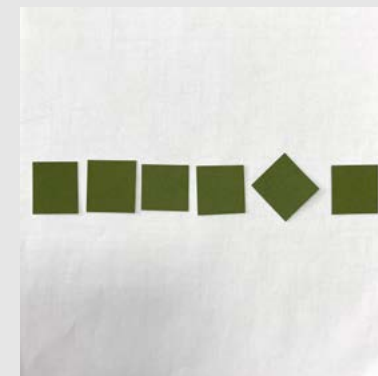
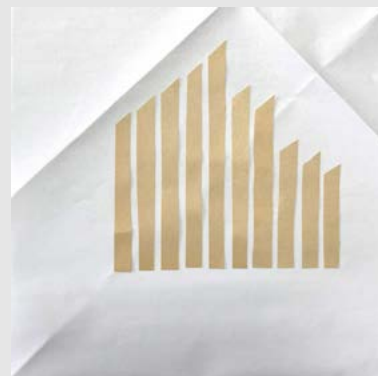
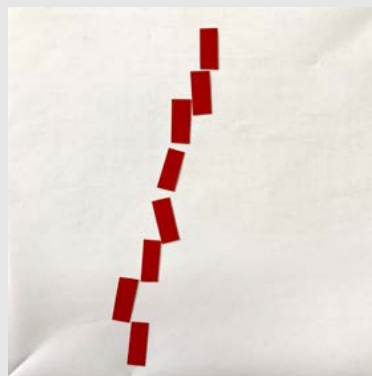
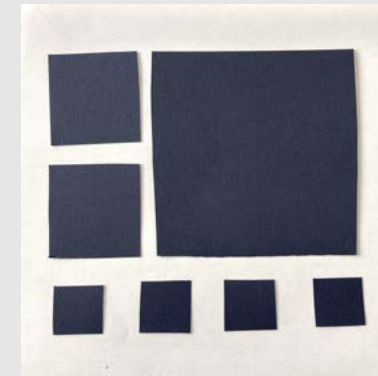
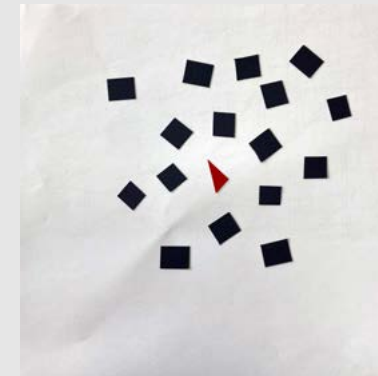
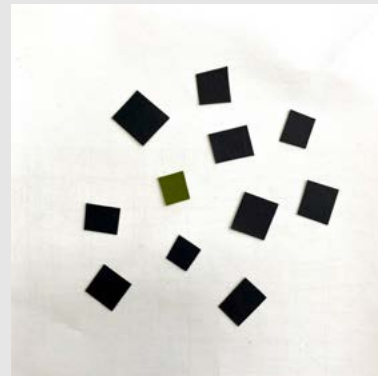
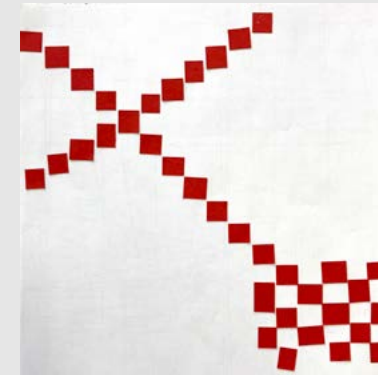
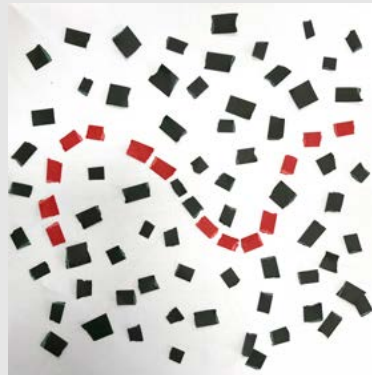
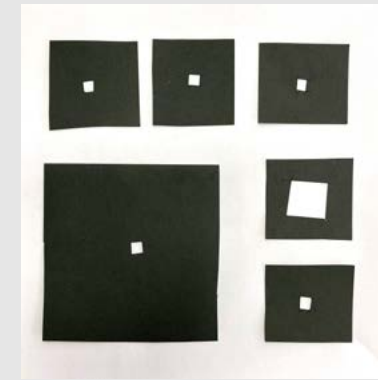
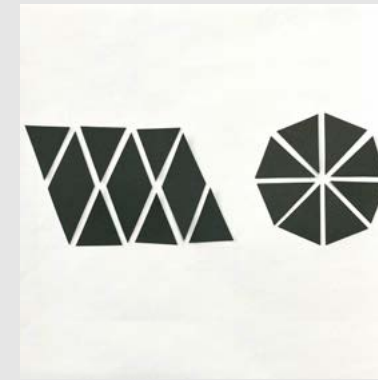
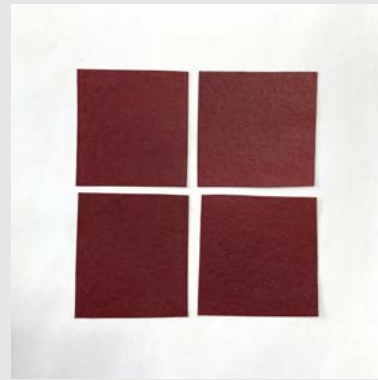
1. skupna usoda
2. sklenjenost/simetrija
3. orientacija

Skupina C

1. podobnost
2. nadaljevanje
3. velikost

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ manipulira z elementi po slikovnem polju,
- ☑ argumentira možne rešitve težave,
- ☑ prepozna razliko med načeli gestalta.

PLAKATNE ČRKE

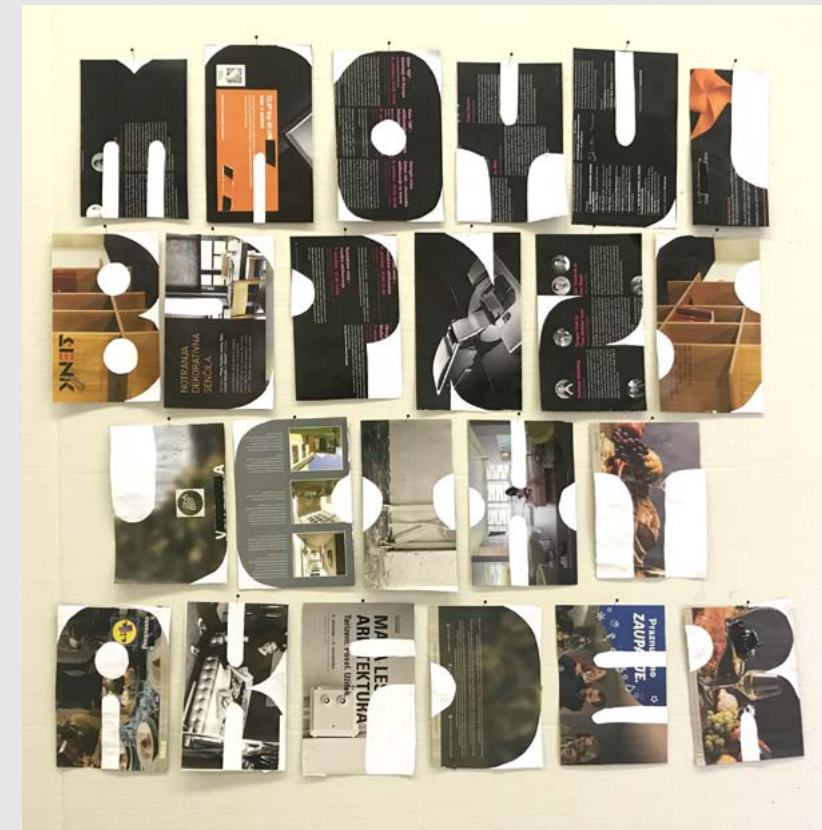
Obrise črk prepoznavamo kot skupek temnih potez, ki ga dosežemo z dodajanjem. A črkovne forme je možno oblikovati tudi z odvzemanjem temnih delov oziroma v našem primeru z dodajanjem svetlih protioblik.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato.

VAJA S prekrivanjem temnih tekstur s svetlimi protioblikami oblikujete 26 črk latinske abecede. Temne texture si izrežite na trakove enake višine (15 do 20 cm). Prekrivajte jih s protioblikami iz belega papirja. Bodite pozorni na skladnost elementov, da ustvarite koordinirano skupino črk.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ oblikuje črkovne forme s prekrivanjem,
- ☑ manipulira obris, pozicijo in orientacijo protioblik,
- ☑ tvori skladen tipografski niz.

LEGO PIKSEL PISAVA

Pravokotna mreža predstavlja omejitve, a ponuja tudi priložnosti, kako na igriv način priti do nenavadnih črkovnih oblik, ki so lahko osnova za razvoj piksel pisav.

DELO poteka v parih, delo para traja do 30 minut, sledi do predstavitev z debato.

VAJA Z lego kockami, velikosti 1×1 , na način pikslov stavita najmanj tri različne besede ali besedne zveze. Vsako kombinacijo fotografirajta in naložita v spletno učilnico. Delajta skupaj, razmišljajta o enotni obravnavi podobnih oblik in besedi kot skupini črk.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ stavi črke na pravokotni mreži,
- ☑ preverja in evalvira kombinatoriko,
- ☑ dokumentira in predstavi nastale besede.

MEDČRKOVNI PROSTOR

Horizontalni prostor med črkami ima močan vpliv na podobo besede. Tovrstna tipografska manipulacija je ena od preprostejših, a je zelo učinkovita, zlasti v skrajnih pozicijah.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato.

VAJA A3-liste razpolovite po daljši simetrali. Iz priloženega črkovnega gradiva stavite besede na tri načine, da ustrezajo naslednjim pogojem:

Skupini A: lumparija in D: hojladirja

1. normalno
2. tesno (dotikajoče)
3. naraščajoče/pojemajoče

Skupini B: svinjarija in E: traparija

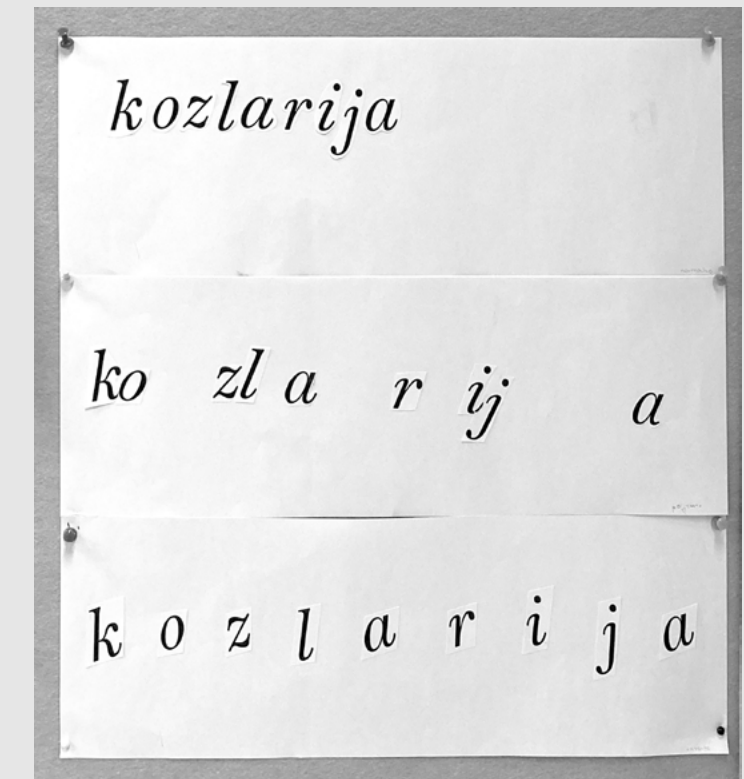
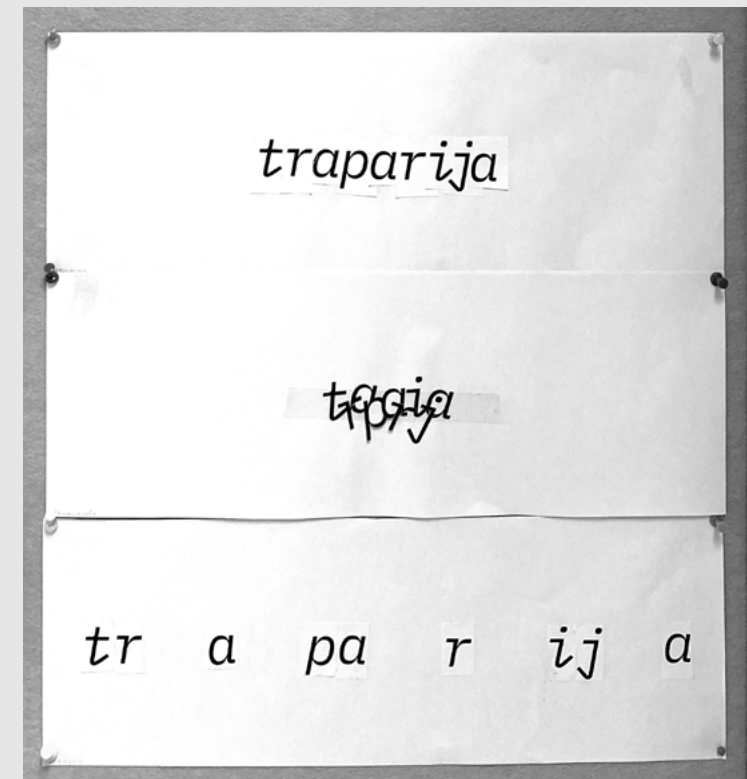
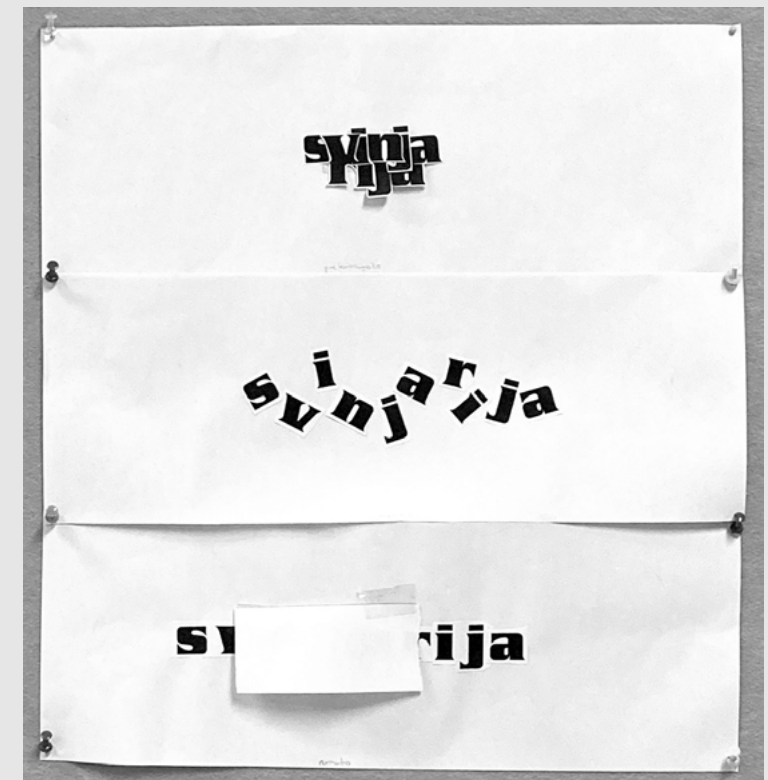
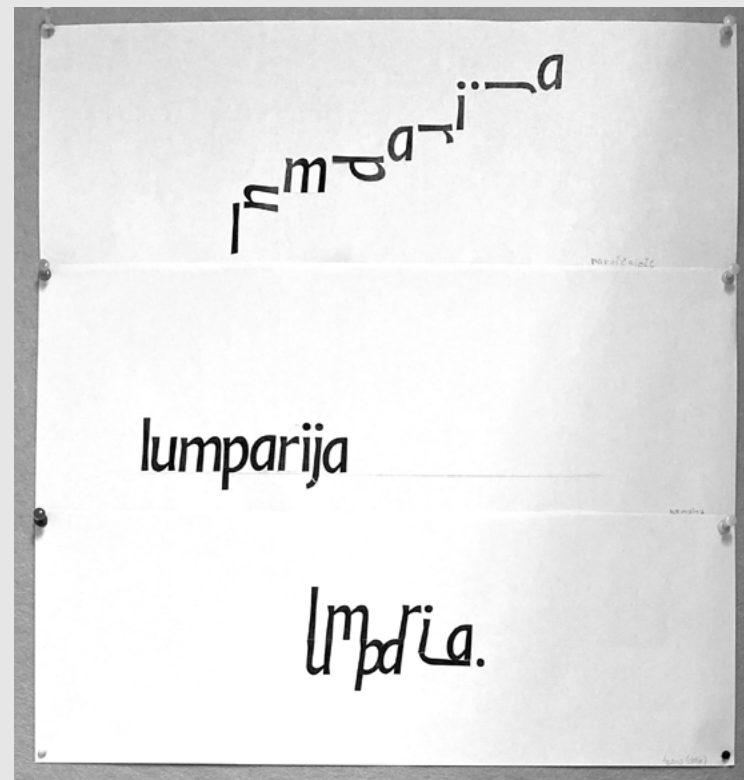
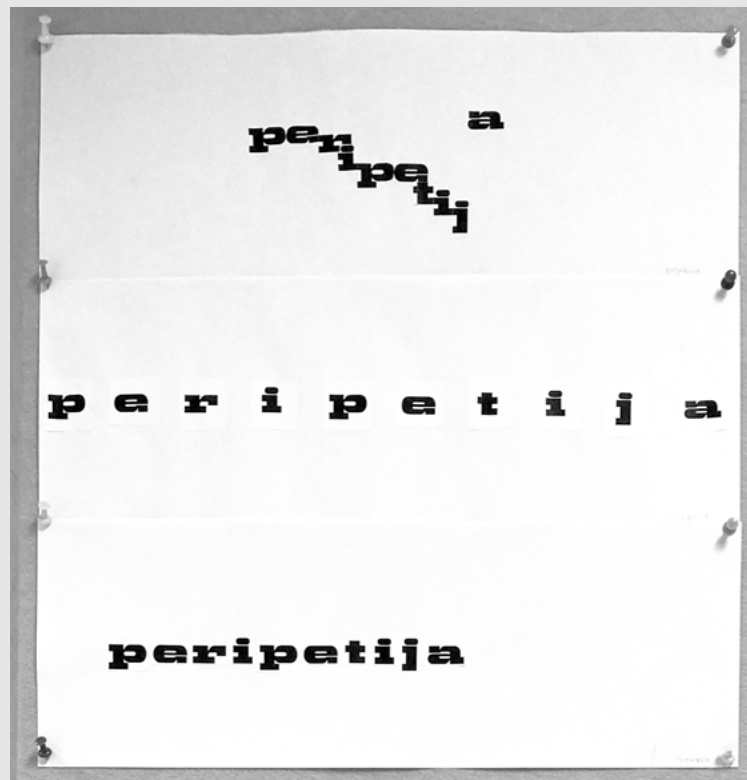
1. normalno
2. prekrivajoče
3. izmenjaje

Skupini C: peripetija in F: kozlarija

1. normalno
2. razprto
3. poljubno

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ manipulira s horizontalnim prostorom,
- ☑ argumentira možne rešitve težave,
- ☑ izvede in opiše tipografsko podobo.

Bratuš, L. Oblikujem knjigo : navodila za prelom
<https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-GSNSQ3HD>
Milčinski, F. Butalci
<https://sl.wikisource.org/wiki/Butalci>
Rock, M. Fuck Content
<https://2x4.org/ideas/2009/fuck-content/>

Emigre
emigre.com
TypeCooker
<http://typecooker.com>
Fontstruct
<https://fontstruct.com>
Explorations in typography
<https://explorationsintypography.com/diy>

FONTI:
Google Fonts
fonts.google
Fontshare
fontshare.com

DIREKTORIJI:
Atlas of Type
<https://type-atlas.xyz>
The Foundry directory
<https://typefoundry.directory>
Foundry index
<https://www.type.lol>

UREJEVALNIKI FONTOV:
Brezplačni
BirdFont
<https://birdfont.org>
FontForge
<https://fontforge.org/en-US/>
Glyphr studio
<https://www.glyphrstudio.com>

Plačljivi
DTL Fontmaster
<https://www.fontmaster.nl/index.html>
FontCreator
<https://www.glyphrstudio.com>
FontLab
<https://www.fontlab.com/font-editor/fontlab/>
Fontographer
<https://www.fontlab.com/font-editor/fontographer/>
Glyphs
<https://glyphsapp.com>
Robofont
<https://robofont.com>

Ambrose, Gavin, in Paul Arthur Harris, Design thinking for visual communication. Second edition. London [etc.]: Fairchild Books; Bloomsbury Publishihng, 2015.

Baines, Phil, in Andrew Haslam, Type & typography. 2nd ed. New York: Watson-Guption Publications, 2005.

Balius, Andreu, Type at work: the use of type in editorial design. Amsterdam: BIS, 2003.

Beier, Sofie, Reading letters: designing for legibility. Amsterdam: BIS, 2012.

Beier, Sofie, Type tricks: your personal guide to type design. Amsterdam: BIS Publishers, 2017.

Bringhurst, Robert, The elements of typographic style. 2nd ed., Revised&Enlarged. Point Roberts (WA): Hartley & Marks, 1999.

Broos, Kees, Wim Crouwel alphabets. Amsterdam; Enfield: BIS; Airlift, 2003.

Cheng, Karen, Designing type. New Haven: Yale University Press, 2005.

Coles, Stephen, The anatomy of type: a graphic guide to 100 typefaces. New York: Harper Design, 2012.

Crow, David, Visible signs: an introduction to semiotics in the visual arts. Lausanne: AVA, 2010.

De Bartolo, Carolina, in Erik Spiekermann, Explorations in typography, mastering the art of fine typesetting: a visual textbook for intermediate to advanced typography. San Anselmo: 101 Editions, 2011.

Does, Bram de, Kaba-ornament: experimenten met een typografisch ornamentje en zijn spiegelbeeld in vignetten, randen en patronen: = experiments with a typographical ornament and its mirror image in vignettes, borders and patterns. Amsterdam: Uitgeverij de Buitenkant, 2006.

Donaldson, Timothy, Shapes for sounds: (cowhouse). 1st ed. New York: Mark Batty, 2008.

Elam, Kimberly, Typographic systems. New York: Princeton Architectural Press, 2007.

Fella, Edward, Ed Fella: a life in images. London: Unit Editions, 2021.

Felton, John, The ten commandments of typography. London; New York: Merrell, 2006.

Fletcher, Alan, The art of looking sideways. London; New York: Phaidon, 2001.

FontBook: digital typeface compendium. [S. l.]: FontShop International, 2006.

Forssman, Friedrich, Detailtypografie: [Nachschlagwerk für alle Fragen zu Schrift und Satz]: 2. Auflage. Mainz: Schmidt, 2004.

Franz, Laura, Typographic web design: how to think like a typographer in HTML and CSS. Chichester, West Sussex: Wiley, 2012.

Gerstner, Karl, Kompendium für Alphabeten. 4. Aufl. Teufen: A. Niggli, 2000.

Gill, Eric, An essay on typography: with a new introduction by Christopher Skelton. Second hardcover printing. Boston: David R. Godine, 1993.

Haley, Allan, Typography referenced: a comprehensive visual guide to the language, history, and practice of typography. Beverly: Rockport Publishers, 2012.

Henestrosa, Christóbal, Laura Meseguer, in José Scaglione, How to create typefaces: from sketch to screen. Madrid: Tipo e, 2017.

Highsmith, Cyrus, Inside paragraphs: typographic fundamentals. Boston: Font Bureau, 2012.

Hochuli, Jost, Detail in typography: letters, letterspacing, words, wordspacing, lines, linespacing, columns. New ed. London: Hyphen Press, 2008.

Kunz, Willi, Typography: formation + transformation: [introduction to typographic process]. English ed. Sulgen, Switzerland; New York, NY: Niggli; Willi Kunz Books, 2003.

Kunz, Willi, Typography: macro- and microaesthetics. Sulgen: Niggli, 2000.

Lorenz, Martin, Flexible visual systems: the design manual for contemporary visual identities. 1st. ed. Karlsruhe: Slanted, 2021.

Lupton, Ellen, in J. Abbott Miller, Design writing research: writing on graphic design. New York: Kiosk, 1996.

Lupton, Ellen, Thinking with type: a critical guide for designers, writers, editors, & students. 2nd rev. and Expanded ed. New York: Princeton Architectural Press, 2010.

Lupton, Ellen, Type on screen: a guide for designers, developers, writers, and students. New York; Baltimore: Princeton Architectural Press; Maryland Institute College of Art, 2014.

McNeil Paul in Muir Hamish: System Process Form, Unit Editions, 2023.

McNeil, Paul, The visual history of type. London: Laurence King Publishing, 2017.

Middendorp, Jan, Shaping text. Amsterdam: BIS Publishers, 2012.

Možina, Klementina, Knjižna tipografija. Let. 13. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo; Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, 2003.

Možina, Klementina, Mikrotipografija. Ljubljana: Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, 2009.

Müller-Brockmann, Josef, Grid systems in graphic design: a visual communication manual for graphic designers, typographers and three dimensional designers = Raster Systeme für die visuelle Gestaltung. 6th ed. Sulgen/Zürich: Niggli, 2008.

Noordzij, Gerrit, The stroke: theory of writing. London: Hyphen, 2005.

Omagari, Toshi, Arcade game typography: the art of pixel type. London: Thames and Hudson, 2019.

Pohlen, Joep, Letter fountain: (on printing types). 4th ed. Köln: Taschen, 2015.

Roberts, Lucienne, Grids: creative solutions for graphic designers. 2nd ed. Crans-Pres-Celigny; Hove: RotoVision, 2011.

Ruder, Emil, Tipografija: priročnik tipografskega oblikovanja = Tipografija = Typographie. Ljubljana: Partizanska knjiga; Znanstveni tisk, 1977.

Smeijers, Fred, Counterpunch: making type in the sixteenth century, designing typefaces now. London: Hyphen Press, 1996.

Spiekermann, Erik, in E. M. Ginger, Stop stealing sheep & find out how type works. 2nd ed. Berkeley, Calif.: Adobe Press, 2003.

Tondreau, Beth, Layout essentials: 100 design principles for using grids. Beverly: Rockport Publishers, 2019.

Tracy, Walter, Letters of credit: a view of type design. Boston: David R. Godine, 1986.

Twemlow, Alice, What is graphic design for? Crans-Près-Céligny; Hove: RotoVision, 2006.

TwoPoints.Net, On the road to variable: the flexible future of typography. Hong Kong: Viction:ary, 2020.

Unger, Gerard, Theory of type design. Rotterdam: nai010, 2018.

Unger, Gerard, While you're reading. 1st ed. New York: Mark Batty, 2007.

Willberg, Hans Peter, Lesetypografie. Mainz: H. Schmidt, 2005.

ČRKE IN OBLIKE

Zbirka tipografskih vaj

Domen Fras

Črke in oblike, zbirka tipografskih vaj

Besedila: Domen Fras

Fotografije: Domen Fras, Žiga Gorišek

Redakcija besedila: Katja Jenčič

Lektura: Jezikovna zadruga Soglasnik

Oblikovanje: Žiga Anderlič

Priprava slikovnih gradiv: Ajda Justin, Nika Dejanović

Izdala: Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani,

Zanjo: Alen Ožbolt, dekan

Uporabljene pisave: Degular Mono (ohnotype.co)

Ljubljana, september 2024

Črke in oblike, zbirka tipografskih vaj je projekt s področja uvajanja in razvoja odprtih izobraževalnih virov znotraj pedagoškega procesa (RSF ukrep A.II.1)

Vodja projekta: prof. Domen Fras

Koordinacija: Nastja Majerič

To delo je dostopno pod licenco Creative Commons Priznanje avtorstva - Deljenje pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna licenca (izjema so fotografije). Prva e-izdaja.

Publikacija je v digitalni obliki prosto dostopna na:

<https://www.aluo.uni-lj.si/raziskovanje/zalozniska-dejavnost/>

Cobiss ID

215721731

Zapis CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 215721731](#)

ISBN 978-961-7009-41-5 (PDF)

ALUO

UNIVERZA V LJUBLJANI
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje